

© UNICEF-Serbia/2014/Shutterstock

docAtlas

selectielijst Inclusief

Deze lijst maakt deel uit van het
digitaal dossier INCLUSIEF.

Provincie
Antwerpen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inclusief kleuteronderwijs.....	3
In de leraarskamer	3
In de klas.....	16
Emoties en gedrag	17
Leer- en ontwikkelingsstoornissen.....	20
Executieve functies en studievaardigheden.....	26
Inclusief lager onderwijs	28
In de leraarskamer	28
In de klas.....	42
Emoties en gedrag	44
Leer- en ontwikkelingsstoornissen.....	48
Executieve functies en studievaardigheden.....	62
Inclusief secundair onderwijs.....	64
In de leraarskamer	64
In de klas.....	78
Emoties en gedrag	79
Leer- en ontwikkelingsstoornissen.....	81
Executieve functies en studievaardigheden.....	87

Inclusief kleuteronderwijs

In de leraarskamer

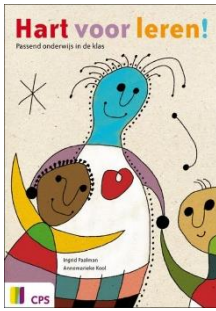
Inclusief onderwijs in de praktijk / Mortier, Kathleen; Schauwer, Elisabeth; Van de Putte, Inge; Van Hove, Geert. - Antwerpen: Garant, 2010. - 126 p.. - ISBN: 978-90-441-2532-0: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Dit boek biedt informatie voor iedereen die zich in de praktijk van het inclusief onderwijs wil verdiepen. Eerst wordt een definitie en een kader geschetst waarin inclusief onderwijs kan worden gesitueerd. Hierbij worden een aantal aandachtspunten meegegeven ten behoeve van docenten die dit materiaal in een opleiding willen gebruiken. Daarna volgen negen hoofdstukken waarin telkens een kritische factor wordt uitgewerkt en geïllustreerd vanuit een casus in het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Aan het einde van elk hoofdstuk zetten een aantal reflectievragen aan tot een analyse van het eigen kijken en handelen en tot het zoeken van mogelijkheden binnen concrete en unieke klassituaties.

De klas van (n)u / Smekens, Els. - Leuven: Acco, 2017. - 239 p.. - ISBN: 978-94-6344-150-6: 22.50 EUR
Doelgroep: 5-14 jaar
Vindplaats Antwerpen: ro 1 klas
Vindplaats Turnhout: ro 1 klas

De kinderen in onze klassen zijn even divers als bonte bloemen: ieder kind groeit en bloeit op zijn eigen manier. Kinderen met verschillende talenten én uitdagingen zitten bij elkaar in de groep. De leraar heeft de taak om al die kinderen leerwinst te laten boeken. Dit praktijkboek beschrijft hoe leraren dat doel elke dag in de klas kunnen waarmaken. Heel wat aspecten van de dagelijkse praktijk komen aan bod: Hoe kan je differentiëren zonder te vervallen in individueel onderwijs? Hoe spreek je met je klas over de verschillen tussen de kinderen? Hoe leer je de kinderen in je klas leren? Hoe bevorder je technisch, maar ook begrijpend lezen? Hoe ga je om met hulpmiddelen die kinderen met een beperking nodig hebben? Hoe help je kinderen vooruit die moeilijk rekenen? Hoe leer je de kinderen in je klas doelgericht oefenen? Gedurende meer dan een jaar observeerde de auteur klasgroepen in diverse scholen. Ze gaf les en ondersteunde de leraren in hun zoektocht naar kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. De succesvolle ervaringen heeft ze opgenomen in De klas van (n)u. De voorbeelden en praktische tips in dit boek zijn gericht op leraren van de lagere school en de eerste graad van de middelbare school. Ook ouders kunnen er inspiratie in vinden voor de begeleiding van hun kind thuis en op school.

Hart voor leren! Passend onderwijs in de klas / Paalman, Ingrid; Kool, Annemarieke. - Amersfoort: CPS, 210. - 76 p.. - ISBN: 9789065086303: 26,90
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.1 hart

Dit boek is bedoeld om leerkrachten wegwijs te maken in passend onderwijs en alles wat daarbij komt kijken. Van begeleiding van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte tot de communicatie binnen je team en met ouders. Didactische achtergronden, concrete tips, voorbeeldsituaties en praktische handvatten helpen je verder op weg om passend onderwijs vorm te geven in de praktijk. Het boek richt zich voornamelijk op de situatie in de basisschool.

Leren omgaan met diversiteit in de klas : het GOL(L)D-concept in de praktijk / Van de Putte, Inge; De Schauwer, Elisabeth. - Gent: Academia Press, 2018. - 326 p.. - ISBN: 978-94-014-4586-3: 29,99 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 lere

Met een steeds diversere samenleving en inclusiemaatregelen zoals het M-decreet evolueren we meer en meer naar een onderwijspraktijk waarbij het zorgcontinuüm in iedere school terug te vinden is. Van de leerkracht wordt verwacht dat hij participatie van de gehele klasgroep garandeert.

Daarom is een activerende ondersteuning nodig, zodat de leraar de regie van de concrete klaspraktijk in handen kan houden. Vanuit deze visie werd het ondersteuningsconcept GOL(L)D (Gericht Ondersteunen van Leraren in het Leren omgaan met Diversiteit) ontwikkeld. Het boek biedt een theoretisch kader, maar tracht ook meer te zijn met een brede focus op implementatie en praktische casussen als startpunt voor leervragen. Het concept is gericht op ondersteuners, maar kan ook inzichten bieden voor de leerkracht zelf. Op de website docenten.academiapress.be kan je nog extra downloads bekomen mits registratie.

Naar de gewone kleuterschool. Praktische tips voor integratie en inclusie. De Tandem / Wilssens, Marijke. - Leuven: Garant, 2002. - 99 p.. - ISBN: 90-441-1239-2: 8,55 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 naar

'Praktische tips voor integratie en inclusie' brengt suggesties bijeen voor de dagelijkse praktijk van gewoon kleuteronderwijs op maat van een kleuter met een verstandelijke handicap of algemene ontwikkelingsachterstand.

'Naar de gewone school' is bestemd voor ouders en kleuterleid(st)ers, maar ook voor schooldirecties, begeleiders, therapeuten en allen die professioneel bezig zijn met speciale onderwijszorg.

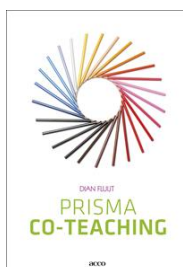
Wat écht werkt : 27 evidence based strategieën voor het onderwijs /
 Mitchell, David. - Huizen: Pica, 2015. - 296 p.. - ISBN: 978-94-91806-47-6:
 37,95 EUR
 Vindplaats Antwerpen: ro 6 wate

'Wat écht werkt' biedt 27 onderwijsstrategieën die direct in de praktijk kunnen worden toegepast. Van deze strategieën is bewezen dat ze bijdragen aan beter onderwijzen en beter leren door álle leerlingen zowel op academisch als sociaal gebied. Van elk van de strategieën wordt een definitie gegeven, de theoretische basis en het achterliggende idee worden besproken, er volgen praktijkvoorbeelden, het wetenschappelijke onderzoek ernaar wordt toegelicht, en bovendien worden waar nodig nadelen en valkuilen aangegeven. Tot slot volgen er een algehele conclusie en tips voor verder lezen. Onder meer volgende strategieën komen aan bod: coöperatief leren, peer-tutoring, sociale vaardigheidstrainingen, ouderbetrokkenheid en steun aan ouders, directe instructie, fonologisch bewustzijn en taalverwerking, veilig klassenklimaat, inclusief onderwijs. 'Wat écht werkt' is bedoeld voor studenten lerarenopleiding en orthopedagogie, leraren, lerarenopleiders, (school)psychologen, zorgcoördinatoren en intern begeleiders.

Gelijke kansen in de school : diversiteit in vijf thema's / Mitchell, David. -
 Huizen: Pica, 2018. - 292 p.. - ISBN: 978-94-6337-075-2. - ISBN: 978-94-
 91806-96-4: 43,95 EUR
 Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 geli
 Vindplaats Turnhout: ro 3 geli

De maatschappij is diverser dan ooit en dat stelt scholen voor bijzondere uitdagingen. De auteur wil (aankomende) leraren en andere onderwijsprofessionals bewust maken van de factoren die een rol spelen bij het ontstaan van kansenongelijkheid. Mitchell onderscheidt vijf categorieën van diversiteit: sekse en gender, sociale klasse en sociaaleconomische status, ras, etniciteit en cultuur, overtuigingen en religie en achterstanden en handicaps. Hij stelt cruciale vragen die beleidsmakers, onderwijsprofessionals en studenten in overweging moeten nemen: Hoe kan onderwijs ruimte bieden aan diversiteit? Waarom is die diversiteit zo belangrijk? Wat zijn de culturele en historische opvattingen over onderlinge verschillen? Moeten leraren verschillen benadrukken, opheffen, verminderen of negeren?

Prisma co-teaching : passend op weg naar integratief onderwijs / Fluijt,
 Dian. - Leuven: Acco, 2014. - 176 p.. - ISBN: 978-90-334-9604-2: 30,00 EUR
 Vindplaats Antwerpen: ro 6 pris
 Vindplaats Turnhout: ro 6 pris

Prisma Co-Teaching is een werkwijze die tegemoet komt aan het omgaan met een toenemende diversiteit in klassen en scholen. Meerdere onderwijsprofessionals nemen hierbij gezamenlijk de verantwoording voor een groep leerlingen en geven op gestructureerde wijze onderwijs op basis van evidence-based instructie- en ontwikkelstrategieën. Het principe hierbij is 'back to basics': alle beschikbare inzet van mensen en middelen wordt in de klas ingezet. Het woord prisma duidt op de meerkleurigheid van leerlingen en co-teachers. Bij leerlingen gaat het om leerlingen

met en zonder speciale onderwijsbehoeften. Bij leraren kan het gaan om de samenwerking tussen twee reguliere leraren, tussen een speciale leraar en groepsleerkracht of groep van leraren, of bijvoorbeeld een leraar en klassenassistent/ groepsopvoeder. Dit boek is bedoeld voor uitvoerders en leidinggevendenden die inspiratie willen bij het realiseren van (inclusief) onderwijs op maat in primair en voortgezet onderwijs.

Verrassend passend: passend onderwijs in de praktijk / Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs, 2016. - 88 p.
Doelgroep: Volwassenen
Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Dit boek bundelt verschillende praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden. Ondertussen werd ook al een tweede bundeling uitgebracht: "Verrassend Passend deel 2".

Verrassend passend deel 2: passend onderwijs in de praktijk / Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs, 2017. - 166 p.
Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

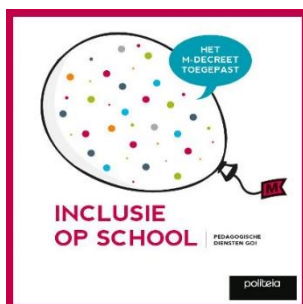
Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Na een eerste bundeling van praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden, volgt nu deze tweede, nog uitgebreidere, bundeling.

Iedereen aan boord! : Samen werken aan passend onderwijs voor kinderen voor wie dat niet vanzelf spreekt / Van der Horst, Jos A.J.; Van Kessel, Bart. - Amsterdam: SWP, 2014. - 173 p.. - ISBN: 978-90-8850-512-6: 29,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 iede

In Nederland hebben scholen sinds 1 augustus 2014 een zorgplicht. Dit houdt in dat de school een passende plek moet zoeken voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit boek is bedoeld voor alle professionals die in de klas, school of een samenwerkingsverband, passend of 'inclusief' onderwijs proberen te realiseren. Het biedt inspiratie voor het omgaan met een complexe casuïstiek en een gezamenlijk begrippen- en denkkader, gekoppeld aan praktische handvatten die de auteurs werkonderwijs ontwikkeld hebben. Hoewel wordt uitgegaan van de Nederlandse wetgeving en onderwijs(zorg)context, kan 'Iedereen aan boord' ook interessant zijn voor professionals in Vlaanderen. In Vlaanderen geldt inclusief onderwijs immers als regel. Leerlingen met een handicap, ook die met een chronische ziekte, een leerstoornis (dyslexie of dyscalculie), autisme, ADHD of andere ontwikkelings- en gedragsstoornissen mogen zich inschrijven in het gewoon onderwijs en hebben daarbij recht op redelijke aanpassingen. De Vlaamse

overheid voert ook vanaf het schooljaar 2015-2016 nieuwe maatregelen in om meer kinderen met een beperking een plaats in het gewoon onderwijs te bieden.

Inclusie op school : het M-decreet toegepast / Pedagogische diensten GO!. - Brussel: Politeia, 2015. - 86 p.. - ISBN: 978-2-509-02524-1: 25,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Het boek *Inclusie op school* geeft achtergrond en tips over inclusief onderwijs en hoe dit vorm te geven. Doorheen het boek wordt de link gelegd met het M-decreet en wordt een aantal aspecten van inclusief onderwijs verder uitgediept. De school- en klaspraktijk is

daarbij steeds de horizon.

Inclusief onderwijs als innovatieproces. Analyse van de succesfactoren in 10 praktijkvoorbeelden / VLOR - Vlaamse onderwijsraad. - Leuven: Garant, 2000.. - ISBN: 90-5350-958-5: 13,90 euro

Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

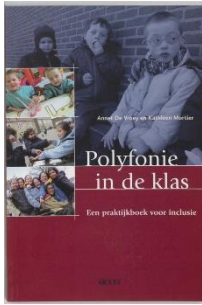
Dit boek gaat kritisch na hoe scholen concreet vormgeven aan inclusief onderwijs als onderwijsvernieuwing. Telkens wordt gekeken naar factoren als: wat voor school is dit; hoe denkt ze over inclusief onderwijs; hoe is het begonnen; wat waren de verwachtingen van tevoren; wat zijn de consequenties voor de klaspraktijk en het pedagogisch-didactisch handelen; hoe functioneert het signaleren, diagnosticeren en remediëren; hoe is het multidisciplinair overleg georganiseerd; op welke wijze wordt samengewerkt met het Centrum voor leerlingenbegeleiding, met ouders, ...; ontstaan er klasoverschrijdende initiatieven; waarop is het onderwijs van de school georiënteerd; welke slaagkansen geeft de school zichzelf; ...?

Index voor inclusie. Werken aan leren en participeren op school / Booth, Tony; Ainscow, Mel. - Tilburg: Fontys OSO, 2007. - 112 p.. - ISBN: 978-90-441-2152-0: 29,50 euro

Vindplaats Antwerpen: ro 1 inde

De 'Index voor inclusie' is een praktisch hulpmiddel om het proces naar "een zorgbrede school" op elke school te ondersteunen. De index biedt scholen een effectief proces van (zelf)evaluatie en ontwikkeling, dat gebaseerd is op de inzichten van directie, leerkrachten, leerlingen, ouders en begeleiders. Met de index kan onderzocht worden hoe barrières op de weg van leren en participeren kunnen worden teruggedrongen voor elke leerling. De cultuur, het beleid en de praktijk van de school worden geanalyseerd aan de hand van herkenbare indicatoren.

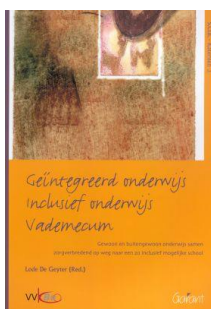
Polyfonie in de klas. Een praktijkboek voor inclusie / De Vroey, Annet; Mortier, Kathleen. - Leuven: Acco, 2002. - 237 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-334-5153-0: 19,98 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 poly

Ouders van leerlingen met speciale onderwijsnoden kiezen steeds vaker voor een school in het gewone onderwijscircuit. De praktijk van inclusief onderwijs neemt toe. In 'Polyfonie in de klas' bieden vijf pijlers de bouwstenen voor inclusie waarmee scholen aan de slag kunnen. Met concrete voorbeelden illustreren de auteurs hoe de school een inclusieve cultuur en praktijk kan vormgeven. Zij tonen hoe een leerling met een bijzondere onderwijsvraag kan leren en volwaardig participeren in de gewone klas. Voorts bespreken zij hoe de klaspraktijk ondersteund en georganiseerd kan worden en hoe sociale inclusie van leerlingen met en zonder een label verloopt. Tenslotte buigen zij zich over de rol en de samenwerking van de vele betrokkenen: de ouders, de leraars, de 'assistenten' of extra onderwijskrachten, de therapeuten, de directie, ... en de kinderen zelf.

Arrangeer samen : 8 aanraders / Van Dijk, Simone; Rijnberg, Sofie. - Dordrecht: Instondo, 2015. - 99 p.. - (TIBtools). - ISBN: 978-94-91725-51-7: 22,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 arra

Met de invoering van passend onderwijs, in Vlaanderen via het M-decreet, 'arrangeren' we ondersteuning voor leerlingen die iets extra's nodig hebben. Vanuit de vraag 'Wat heeft dit kind nodig om deze doelen te behalen', bedenken school, ouders en de leerling, met waar nodig ondersteuning van aanvullende expertise, gezamenlijk een passende aanpak en voeren deze uit. Arrangeren is: doen wat nodig is, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Deze TIBtool biedt adviezen, tips en tools aan interne begeleiders, directeuren en schoolbegeleiders, als handleiding bij het arrangeren.

Geïntegreerd onderwijs. Inclusief onderwijs. Vademecum / De Geyter, Lode. - Antwerpen: Garant, 2004. - 99 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-441-1726-2: 9,35 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 gein

Geïntegreerd onderwijs bestaat in Vlaanderen bijna 25 jaar en kent hoe langer hoe meer succes. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kunnen daardoor het gewone onderwijs volgen, dankzij bijkomende ondersteuning vanuit het gewone onderwijs. Het project 'Inclusief onderwijs' biedt leerlingen met een matige tot ernstige mentale handicap de mogelijkheid om een eigen leertraject te volgen in het gewoon onderwijs, dankzij ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs. Dit boek gaat in op de mogelijkheden die deze formules bieden en staat stil bij de procedures die men moet volgen. Ook biedt het suggesties voor de inhoudelijke invulling van de begeleiding van deze leerlingen. Het biedt zo heel wat praktische tips om deze samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs succesvol te maken.

Onderwijs echt passend organiseren : schoolleiders over hun andere inrichting van onderwijs / van Muiswinkel, Margje; van Erp, Arie. - 's Hertogenbosch: KPC-Groep, 2014. - 12 p.

URL: <https://www.kpcgroep.nl/publicaties/artikelen/onderwijs-echt-passend-organiseren/>

Vindplaats Antwerpen: ro 1 onde

Vindplaats Turnhout: URL

Voor deze publicatie interviewde KPC Groep zes scholen die proberen hun onderwijs anders te organiseren vanuit hun missie en onderwijsvisie. Thema's die aan bod komen zijn: onderwijskansen voor kinderen vergroten, leerkrachten optimaal inzetten, systeem volgt kind, passend onderwijs voor álle kinderen, uitgaan van verschillen, passend onderwijs in een kleine school.

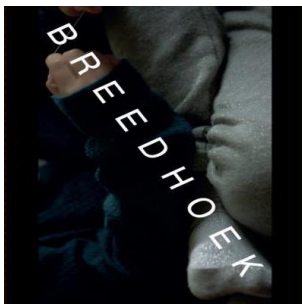
Voorbij de vraagtekens?! Perspectief van leraren op inclusief onderwijs /

De Schauwer, Elisabeth; Vandekinderen, Caroline; Van de Putte, Inge. -

Antwerpen: Garant, 2011. - 130 p.. - ISBN: 978-90-441-2238-1: 17,10 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 1 voor

Internationaal is er al veel onderzoek uitgevoerd over "leraren en inclusief onderwijs" met al jarenlang dezelfde trends als uitkomst. Leraren voelen zich onzeker, onvoldoende opgeleid, onwennig bij de noodzakelijke nauwe samenwerking met ouders en zijn bang voor de extra overlast die een inclusieve klas met zich mee kan brengen. Dit boek brengt, op basis van interviews, verhalen van leraren uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs die inclusie hebben zien/doen werken. Zeventien leraren vertellen over hun klaspraktijk. De auteurs gaan dieper in op de komst van het kind op school, de onzekerheden van de leraren, de participatie binnen de klas, de sociale relaties, communicatie en teamwerking en de rol van ondersteuning. Tot slot wordt aangehaald wat deze verhalen en de analyse ervan kunnen betekenen voor goed en kwaliteitsvol onderwijs. Dit boek richt zich tot iedereen die begaan is met inclusief onderwijs: leraren, zorgcoördinatoren, leerlingbegeleiders, directie, GON- en Ion-begeleiders, therapeuten... Uit de verhalen blijkt ook dat actoren buiten het schoolniveau, zoals de lerarenopleiding, een verantwoordelijk dragen doordat zij toekomstige leraren kunnen leren omgaan met diversiteit en kinderen met een beperking. Voor ouders kan dit boek een ruggensteun zijn en de bevestiging dat de gewone school een goede school is, ook voor leerlingen met een beperking.

Breedhoek : M-decreet : inclusief of exclusief? / Bailleux, Maité; Vansielegheem, Nancy. - Brussel: Kinderrechtencommissariaat, 2017. - 1 DVD (23 min.)

URL: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/breedhoek-m-decreet-inclusief-of-exclusief-docufilm-1>

Vindplaats Antwerpen: WEL

Op 1 september 2015 trad het M-decreet in werking. Het recht op inclusief onderwijs is een kernelement, redelijke aanpassingen de sleutel. Wat betekent het M-decreet vandaag? Hoe spreekt en denkt men erover? In de film praten leerlingen, ouders en leerkrachten. De film toont gewrongenheden, zwaartees en

schoonheden en geeft ruimte aan meerstemmigheid. Verwacht geen pasklare antwoorden maar wel voer voor het inclusiedebat. Bij de dvd zit het standpunt van het Kinderrechtencommissariaat over inclusief onderwijs.

Bijzonderwijs: omgaan met leerlingen die anders zijn / von Weijthrother, Josée. - Amersfoort: CPS Onderwijsontwikkeling en advies, 2010. - 64 p.. - ISBN: 978-90-6508-613-6
Vindplaats Antwerpen: ro 6 bijz

Iedere leraar krijgt vroeg of laat te maken met leerlingen die anders zijn: kinderen en jongeren die opvallen in de klas vanwege hun afwijkende gedrag of ontwikkeling. Het kan gaan om leerlingen met een zorgvraag, die voortkomt uit problemen die hij of zij heeft met het leren omgaan met een fysieke, neurologische of sociaal-emotionele beperking. Het boek BijzonderWijs biedt een overzicht van de meest voorkomende beperkingen. U leert signalen en gedragskenmerken herkennen en krijgt praktische tips over hoe u leerlingen met een beperking kunt helpen om het beste uit zichzelf te halen.

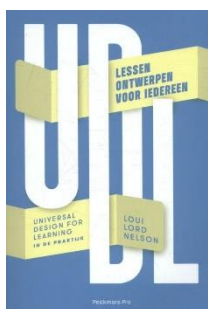

Geïntegreerde zorg op school : een inspiratieboek voor de praktijk / Struyf, Elke; Adriaensens, Stefanie. - Leuven: Acco, 2013. - 112 p.. - ISBN: 978-90-334-9182-5: 22,00 EUR
URL: <http://www.acco.be>
Vindplaats Antwerpen: ro 6 geïn

Van alle Vlaamse scholen wordt verwacht dat ze een effectief zorgbeleid voeren met als doel dat school en leerkrachten aansluiten bij de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van leerlingen in het algemeen en van bepaalde risicogroepen in het bijzonder. Dit boek bundelt de belangrijkste inzichten van een onderzoek van de Vlaamse overheid in 2011 naar het gevoerde zorgbeleid in Vlaamse basis- en secundaire scholen. Het uitgangspunt voor het theoretisch kader waarbinnen het onderzoek werd uitgevoerd, was het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het eerste hoofdstuk wordt dit ideaalmodel toegelicht. Ook de rol van de leraar in het verlenen van basiszorg en verhoogde zorg wordt besproken. Verder wordt ingegaan op de zeven schoolkenmerken die nodig zijn opdat leraren zich ondersteund voelen om de zorgtaken op te nemen. In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek besproken en zet men de Vlaamse praktijken af tegen het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het besluit worden concrete aanbevelingen geformuleerd op basis van de onderzoeksresultaten. De aanbevelingen zijn gegroepeerd in drie thema's: stimuleren van een geïntegreerd zorgbeleid op school met een belangrijke rol voor de leraar in de klas; stimuleren van samenwerking rond zorg tussen diverse betrokkenen op regionaal niveau en aanbevelingen m.b.t. de zorgverantwoordelijken. De vragenlijst Zorg op school en in de klas is een instrument waarmee directies, zorgverantwoordelijken en schoolondersteuners het zorgbeleid van de school in kaart kunnen brengen en optimaliseren. De twee delen van de vragenlijst worden op de Accowebsite ter beschikking gesteld. In elk hoofdstuk werd een greep uit de belangrijkste inzichten in een apart kader gebundeld en op het einde worden enkele suggesties gegeven voor verwerkingsopdrachten. Leraren (in opleiding), zorgondersteuners, directies en schoolondersteuners kunnen hier inspiratie vinden om met de bevindingen uit het boek aan de slag te gaan.

In-clues. Clues to inclusive and cognitive education. Recommendations, theory, research, application models of good practice / Lebeer, Jo. - Antwerpen: Garant, 2006. - 77 p., met: DVD. - ISBN: 978-90-441-2153-7: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 in-c

Inclusief onderwijs kan je definiëren als onderwijs dat voor ieder kind - wat ook zijn prestatieniveau of graad van moeilijkheden - toegankelijk is dank zij aanpassingen aan de individuele behoeften. Het biedt de nodige ondersteuning in een gewone onderwijsomgeving. Kinderen met leerproblemen doen zoveel mogelijk les- en andere activiteiten samen met andere kinderen. Cognitief onderwijs betekent een onderwijs dat de basiscognitieve vaardigheden activeert die nodig zijn bij het leren van schoolse, sociale, motorische, artistieke en emotionele vaardigheden, met de bedoeling de capaciteit te bevorderen om te leren hoe te leren. Het inclusie-principe vertalen naar de praktijk verloopt vaak moeizaam. Toch werden in verschillende Europese scholen al mooie resultaten geboekt. Het boek beschrijft een aantal inclusie-initiatieven en hun resultaten en geeft concrete adviezen voor de implementatie van een inclusie-beleid. Op de bijhorende DVD staan videobeelden uit de praktijk en interviews. Dit boek bundelt de belangrijkste realisaties van het In-clues network, een Europees onderzoeksproject rond inclusie en cognitieve educatie.

UDL: Universal Design for Learning in de praktijk : lessen ontwerpen voor iedereen / Nelson, Loui. - Kalmthout : Pelckmans Pro, 2016. - 192 p., ill. - . - ISBN13 978-94-6337-020-2
Prijs: 28.50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 udli

Universal Design for Learning (UDL) ondersteunt leerkrachten in het ontwerpen van leerrijke leeromgevingen en lessen zonder barrières die toegankelijk zijn voor alle leerlingen. Dit boek zet leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs op weg met UDL. Het biedt praktische tips, voorbeeldopdrachten, ideeën voor klasactiviteiten en gedetailleerde richtlijnen voor lesplanning. Er wordt uitgebreid ingegaan op wat UDL precies is en de pijlers ervan (betrokkenheid, representatie, actie & expressie) krijgen elk een eigen hoofdstuk.

Slim maar ... : help kinderen hun talenten benutten door hun executieve functies te versterken / Dawson, Peg; Guare, Richard. - Amsterdam: Hogrefe, 2011. - 336 p.. - ISBN: 978-90-79729-10-4: 29,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 slim
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.6 slim

Er is niets frustrerender dan slimme, getalenteerde kinderen steeds weer te zien worstelen met simpele taken als huiswerk, opruimen of aankleden. Of met het omgaan met teleurstelling of boosheid. Recent onderzoek laat zien dat deze kinderen tekortschieten in executieve functies. Executieve functies maken het mogelijk om rationele beslissingen te nemen, impulsen onder controle te houden en te kunnen focussen op wat belangrijk is. Verminderde executieve functies leiden tot problemen met doelgericht gedrag. Dat komt voor bij kinderen met ADHD, autisme, leerstoornissen en

niet-aangeboren hersenafwijkingen. In Slim maar hebben Peg Dawson en Richard Guare baanbrekend onderzoek vertaald naar praktische adviezen en tips. Met behulp van werkbladen, vragenlijsten en uitgebreide leeftijdsgebonden informatie kunnen ouders en professionals voor elk kind een specifiek en effectief actieplan opstellen.

Autisme en normale begaafdheid in het onderwijs / Vermeulen, Peter; Mertens, Annemie; Vanroy, Kobe. - Berchem: EPO, 2010. - 219 p.. - ISBN: 978-90-6445-715-9: 19,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

Dit boek levert inspiratie aan iedereen die les geeft aan (rand)normaal begaafde leerlingen met autisme, in het gewoon zowel als in het buitengewoon onderwijs. Vertrekend van de autistische manier van waarnemen en informatie verwerken, schetst het boek de krijtlijnen voor een autismevriendelijke onderwijsstijl. Sleutelbegrippen worden geïllustreerd met concrete tips. Er is ook aandacht voor het creëren van een autisמעultuur op school en hoe je als leerkracht omgaat met moeilijk gedrag of met leerproblemen.

Denk & doe. Praktische ideeën voor de eerste stappen in het leerproces bij mensen met autisme en mensen met een ontwikkelingsachterstand / Degrieck, Steven. - Berchem: EPO, 2001. - 170 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-6445-248-2: 18,75 euro
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 denk

Een vooral praktisch boekje, waarin theoretische inzichten over autisme worden omgezet in een handige leidraad voor het opzetten van leeractiviteiten. Naast vele concrete voorbeelden bevat dit boek een erg heldere beschrijving van hoe men 'leeractiviteiten op maat' kan ontwikkelen voor zowel personen met autisme als mensen met een verstandelijke handicap. Er is ook een deel opgenomen over aangepaste activiteiten om een gesprek op te zetten met begaafde mensen met autisme. Het boekje bevat veel illustraties en handige tips.

DCD-hulpdids voor leerkrachten : achtergrond en adviezen bij de motorische coördinatiestoornis / van Haften, Eelke. - Huizen: Pica, 2010. - 127 p.. - ISBN: 978-90-77671-53-5: 15,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 DCD

Kinderen met DCD, een stoornis in de motorische coördinatie, kunnen zich minder vanzelfsprekend bewegen en worden daardoor belemmerd in het spelen, leren of zichzelf verzorgen. Ze moeten veel extra moeite en energie opbrengen voor vaardigheden die hun klasgenoten automatisch lijken te ontwikkelen. Deze helder geschreven hulpdids biedt (zorg)leerkrachten meer achtergrondinformatie over de stoornis, toegelicht met veel praktijkvoorbeelden. Er worden ook praktische adviezen aangereikt om kinderen met DCD te helpen positievere resultaten te behalen op de schoolse vaardigheden.

De gave van leren : nieuwe methoden om leerstoornissen te overwinnen : ADD, rekenproblemen, ADHD, schrijfproblemen / Davis, Ronald D.; Braun, Eldon M.. - Rijswijk: Elmar, 2011. - 348 p.. - ISBN: 978-90-389-2129-7: 24,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 gave

De technieken en methodieken die Ron Davis ontwikkelde op basis van zijn vermogen in beelden in plaats van in woorden te denken en die hij beschreef in het boek De gave van dyslexie past hij in dit boek toe op vier (andere) leerproblemen: aandachtstekortstoornis (ADD), ADD met hyperactiviteit (ADHD), problemen met rekenen (dyscalculie en acalculie) en problemen met schrijven (dysgrafie en agrafie).

Gedrag is meer dan je ziet! Wat iedere leerkracht moet weten over gedragsproblemen en -stoornissen / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 243 p.. - ISBN: 978-94-91806-29-2: 15,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 gedr

In het onderwijs worden leerkrachten vaak geconfronteerd met leerlingen die 'uitdagend' of 'ongewenst' gedrag vertonen. Dit boek biedt leraren inzicht in de verschillende oorzaken van gedragsproblemen. De auteur bespreekt verschillende domeinen (leerling, gezin, school en omgeving) en de daarbij horende risicofactoren, waaronder erfelijkheid, temperament, hechting, voorbeeldgedrag, vernedering, schaamte, verwaarlozing, ziekte, rouw en mishandeling. Hij besteedt ook aandacht aan veerkracht en weerbaarheid, ADHD, ontwrichtende impulscontrole- en gedragsstoornissen, programma's en behandelingen, de professionalisering van schoolpersoneel. Met in de bijlage de Signaleringslijst Erger Voorkomen. De leidraad in het boek is: op grond van gegevens - en niet op grond van aannames - werken aan het professionaliseren en didactisch handelen.

Het ijzer smeden als het koud is : geweldloos verzet op school : een nieuwe kijk op gedragsproblemen / Van Nus, Wil. - [Sint-Niklaas]: Abimo, 2015. - 167 p.. - ISBN: 978-94-91806-54-4: 22.95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 gewe

Bij geweldloos verzet durf je naar je eigen gedrag te kijken en neem je samen met anderen stelling tegen probleemgedrag in je klas. Nabijheid en steun staan hierbij centraal in plaats van macht. De-escaleren is telkens de eerste stap om later op een rustig moment op de situatie terug te komen. Deze methode, ook wel Nieuwe Autoriteit genoemd, is effectief gebleken bij ernstige gedragsproblematiek en schoolweigering. Dit boek beschrijft de basisprincipes van geweldloos verzet en nodigt je met voorbeelden en een stappenplan tot actie uit.

Ik hoor er ook bij! Hoe omgaan met ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren / Baert, Karl; Desoete, Annemie. - Brugge: Die Keure, 2012. - 100 p.. - ISBN: 978-90-486-1588-9: 27,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 ikho

Dit boekje wil een houvast bieden voor al wie in contact komt met kinderen en jongeren met leer- en ontwikkelingsstoornissen zoals dyslexie, dyscalculie, dysorthografie, ASS, ADHD,... In begrijpelijke, heldere taal wordt beschreven wat de meest voorkomende ontwikkelingsstoornissen zijn, hoe vaak ze voorkomen, welke problemen ermee kunnen samengaan en wat eraan kan worden gedaan. Er worden concrete en werkbare tips aangereikt voor ouders en leerkrachten om in de dagelijkse (klas-)praktijk met kinderen en jongeren met ontwikkelingsstoornissen aan de slag te gaan en om hen te helpen te bereiken waartoe ze intrinsiek in staat zijn. De woordenlijst met wetenschappelijke termen en ingewikkelde begrippen zorgt ervoor dat verslagen vol vakterminologie leesbaar worden.

Kinderen en... roeien met de riemen die je hebt: praktisch omgaan met leer- of gedragsproblemen in de klas / Algra, Hilde; Dolfma-Troost, Ineke. - Amersfoort: Kwintessens Uitgevers, 2010. - 200 p.. - (Kinderen en ..). - ISBN: 978-90-5788-287-6
Doelgroep: 5-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: ro 6 kind

In dit boek wordt het leven op school vergeleken met een roeitocht, waarbij kinderen moeten roeien met de riemen die ze hebben. Een scheve roeispaan of eentje met een gat erin betekent niet dat je niets meer kunt, maar wel dat je hem anders moet hanteren om vooruit te komen. Dit boek biedt de leraar ondersteuning bij omgaan met kinderen met gedrags- en/of leerproblemen. Het boek gaat uit van het in eigen waarde laten van alle kinderen. In het eerste deel worden achtergronden van schoolbeleid, zorgleerlingen en de begeleidende taak van de school behandeld. In het tweede deel passeren veel voorkomende problemen én praktische aanpakken die bij kinderen met vergelijkbare problemen hebben gewerkt. Als mooie afsluiting staan in het boek lessen om leerproblemen, diversiteit in leerstijlen bespreekbaar te maken en solidariteit en cohesie te bevorderen.

Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs / Stoutjesdijk, Regina. - Amsterdam: Uitgeverij SWP, 2016. - 67 p.. - ISBN: 978-90-8850-699-4: 13,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 kind

Voor leerkrachten en intern begeleiders is het belangrijk om inzicht te hebben in de manieren waarop kinderen met gedragsproblemen effectief begeleid kunnen worden en in de vooruitgang die zij laten zien. Ook is het belangrijk te weten welke kenmerken bepalend zijn voor de keuze voor een reguliere of speciale school en hoe problemen op gezinsniveau doorwerken in de klas. In 'Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs' doet Regina Stoutjesdijk verslag van de uitkomsten van een onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen met gedragsproblemen in

het speciaal onderwijs. Naast gedragsproblemen in zijn algemeenheid, is er ook aandacht voor ADHD en autismespectrumstoornissen. Ook biedt de auteur een overzicht van het speciaal onderwijs in Nederland en een stand van zaken van eerder onderzoek naar deze populatie. Ze sluit af met implicaties van de onderzoeksresultaten voor de onderwijspraktijk.

Passend onderwijs : pedagogisch vakmanschap in de klas / Mol, Peter. - Houten: LannooCampus, 2015. - 170 p.. - ISBN: 978-94-014-2591-9

Doelgroep: 3-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: ro 6 pass

Dit boek laat zien hoe je, soms door heel simpele handelingen, door je bewust te zijn van de invloed die je zelf uitoefent op de leerlingen en door proactief te handelen als leerkracht probleemgedrag kan

voorkomen en een goede werksfeer kan opbouwen.

PBS in de klas : verbeter je klassenmanagement met praktische gedragsinterventies / Simonsen; Myers. - Huizen: Pica, 2016. - 312 p.. - ISBN: 978-94-91806-85-8: 37.95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 pbsi

Dit boek laat op een praktische en concrete manier zien hoe je je klassenmanagement verbetert met de uitgangspunten van Positive Behavior Support (PBS). Met PBS creëer je een positieve omgeving op school die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Er gaat

ook ruim aandacht naar klasbrede interventie voor risicoleerlingen of leerlingen met ernstig probleemgedrag. Het boek is zowel op het basisonderwijs als op het secundair onderwijs gericht.

In de klas

Eerste hulp bij ... : kijk- en handelingswijzers voor passend onderwijs / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 270 p.. - ISBN: 978-94-91806-30-8: 15,00 EUR

Doelgroep: 5+

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.1 eers

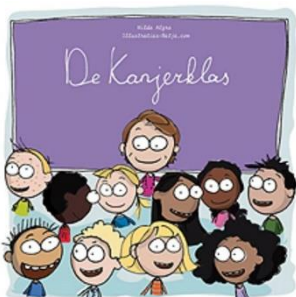
Vele kinderen en jongeren kampen met onder andere angsten, eetstoornissen, hechtingsproblematiek, depressiviteit, of psychoses, wat zich uit in vermijdend of teruggetrokken gedrag, koppigheid, zelfverwonding of agressiviteit. Niet zelden is bij deze kinderen en jongeren sprake van een lage zelfwaardering en negatief zelfbeeld. Dit boek biedt kijk- en handelingswijzers voor ouders, hulpverleners en onderwijzers biedt waarmee ze signalen eerder kunnen opvangen, ze beter kunnen begrijpen en adequaat kunnen reageren. Volgende thema's komen aan bod: angst, depressiviteit, zelfbeschadiging, suïcidaliteit, hechtingsstoornissen, voedings- en eetstoornissen, schizofrenie en psychose, persoonlijkheidsstoornissen, ADHD, autisme spectrumstoornis. Bij elk thema komen verschillende leeftijdsgroepen aan bod: (jonge) kinderen, pubers, adolescenten.

Klassewerk het GOL(L)D- concept: het gericht ondersteunen van leraren in het leren omgaan met diversiteit in de klas / Van de Putte, Inge; Roos, David; Vandevelde, Stijn; De Windt, Eveline; De Wilde, Joke; Van den Abbeele, Gilbert. - Gent: Academia Press, 2010. - 3-delige box: inleidend boek 83 p.; verdiepingsboek 79 p. 2 DVD's. - ISBN: 978-90-382-1591-4: 23,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 klas

Steeds meer klassen in Vlaamse basisscholen kenmerken zich door een diverse samenstelling met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voor leerkrachten brengt dit mee dat ondersteuning gericht op de concrete klaspraktijk meer dan welkom is. In de 3-delige box Klassewerk wordt een vernieuwend ondersteuningsproject voorgesteld, waarbij de leraar op een activerende manier wordt ondersteund door de zorgcoördinator. In het inleidende boek wordt het GOL(L)D-concept met de bijbehorende uitgangspunten zo concreet mogelijk voorgesteld aan de hand van zes uitgewerkte praktijkvoorbeelden die alle vertrekken vanuit een bepaalde leervraag van leraren. De lezer kan op basis van zijn interesses een keuze maken om met een bepaalde leervraag verder te gaan. Op de dvd's in het tweede deel worden de zes ondersteuningstrajecten beeldend gemaakt. Het derde deel van de box is het verdiepingsboek. Dit boek is opgevat als een praktische handreiking waarin op een overzichtelijke manier theoretische concepten worden gelinkt aan concrete werkinstrumenten en voorbeelden. Zowel in het inleidend boek als op de dvd's wordt er aan de hand van icoontjes naar dit boek verwezen.

De Kanjerklas / Algra, Hilda; Betje.com. - Zoetermeer: 'Juffrouw Emmens', 2010. - 48 p.. - ISBN: 978-94-90908-01-0: 14,95 EUR
URL: <http://www.kanjerklas.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 kanj

Dit is het eerste deel van de serie Kanjerklas. Juf Karin heeft een bijzondere klas. Geen één kind is gewoon. Er gebeurt van alles waar de kanjers van juf Karin niet meer van opkijken. Dat Kiara geregeld ontploft en Kai op een wolkje wegdrijft, vinden ze niet zo raar. Maar wat is dat geheimzinnige ding dat groeit op de schouder van de juf? In dit boek worden kinderen met verschillende leerstoornissen en gedragsproblemen met humor omschreven. Het verhaal kan een aanleiding zijn om te praten over leerproblemen, maar is zonder het pedagogische aspect ook grappig en verrassend genoeg om gewoon te lezen. Op de website vindt u meer lesideeën.

Emoties en gedrag

Beter omgaan met de emoties van kleuters. Met de methode van 'Het Toverbos' / Jeannin, Niki; Adriaenssens, Peter; Mertens, Els. - Tiel: Lannoo, 2009. - 157 p.. - (Opvoedingsboeken). - ISBN: 978-90-209-7619-9: 19,95 euro
Doelgroep: 0-6 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 1.1.1 bete

Dit boek leert hoe je kleuters kunt helpen om te gaan met hun emoties. Door goed te kijken naar kinderen en het spel dat ze spelen, kunnen we namelijk veel afleiden over hun socialemotionele welzijn. Van daaruit kunnen we kleuters spelenderwijs sociale vaardigheden bijbrengen. Dit boek introduceert daarvoor onder meer het spel 'Het Toverbos'. Met deze methode, die een ruimte aanbiedt waar kinderen hun eigen verhaal kunnen vertellen aan de hand van dierenpoppen, worden kleuters weerbaarder, gaan ze zelf op zoek naar oplossingen en winnen ze aan zelfvertrouwen.

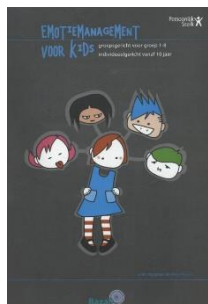
Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten : een praktische gids voor professionals /

Southam-Gerow, Michael A.. - Amsterdam: Hogrefe, 2014. - 304 p.. - ISBN: 978-90-79729-87-6: 29,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 emot

Dit boek bevat een aantal behandelinterventies voor kinderen en jongeren met allerlei psychische stoornissen, zoals: lichte tot matige gedragsproblemen, angst- en depressieve stoornissen. Het is ook mogelijk sommige interventies toe te passen bij kinderen met het syndroom van Asperger. Voor psychotische stoornissen, zwakzinnigheid en matig tot ernstig autisme zijn de behandelstrategieën minder geschikt. De strategieën zijn ontworpen voor kinderen (van de basisschoolleeftijd) of adolescenten die een of meer emotiegerelateerde problemen hebben, waaronder een gebrekkig bewustzijn van emoties, beperkte kennis over emoties, slecht ontwikkelde empathische vaardigheden of gebrekkige emotieregulatie. De interventies kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar en met andere interventies gebruikt worden. De interventies zijn bijzonder geschikt voor toepassing in een ambulante of

schoolsetting, maar kunnen ook in andere settings (intramuraal, dagbehandeling, in de thuissituatie) bruikbaar zijn.

EmotieManagement voor Kids. Groepsgericht voor groep 1-8

individueelgericht vanaf 10 jaar / Koppejan, Judith; Kwast, Marja. -

Middelburg: Bazalt, 2009. - 198 p., met: cd-rom. - ISBN: 978-90-74233-82-8:

78,21 euro

Doelgroep: 3-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.2 emot

Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.2 emot

Opgroeien tot een emotioneel evenwichtige persoonlijkheid is een levenslang proces. Scholen hebben steeds vaker te maken met kinderen die emotioneel in de knel komen te zitten en het aantal kinderen met emotionele problematiek in de jeugdhulpverlening neemt sterk toe. EmotieManagement voor Kids biedt leraren en hulpverleners handvatten om kinderen op een goede manier te ondersteunen in deze ontwikkeling en kent een degelijke theoretische basis. Het is een krachtig instrument om kinderen te leren omgaan met hun emoties. Deel 1 biedt spelen en activiteiten die kunnen ingezet worden vanaf kleuteronderwijs tot in het 6de leerjaar. Deel 2 is meer individueel gericht en biedt een curatieve aanpak voor kinderen vanaf 10 jaar met emotionele problemen zoals faalangst, verlegenheid, jaloezie, verdriet, ruzie, gebrekkig zelfvertrouwen en gevoeligheid. Deel 3 kan ingezet worden voor kinderen met een negatief zelfbeeld. De werkbladen staan apart op een cd-rom.

Positive Behavior Support : hulpwaaier : tips en strategieën bij de

hand / Brewer, Robin D.; Mueller, Tracy G.; Noort, Eline. - Meppel:

Pica, 2011. - [121] p.. - ISBN: 978-90-5461-845-4

Doelgroep: 4-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.1 posi

Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.1 posi

Schoolwide Positive Behavior Support is een evidence based programma dat scholen strategieën aanreikt voor het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. De Hulpwaaier PBS is bedoeld voor gebruik in combinatie met algemene gedragspreventie- en interventieprogramma's die tegemoet komen aan de specifieke behoeften van de leerlingen. De waaier is een hulpmiddel om leerlingen tussen 4 en 18 jaar gedragsvaardigheden te leren en zo te werken aan een positief klimaat in en rond de school. De praktisch toepasbare tips en strategieën zijn overzichtelijk gerangschikt: algemene gedragsondersteuning voor alle leerlingen (groene kleur), interventies voor (groepjes) leerlingen met een verhoogd risico op het ontwikkelen van probleemgedrag (gele kleur), intensieve individuele interventies voor leerlingen met (ernstige) gedragsproblemen (oranje kleur). De hulpwaaier bevat ook uitleg over de gebruikte begrippen en strategieën en een bronnenlijst.

HET STOP4-7-PROGRAMMA: EEN VROEGE INTERVENTIE VOOR JONGE KINDEREN MET GEDRAGSPROBLEMEN

Samen Sterker Terug Op Pad : het STOP4-7-programma : een vroege interventie voor jonge kinderen met gedragsproblemen / De Mey, Wim;

Bastiaanssen, Inge; Merlevede, Els; et al.. - Amsterdam: SWP, 2013. - set van vier boeken in cassette. - ISBN: 978-90-8850-460-0: 125,00 EUR

Doelgroep: 3-8 jaar

URL: <http://www.stop4-7.be/>

Vindplaats Antwerpen: WEL 1.4.2 same

Het evidence based STOP4-7-programma is een kant-en-klaar pakket voor hulpverleners die werken met jonge kinderen (4-7 jaar) die meer dan andere kinderen liegen, vechten, driftbuien vertonen, ongehoorzaam en opstandig zijn. Het pakket omvat een theoretische inleiding en drie handleidingen om te werken met de kinderen, de ouders en de leerkrachten. Bij de kindtraining gaat het om activiteiten die helpen om kinderen bepaalde sociaal-cognitieve vaardigheden aan te leren: rol- of perspectiefneming, probleemoplossing, zelfcontrole, vragen om mee te spelen, omgaan met groepsdruk en omgaan met weigering. In de oudertraining worden belangrijke opvoedingsvaardigheden bediscussieerd, aangeleerd en inge oefend. Met de leerkrachten wordt een vergelijkbaar traject gevolgd, met het verschil dat er een theoretisch deel is toegevoegd en de informatie in kortere tijd wordt overgedragen. In deze vernieuwde publicatie is er extra aandacht voor de rol van hechting en emotieregulatie bij de behandeling van gedragsproblemen en er wordt ook uitgebreider ingezet op relaxatie. Leerkrachten, leerlingenbegeleiders en hulpverleners kunnen de principes van het programma 'Samen sterker Terug Op Pad' toepassen in hun dagelijks praktijk met kinderen. Hulpverleners vinden aanvullende informatie op de bijbehorende website.

Gedragsklapper: Samen bouwen aan positief gedrag / Jans, Leo ;

Herteleer, Sarah; Vandevyvere, Isabelle; Santermans, Bieke; van Schijndel, Josine. - Kalmthout: Abimo, 2015. - 128 p.. - ISBN:

9789462343917: 15,95 EUR

Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 gedr

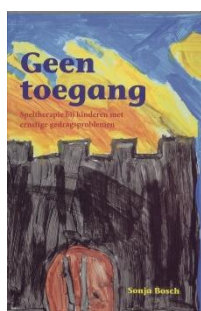
Deze gedragsklapper zet je als een kalender op je bureau.

Opgedeeld in acht thema's, biedt elke pagina tips, handvatten en concrete aanwijzingen om moeilijk gedrag van kinderen beter te begrijpen en om effectiever te communiceren. Deze tips en handvatten worden vervolgens aan de andere kant van de klapper vertaald naar de kinderen. Voor het moeilijk gedrag dat aan de kant van de volwassene beschreven staat, krijgt het kind hier doe-opdrachten en tips om samen te praten over wat er eventueel misgaat en zo met de volwassene samen te werken aan positief gedrag. De gedragsklapper bevat volgende thema's: Een brede kijk op moeilijk gedrag, Wees steeds positief!, De vele facetten van gedrag, Het nut van belonen, bestraffen en time-out, Structuur in de omgeving, Remedies bij moeilijk gedrag, Een mand vol activiteiten en, Een rugzak boordevol tips

Creatieve oplossingen bij gedragsproblemen op school / Durrant, Michael.
- Antwerpen: Garant, 2007. - 223 p.. - ISBN: 978-90-441-2157-5: 22,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 crea

Leerlingen kunnen op school problematisch gedrag vertonen. De school en vooral de leerkracht in de klas moet daar wat mee. Dit boek levert ideeën en praktische methoden aan om met situaties waarin mensen binnen het onderwijs meer dan eens vastlopen, om te gaan. Vaak hebben gedrags- of emotionele problemen van leerlingen te maken met gezinssituaties of persoonlijkheidsfactoren. Leerkrachten kunnen daar meestal echter niet veel aan doen. Maar ze moeten nu eenmaal wel uit de voeten kunnen met storend gedrag, of het veranderen, ongeacht wat de oorzaak ervan is. Dit boek houdt zich dan ook bezig met wat er meteen in de praktijk gedaan kan worden. De hier beschreven methoden zijn te gebruiken door leerkrachten in de klas, door begeleiders, in hulpverleningsgesprekken, bij het uitstippelen van schoolstrategieën enz. De aandacht wordt daarbij verlegd van problemen naar oplossingen. Omdat leerkrachten en andere medewerkers van een school vaak krap in hun tijd zitten, is de behoefte aan snelwerkende manieren om problemen het hoofd te bieden groot. Dit boek geeft precies een dergelijke manier van werken aan.

Geen toegang : speltherapie bij kinderen met ernstige gedragsproblemen
/ Bosch, Sonja. - Amsterdam: SWP Uitgeverij, 2008. - 191 p.. - ISBN: 978-90-6665-900-1: 25,07 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 geen

Geen toegang is een praktijkboek over speltherapie op een basisschool voor kinderen met ernstige gedragsproblemen. De manier van werken wordt geïllustreerd aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden. Door dieper in te gaan op enkele portretten van kinderen wordt er gepeild naar de achterliggende oorzaken van het gedrag en wordt een therapie-kader aangereikt. Via drama, sociale vaardigheidstraining en spel wordt er gewerkt aan het vertrouwen en het zelfbeeld van deze kinderen. Het boek is bruikbaar voor leerkrachten en een ieder die werkt met kinderen met gedragsstoornissen.

Leer- en ontwikkelingsstoornissen

Hulpwaaier AD(H)D in de klas: Tips en strategieën bij de hand /
Mak-Peters, Loek; Verfaillie, Liselotte. - Huizen: Uitgeverij Pica,
2014. - 144 p.. - ISBN: 9789462341821
Doelgroep: 5-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Hulpwaaier AD(H)D in de klas is ontworpen om leraren en andere professionals in zowel buitengewoon als regulier basis- en secundair onderwijs te voorzien van toegankelijke instrumenten om te werken met leerlingen met AD(H)D. In verschillende secties geeft de hulpwaaier informatie over AD(H)D in het algemeen en op school, een breed gamma aan strategieën voor aanpak in de klas, omgaan met schoolregels, contact met ouders, en specifieke tips per onderwijsniveau. Tot slot worden er ook nog aanbevelingen gedaan voor verdere lectuur.

Hulpwaaier Autisme in de klas. Tips en strategieën bij de hand. / Brewer, Robin; Mueller, Tracy. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2011. - 90 p.. - ISBN: 978-90-5461-844-7: 14,95 EUR
Doelgroep: 4-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier Autisme in de klas is een handig middel voor leerkrachten en andere professionals die werken met kinderen met een autisme spectrumstoornis. Op een overzichtelijke manier, gerangschikt op kleur, staan tips en strategieën in de verschillende secties, waaronder leeromgeving, wijzigingen in dagelijkse routine, communicatie en gedrag. De waaier is geschikt voor zowel basisonderwijs als secundair onderwijs.

Hulpwaaier voor het coachen van kinderen : oplossingsgericht werken met kinderen en jongeren in vier stappen, voor coaches, therapeuten en leraren / Wolters, Corry. - Huizen: Pica, 2015. - waaier (37 p.). - ISBN: 978-90-00-02671-5: 8,95 EUR
Doelgroep: 5-12 jaar

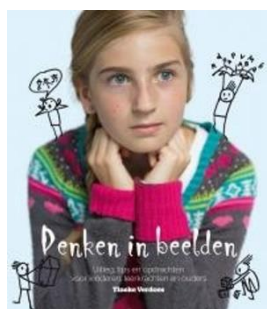
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 hulp

Deze waaier biedt de nodige tools om oplossingsgerichte coachingsgesprekken met kinderen aan te gaan. De waaier bestaat uit 3 delen: algemene uitgangspunten, zoals vaardigheden voor de coach, en doelen; concrete handreikingen bij de vier coachingsstappen (ik wil het anders, ik maak een plan, ik ga het leren en ik kan het); hoe geef je feedback?

Een zoen voor Zeno / Van den Bossche, Inne. - Waasmunster: Abimo, 2005. - [24 p.], met: ill.. - ISBN: 90-5932-241-X: 11,95 euro
Doelgroep: 5-10 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zoen

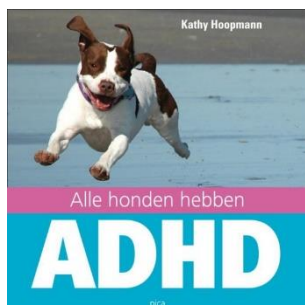
Een vertelboekje voor leerkrachten, hulpverleners en ouders die willen uitleggen welke problemen kinderen met dyslexie ervaren. Door de grappige tekst en duidelijke tekeningen kan elk kind met dyslexie Zeno's probleem begrijpen.

Denken in beelden : uitleg, tips en opdrachten voor kinderen, leerkrachten en ouders / Verdoes, Tinneke. - Amsterdam: SWP, 2013. - 79 p.. - ISBN: 978-90-8560-653-6: 27,50 EUR
Doelgroep: 7-14 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 denk
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 denk

Hoewel beelddenken een relatief recent begrip is waar nog onderzoek moet rond gebeuren, wordt stilaan erkend dat sommige kinderen (en volwassenen) eerder denken in beelden dan in woorden. Zij verwerven, verwerken en reproduceren informatie op een 'andere' manier dan de meeste mensen. Beelddenken komt vrij veel voor in combinatie met bijvoorbeeld dyslexie, ADHD, stoornissen in het autistisch spectrum, dyspraxie en dyscalculie. In Denken in beelden wordt op een eenvoudige manier uitgelegd wat beelddenken betekent, hoe het werkt in de hersenen, wat er gebeurt, wanneer het gebeurt en waarom het gebeurt. Het boek is gericht naar kinderen die denken in

beelden, hun ouders, leerkrachten, begeleiders, therapeuten en centra Jeugd en Gezin. Beelddenken wordt in dit boek niet zozeer gezien als een stoornis maar als een talent. De voorbeelden en de problemen die kinderen kunnen tegenkomen met leren zijn herkenbaar. De opdrachten voor onder andere taal en rekenen kunnen de kinderen helpen om de leerstof beter te begrijpen en op tijd klaar te geraken met hun werk. Voor kleuters is er ook een gelijkaardige uitgave: "De jonge beelddenker".

Alle honden hebben ADHD / Hoopmann, Kathy. - Huizen: Pica, 2014. - 70 p.. - ISBN: 978-90-77671-35-1: 14,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 alle

Dit informatieve fotoboek benadert ADHD op een visuele en creatieve manier. Aan de hand van foto's van honden probeert het boek uit te leggen wat ADHD net is, en wat er allemaal bij komt kijken. Zo probeert het begrip te vragen voor mensen met ADHD.

Een gravende hond verbeeldt bijvoorbeeld dat kinderen met ADHD vaak hun spullen kwijt zijn, en een hond met een stukgebeten bal probeert duidelijk te maken dat ze soms wat ruwer spelen dan de bedoeling is, maar dat dat niet betekent dat ze niet lief zijn, en graag willen meespelen. Het taalgebruik is simpel en concreet, wat het boek zeker bruikbaar maakt om ADHD te kaderen bij kinderen van 9 jaar.

Zeno zweeft / Van den Bossche, Inne. - Sint-Niklaas: Abimo, 2007. - [28] p.. - ISBN: 978-90-5932-363-6: 8,45 EUR
Doelgroep: 5-10 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zeno

Dit boekje is een hulpmiddel voor ouders, leerkrachten en hulpverleners om het thema ADHD voor jonge kinderen bespreekbaar en inleefbaar te maken. Het verhaal vertelt hoe Zeno, een kind met ADHD, het leven ervaart. Hoe de klas en de jungle voor Zeno

vergelijkbaar zijn, hoe cijfers veranderen in aapjes en hoe Zeno leert om prikkels te zeven. De illustraties passen heel goed bij het thema: de wanorde, het chaotische en impulsieve komt er goed in tot uiting. Het boek kwam tot stand in samenwerking met het Centrum ZitStil.

Complimentenspel: Autisme / Hoogendoorn, Daphne; Ende, Manon. - Haastrecht: Complimentenspel.nl, 2018. - 80 kaarten. - ISBN: 9789082872613
Doelgroep: 5+
URL: <https://complimentenspel.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 comp
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 comp

Het Complimentenspel: Autisme bevat 80 kaarten met complimenten en is speciaal ontworpen voor kinderen met autisme. het helpt ouders, leerkrachten, begeleiders en kinderen om te kijken naar de positieve kanten van kinderen met autisme. In onze samenleving ervaren veel kinderen met autisme extra uitdagingen. Dit spel bevat daarom ook complimenten gericht op de inzet om vaardigheden te leren. Elk compliment is een

positief teken van aandacht, erkenning en bevestiging. Door spelenderwijs met de complimenten aan de slag te gaan leren kinderen om complimenten te geven, te ontvangen en op een vriendelijke manier met elkaar in contact te zijn. Je kan het complimentenspel inzetten op individuele momenten met een kind of met groepsbegeleiding in een groep of klas. Op de website 'complimentenspel.nl' kan je ook nog extra ervaringen en tips lezen van leerkrachten die het spel al gebruikten in de klas.

Ella kan achtersteboven : sociale verhalen voor kleuters met autisme /
Billen, Goedele. - Leuven: Acco, 2015. - 106 p.. - ISBN: 978-94-6292-170-2:
30,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 ella

'Ella kan achtersteboven' beschrijft voor heel jonge kinderen met autisme hoe je tot een sociaal verhaal of een stappenplan komt. Via eigen verhalen toont de auteur zowel aan professionele begeleiders als aan ouders hoe je tot communicatie komt met een vroeg gediagnosticeerde kleuter met ASS.

En hoe je via die beginnende communicatie de wereld verduidelijkt. Het eerste deel toont letterlijk de weg naar visualiseren. Via voorbeelden en grappige illustraties zie je waarom visualiseren moet en hoe je eraan begint. In deel twee vind je een viertal grote verhalen rond vaak voorkomende thema's bij kinderen met ASS: slapengaan, winkelen, boos zijn en naar het ziekenhuis gaan. Je leert hoe je met een beetje oefenen zelf een goed verhaal maakt.

Wat jij ziet en wat ik voel : de binnenkant van autisme /
Hoopmann, Kathy. - Huizen: Pica, 2015. - 72 p.. - ISBN: 978-90-77671-84-9: 14,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 watj

Dit boek laat aan de hand van vaak grappige dierenfoto's zien hoe kinderen en volwassenen met autisme (kunnen) zijn. Het gaat in op algemene kenmerken die voorkomen bij mensen met autisme, zoals: moeite met sociale situaties, moeite met het begrijpen van non-verbale communicatie, een grote loyaliteit, over- of ondergevoeligheid van de zintuigen, behoefte aan routines, voorspelbaarheid en structuur, het vermogen om heel veel kennis over één onderwerp te vergaren, en een unieke kijk op de wereld. Natuurlijk is het belangrijk te nuanceren dat niet iedere persoon met autisme alle kenmerken heeft die in dit boek worden genoemd, en hebben ze ook eigenschappen die hier helemaal niet aan de orde komen. Zowel in hun persoonlijkheid als hun gedrag kunnen twee mensen met autisme totaal verschillend zijn. De auteur wil vooral meegeven dat je, door je te verdiepen in hun sterke en minder sterke kanten, hen kunt helpen om het beste uit zichzelf naar boven te halen. Het taalgebruik is concreet en duidelijk, zeker met de begeleidende foto's. Vanaf 9 jaar.

De communicatiekoffer : communicatiehulpmiddelen voor 5- tot 12-jarigen met bijzondere aandacht voor kinderen met autisme / Barten, Chantal. - Leuven: CEGO Publishers, 2011. - handleiding (47 p.); praatpuzzel (A4-kaart, ronde kaart, ronde puzzel); A3kaart 'praatmeter', fluisterfoon; groen doosje met extra deksel; chronometer; A4 'gesprekskaart'; A4 'gevoelenskaart' met 22 gevoelskaartjes en 8 gele fiches. - ISBN: 978-90-78765-94-3: 100,00 EUR

Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.4 comm

De communicatiekoffer biedt tips en handvatten om de communicatie aan te gaan met kinderen tussen 5 en 12 jaar die het op dat gebied erg moeilijk hebben. De koffer bevat allerlei hulpmiddelen om deze kinderen gericht te ondersteunen. De 'praatwekker' en het 'om-de-beurt-praten-doosje' bieden houvast bij het beheren van de gesprekstijd, de 'praatmeter' is een visueel hulpmiddel om de luidheid van de stem inzichtelijk te maken. De 'gevoelenskaart' leert kinderen om hun gevoelens te verwoorden. De 'praatpuzzel' geeft visuele ondersteuning om een gebeurtenis goed en duidelijk te verwoorden en de juiste informatie over te brengen naar de gesprekspartner. De 'gesprekskaart' wordt ingezet om kinderen te leren nadenken over hun eigen rol en die van de andere(n) in een conflictsituatie. De handleiding bevat ook 'communicatiehulpbladen': dit zijn stappenplannen, ondersteund met picto's, die een bondige omschrijving geven van een gewenste handeling in een sociale situatie. Binnen de logopedie is de communicatiekoffer bruikbaar voor de behandeling van kinderen met problemen op het gebied van conversatievaardigheden, de communicatieve functies en de verhaalopbouw. Ook voor leraren, begeleiders en iedereen die betrokken is bij kinderen met autisme kan de koffer een welkome ondersteuning zijn.

Doe-kijk-luister-zeg : communicatieve interventies voor kinderen met autisme / Quill, Kathleen Ann. - Leuven: Acco, 2012. - 272 p.. - ISBN: 978-90-334-8681-4: 29,50 EUR

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 doe-

Doe-kijk-luister-zeg is opgebouwd rond een uitgebreid onderzoeksinstrument waarmee een gedetailleerd profiel kan opgesteld worden van de vaardigheden van het autistische kind om van daaruit een interventieplan op te stellen. Het boek reikt honderden creatieve ideeën aan om aan de slag te gaan rond sociaal-communicatieve leerdoelen. Met de eenvoudig te gebruiken observatieformulieren kan de vooruitgang van het kind in kaart gebracht worden. Het boek biedt een goed evenwicht tussen theorie en praktijk. Het is opgesplitst in vijf grote delen : een kijk op autisme, onderzoek van sociale en communicatieve vaardigheden, methodologie, leerstrategieën en hulpmiddelen. De auteur benadrukt dat zowel het onderzoeksinstrument als de bijbehorende leerdoelen moeten gezien worden als een bundeling van mogelijkheden en niet als een 'te nemen of te laten' dogma. De leeractiviteiten zijn zo opgesteld dat ze individueel aangepast kunnen worden aan de noden en mogelijkheden van elk kind afzonderlijk.

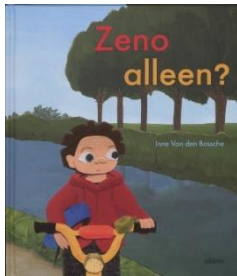

Spelenderwijs leren communiceren : 300 activiteiten en spellen voor kinderen met autisme / Griffin, Simone; Sandler, Dianne. - [Huizen]: Pica, 2010. - 101 p.. - ISBN: 978-90-77671-54-2: 17,50 EUR

Doelgroep: 3-8 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 1.4.2 spele

In dit boek staan meer dan driehonderd spelletjes en activiteiten die kinderen met autisme kunnen motiveren om te communiceren en samen te werken. Belangrijk bij de keuze van een spel of activiteit is rekening houden met de zintuiglijke voorkeuren van het kind en met de methoden die het kind gebruikt om te communiceren. Het boek is een bron van inspiratie voor zowel ouders en verzorgers als voor begeleiders en leerkrachten die werken met kinderen met autisme. Ook kinderen met andere speciale behoeften of zonder speciale behoeften zullen van de spelletjes en activiteiten genieten.

Zeno alleen? / Van den Bossche, Inne. - Sint-Niklaas: Abimo, 2009. - [28] p.. - ISBN: 978-90-5932-555-5: 8,45 EUR

Doelgroep: 5-10 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zeno

In dit boek krijg je zicht op een alledaagse schooldag van een autistisch kind. Je merkt al vlug dat dagdagelijkse dingen niet zo gewoon zijn. Alles moet goed voorbereid zijn, er moeten duidelijke structuren aangeboden worden en gevoelens moeten besproken worden. Niet eenvoudig voor de omgeving: ouders, leerkrachten, vriendjes... en vaak ook frustrerend voor het autistische kind. Zeno alleen? laat een ideaal beeld zien: mama en papa die nauwgezet en heel geduldig hun kind begeleiden en opvoeden, juf Saar die alles tot in de puntjes voorbereidt... Toch zie je ook dat wanneer juf Lies hier wat tekortschiet, dat dadelijk ernstige gevolgen heeft voor Zeno. Met een kort voorwoord van Steven Degrieck (orthopedagoog en educatief medewerker bij Autisme Centraal) en de contactgegevens van Autisme Centraal vooraan in het boek. Op de laatste pagina staat een extra woordje uitleg voor de lezers. Dit boek is bedoeld om autisme te bespreken met kinderen vanaf ca. zes jaar, thuis en op school.

Spelend ontwikkelen : spelmogelijkheden en vormen van spelagogische begeleiding voor mensen met een verstandelijke beperking / Van

Amelsvoort, Hilde; Bolhuis, Nella; Damhuis, Margo; Scholten, Ursula. - Assen: Van Gorcum, 2013. - XIII, 130 p.. - ISBN: 978-90-232-5037-1: 24,75 EUR

Vindplaats Antwerpen: dg 5 spel

Spelagogiek is een niet meer weg te denken vorm van begeleiding bij mensen met een verstandelijke beperking. 'Spelend ontwikkelen' bevat een inventarisatie van spelmogelijkheden en vormen van spelagogische begeleiding. Het boek is een hulpmiddel voor therapeuten en gedragswetenschappers die betrokken zijn bij de zorg van kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking. Ook voor begeleiders in het buitengewoon onderwijs kan het een waardevol handboek zijn. Met de inzichten in het boek ontwikkel je als begeleider een basisattitude die kinderen gelukkiger maakt en verder helpt in hun (spel)ontwikkeling.

Wat kan ik? / Higgins, Melissa. - Etten-Leur: Corona, 2017. - 24 p.. - ISBN: 978-94-6175-570-4: 19,00 EUR
Doelgroep: 3-8 jaar
URL: <http://coronalezen.nu>
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.3 watk
Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.3 watk

In de serie 'Ik, jij, wij...' voor kinderen van 4 tot 8 jaar lees je dat iedereen anders is. Dit boek met duidelijke foto's en heldere, korte teksten gaat over verschillende dingen die kinderen met een beperking kunnen. Ze laten zien hoe je trots kan zijn op jezelf. Onder enkele teksten staan 'vertelwoorden' waarmee de begeleider gesprekken kan voeren met kinderen. Achteraan in het boek vind je links naar filmpjes over bv. het gebruik van een rolstoel, gebarentaal. Via een inlogcode in de boeken, kunnen deze ook online ontsloten worden op digibord en tablet voor herlezen, in de kleine of grote kring of individueel.

Executieve functies en studievoordigheden

Zet je EF-bril op: stimuleer de executieve functies van jouw kleuters / Feryn, Sanne. - Brugge: die Keure, 2017. - boek (176 p.), 56 bijlagen. - ISBN: 9789048631995
Doelgroep: 3-6 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 1.5.6 zetj

Zet je EF-bril op is een inspiratiebundel om executieve functies te ondersteunen bij kleuters met als doel gelijke kansen te geven voor elk kind. Executieve functies zijn namelijk die cognitieve vaardigheden die doelgerichte gedachten, acties en gevoelens mogelijk maken. Uit onderzoek blijkt dat een achterstand in het ontwikkelen van deze executieve functies vaak een voorbode is voor achterstand en schooluitval later in de schoolloopbaan. Om alle kinderen alle kansen te bieden op een kansrijke schoolloopbaan, is het dus interessant om ook al op kleuterleeftijd aandacht te besteden aan deze ontwikkeling van executieve functies. Het boek start met een korte theoretische introduction en is verder opgedeeld in drie bouwstenen: interacties tussen leerkracht en kleuter met de EF-bril op, activiteiten met de EF-bril op, en je klas organiseren met de EF-bril op. Bij het boek hoort ook een pakket met bijlagen om de methodiek in de klas toe te passen.

Wijzer in executieve functies: groep 1 tot en met 4 / Houtman, Maaïke; Losekoot, Maaïke; Van der Waals, Tjitske; Waringa, Mickey. - Maarssen: ZIEN in de klas, 2017. - handleiding, 36 kaarten. - ISBN: 978-94-92525-04-8: 24.95 EUR
Doelgroep: 5-10 jaar
URL: <https://zienindeklas.nl/documenten/>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 wijz
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 wijz

De Wijzer in Executieve Functies is een praktisch en preventief hulpmiddel voor het basisonderwijs, waarmee je alle leerlingen actief laat oefenen met de zeven executieve functies. De wijzer bevat laagdrempelige spelletjes, die je snel kunt inzetten. Door de spelletjes krijg je bovendien beter inzicht in de executieve functies van de leerlingen in de

groep. In de compacte handleiding vind je achtergrondinformatie over de executieve functies, mogelijke onderwijsbehoeften en vervolgstappen. Op de website van 'Zien in de klas' kun je nog extra materialen downloaden.

Executieve functies versterken op school : een praktische gids voor leerkrachten / Cooper-Kahn, Joyce; Foster, Margaret. - Amsterdam: Hogrefe, 2014. - 157 p.. - ISBN: 978-90-79729-88-3: 19,95 EUR
 URL: <http://goo.gl/gqI5nu>
 Vindplaats Antwerpen: ro 6 exec
 Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.6 exec

Sommige leerlingen zijn specifiek zwak in het organiseren, plannen en monitoren van hun werk. Deze leerlingen hebben vaak problemen met executieve functies: hersenprocessen die verantwoordelijk zijn voor het verwerken van informatie en het effectief uitvoeren van taken. Ze begrijpen vaak heel goed het 'wat' op school, maar worstelen met het 'hoe'. Dit boek beschrijft wat executieve functies zijn en biedt leerkrachten praktische hulpmiddelen en bewezen effectieve strategieën en interventies om ze te versterken. De belangrijkste werkbladen kunnen gedownload worden op de site van de uitgever.

Klim Slim leeranker : slim leren klimmen : 1e leerjaar / groep 3 / [s.n.]. - Sint-Niklaas: Abimo, 2014. - 24 kaartjes, handleiding in doosje. - ISBN: 978-94-6234-219-4: 17,50 EUR
 Doelgroep: 5-6 jaar
 Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 klim

'Leeranker' reikt per leerjaar 20 leertips en 4 'praten over leren' kaarten aan die als instrumenten gebruikt kunnen worden in de klas. De bedoeling ervan is leerlingen vaardigheden en leerstrategieën bij te brengen om het eigen leerproces (bij) te sturen. Dit gebeurt aan de hand van concrete leertips, doelgerichte denkvragen die aanzetten tot zelfsturend leren, praktische handvatten voor goede reflectie en feedback.

Inclusief lager onderwijs

In de leraarskamer

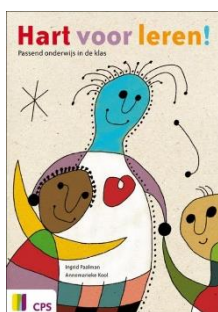
Inclusief onderwijs in de praktijk / Mortier, Kathleen; Schauwer, Elisabeth; Van de Putte, Inge; Van Hove, Geert. - Antwerpen: Garant, 2010. - 126 p.. - ISBN: 978-90-441-2532-0: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Dit boek biedt informatie voor iedereen die zich in de praktijk van het inclusief onderwijs wil verdiepen. Eerst wordt een definitie en een kader geschetst waarin inclusief onderwijs kan worden gesitueerd. Hierbij worden een aantal aandachtspunten meegegeven ten behoeve van docenten die dit materiaal in een opleiding willen gebruiken. Daarna volgen negen hoofdstukken waarin telkens een kritische factor wordt uitgewerkt en geïllustreerd vanuit een casus in het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Aan het einde van elk hoofdstuk zetten een aantal reflectievragen aan tot een analyse van het eigen kijken en handelen en tot het zoeken van mogelijkheden binnen concrete en unieke klassituaties.

De klas van (n)u / Smekens, Els. - Leuven: Acco, 2017. - 239 p.. - ISBN: 978-94-6344-150-6: 22.50 EUR
Doelgroep: 5-14 jaar
Vindplaats Antwerpen: ro 1 klas
Vindplaats Turnhout: ro 1 klas

De kinderen in onze klassen zijn even divers als bonte bloemen: ieder kind groeit en bloeit op zijn eigen manier. Kinderen met verschillende talenten én uitdagingen zitten bij elkaar in de groep. De leraar heeft de taak om al die kinderen leerwinst te laten boeken. Dit praktijkboek beschrijft hoe leraren dat doel elke dag in de klas kunnen waarmaken. Heel wat aspecten van de dagelijkse praktijk komen aan bod: Hoe kan je differentiëren zonder te vervallen in individueel onderwijs? Hoe spreek je met je klas over de verschillen tussen de kinderen? Hoe leer je de kinderen in je klas leren? Hoe bevorder je technisch, maar ook begrijpend lezen? Hoe ga je om met hulpmiddelen die kinderen met een beperking nodig hebben? Hoe help je kinderen vooruit die moeilijk rekenen? Hoe leer je de kinderen in je klas doelgericht oefenen? Gedurende meer dan een jaar observeerde de auteur klasgroepen in diverse scholen. Ze gaf les en ondersteunde de leraren in hun zoektocht naar kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. De succesvolle ervaringen heeft ze opgenomen in De klas van (n)u. De voorbeelden en praktische tips in dit boek zijn gericht op leraren van de lagere school en de eerste graad van de middelbare school. Ook ouders kunnen er inspiratie in vinden voor de begeleiding van hun kind thuis en op school.

Hart voor leren! Passend onderwijs in de klas / Paalman, Ingrid; Kool, Annemarieke. - Amersfoort: CPS, 210. - 76 p.. - ISBN: 9789065086303: 26,90
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.1 hart

Dit boek is bedoeld om leerkrachten wegwijs te maken in passend onderwijs en alles wat daarbij komt kijken. Van begeleiding van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte tot de communicatie binnen je team en met ouders. Didactische achtergronden, concrete tips, voorbeeldsituaties en praktische handvatten helpen je verder op weg om passend onderwijs vorm te geven in de praktijk. Het boek richt zich voornamelijk op de situatie in de basisschool.

Leren omgaan met diversiteit in de klas : het GOL(L)D-concept in de praktijk / Van de Putte, Inge; De Schauwer, Elisabeth. - Gent: Academia Press, 2018. - 326 p.. - ISBN: 978-94-014-4586-3: 29,99 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 lere

Met een steeds diversere samenleving en inclusiemaatregelen zoals het M-decreet evolueren we meer en meer naar een onderwijspraktijk waarbij het zorgcontinuüm in iedere school terug te vinden is. Van de leerkracht wordt verwacht dat hij participatie van de gehele klasgroep garandeert.

Daarom is een activerende ondersteuning nodig, zodat de leraar de regie van de concrete klaspraktijk in handen kan houden. Vanuit deze visie werd het ondersteuningsconcept GOL(L)D (Gericht Ondersteunen van Leraren in het Leren omgaan met Diversiteit) ontwikkeld. Het boek biedt een theoretisch kader, maar tracht ook meer te zijn met een brede focus op implementatie en praktische casussen als startpunt voor leervragen. Het concept is gericht op ondersteuners, maar kan ook inzichten bieden voor de leerkracht zelf. Op de website docenten.academiapress.be kan je nog extra downloads bekomen mits registratie.

Wat écht werkt : 27 evidence based strategieën voor het onderwijs / Mitchell, David. - Huizen: Pica, 2015. - 296 p.. - ISBN: 978-94-91806-47-6: 37,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 wate

'Wat écht werkt' biedt 27 onderwijsstrategieën die direct in de praktijk kunnen worden toegepast. Van deze strategieën is bewezen dat ze bijdragen aan beter onderwijzen en beter leren door álle leerlingen zowel op academisch als sociaal gebied. Van elk van de strategieën wordt een definitie gegeven, de theoretische basis en het achterliggende idee worden besproken, er volgen praktijkvoorbeelden, het wetenschappelijke onderzoek ernaar wordt toegelicht, en bovendien worden waar nodig nadelen en valkuilen aangegeven. Tot slot volgen er een algehele conclusie en tips voor verder lezen. Onder meer volgende strategieën komen aan bod: coöperatief leren, peer-tutoring, sociale vaardigheidstrainingen, ouderbetrokkenheid en steun aan ouders, directe instructie, fonologisch bewustzijn en taalverwerking, veilig klassenklimaat, inclusief onderwijs. 'Wat écht werkt' is bedoeld voor studenten

lerarenopleiding en orthopedagogie, leraren, lerarenopleiders, (school)psychologen, zorgcoördinatoren en intern begeleiders.

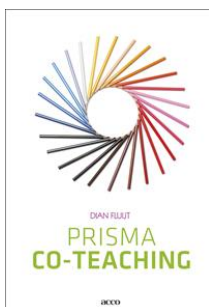

Gelijke kansen in de school : diversiteit in vijf thema's / Mitchell, David. - Huizen: Pica, 2018. - 292 p.. - ISBN: 978-94-6337-075-2. - ISBN: 978-94-91806-96-4: 43,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 geli

Vindplaats Turnhout: ro 3 geli

De maatschappij is diverser dan ooit en dat stelt scholen voor bijzondere uitdagingen. De auteur wil (aankomende) leraren en andere onderwijsprofessionals bewust maken van de factoren die een rol spelen bij het ontstaan van kansenongelijkheid. Mitchell onderscheidt vijf categorieën van diversiteit: sekse en gender, sociale klasse en sociaaleconomische status, ras, etniciteit en cultuur, overtuigingen en religie en achterstanden en handicaps. Hij stelt cruciale vragen die beleidsmakers, onderwijsprofessionals en studenten in overweging moeten nemen: Hoe kan onderwijs ruimte bieden aan diversiteit? Waarom is die diversiteit zo belangrijk? Wat zijn de culturele en historische opvattingen over onderlinge verschillen? Moeten leraren verschillen benadrukken, opheffen, verminderen of negeren?

Prisma co-teaching : passend op weg naar integratief onderwijs / Fluijt, Dian. - Leuven: Acco, 2014. - 176 p.. - ISBN: 978-90-334-9604-2: 30,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 pris

Vindplaats Turnhout: ro 6 pris

Prisma Co-Teaching is een werkwijze die tegemoet komt aan het omgaan met een toenemende diversiteit in klassen en scholen. Meerdere onderwijsprofessionals nemen hierbij gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor een groep leerlingen en geven op gestructureerde wijze onderwijs op basis van evidence-based instructie- en ontwikkelstrategieën. Het principe hierbij is 'back to basics': alle beschikbare inzet van mensen en middelen wordt in de klas ingezet. Het woord prisma duidt op de meerkleurigheid van leerlingen en co-teachers. Bij leerlingen gaat het om leerlingen met en zonder speciale onderwijsbehoeften. Bij leraren kan het gaan om de samenwerking tussen twee reguliere leraren, tussen een speciale leraar en groepsleerkracht of groep van leraren, of bijvoorbeeld een leraar en klassenassistent/ groepsopvoeder. Dit boek is bedoeld voor uitvoerders en leidinggevenden die inspiratie willen bij het realiseren van (inclusief) onderwijs op maat in primair en voortgezet onderwijs.

Verrassend passend: passend onderwijs in de praktijk / Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs, 2016. - 88 p. Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Dit boek bundelt verschillende praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden.

Ondertussen werd ook al een tweede bundeling uitgebracht: "Verrassend Passend deel 2".

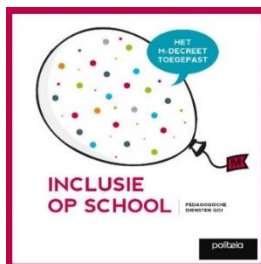
Verrassend passend deel 2: passend onderwijs in de praktijk /
Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs,
2017. - 166 p.
Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Na een eerste bundeling van praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden, volgt nu deze tweede, nog uitgebreidere, bundeling.

Iedereen aan boord! : samen werken aan passend onderwijs voor kinderen voor wie dat niet vanzelf spreekt / Van der Horst, Jos A.J.; Van Kessel, Bart. - Amsterdam: SWP, 2014. - 173 p.. - ISBN: 978-90-8850-512-6: 29,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 iede

In Nederland hebben scholen sinds 1 augustus 2014 een zorgplicht. Dit houdt in dat de school een passende plek moet zoeken voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit boek is bedoeld voor alle professionals die in de klas, school of een samenwerkingsverband, passend of 'inclusief' onderwijs proberen te realiseren. Het biedt inspiratie voor het omgaan met een complexe casuïstiek en een gezamenlijk begrippen- en denkkader, gekoppeld aan praktische handvatten die de auteurs werkonderwijs ontwikkeld hebben. Hoewel wordt uitgegaan van de Nederlandse wetgeving en onderwijs(zorg)context, kan 'Iedereen aan boord' ook interessant zijn voor professionals in Vlaanderen. In Vlaanderen geldt inclusief onderwijs immers als regel. Leerlingen met een handicap, ook die met een chronische ziekte, een leerstoornis (dyslexie of dyscalculie), autisme, ADHD of andere ontwikkelings- en gedragsstoornissen mogen zich inschrijven in het gewoon onderwijs en hebben daarbij recht op redelijke aanpassingen. De Vlaamse overheid voert ook vanaf het schooljaar 2015-2016 nieuwe maatregelen in om meer kinderen met een beperking een plaats in het gewoon onderwijs te bieden.

Inclusie op school : het M-decreet toegepast / Pedagogische diensten GO!. - Brussel: Politeia, 2015. - 86 p.. - ISBN: 978-2-509-02524-1: 25,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Het boek Inclusie op school geeft achtergrond en tips over inclusief onderwijs en hoe dit vorm te geven. Doorheen het boek wordt de link gelegd met het M-decreet en wordt een aantal aspecten van inclusief onderwijs verder uitgediept. De school- en klaspraktijk is daarbij steeds de horizon.

Inclusief onderwijs als innovatieproces. Analyse van de succesfactoren in 10 praktijkvoorbeelden / VLOOR - Vlaamse onderwijsraad. - Leuven: Garant, 2000.. - ISBN: 90-5350-958-5: 13,90 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Dit boek gaat kritisch na hoe scholen concreet vormgeven aan inclusief onderwijs als onderwijsvernieuwing. Telkens wordt gekeken naar factoren als: wat voor school is dit; hoe denkt ze over inclusief onderwijs; hoe is het begonnen; wat waren de verwachtingen van tevoren; wat zijn de consequenties voor de klaspraktijk en het pedagogisch-didactisch handelen; hoe functioneert het signaleren, diagnosticeren en remediëren; hoe is het multidisciplinair overleg georganiseerd; op welke wijze wordt samengewerkt met het Centrum voor leerlingenbegeleiding, met ouders, ...; ontstaan er klasoverschrijdende initiatieven; waarop is het onderwijs van de school georiënteerd; welke slaagkansen geeft de school zichzelf; ...?

Index voor inclusie. Werken aan leren en participeren op school / Booth, Tony; Ainscow, Mel. - Tilburg: Fontys OSO, 2007. - 112 p.. - ISBN: 978-90-441-2152-0: 29,50 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 inde

De 'Index voor inclusie' is een praktisch hulpmiddel om het proces naar "een zorgbrede school" op elke school te ondersteunen. De index biedt scholen een effectief proces van (zelf)evaluatie en ontwikkeling, dat gebaseerd is op de inzichten van directie, leerkrachten, leerlingen, ouders en begeleiders. Met de index kan onderzocht worden hoe barrières op de weg van leren en participeren kunnen worden teruggedrongen voor elke leerling. De cultuur, het beleid en de praktijk van de school worden geanalyseerd aan de hand van herkenbare indicatoren.

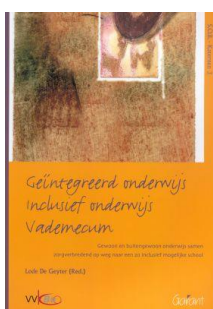
Polyfonie in de klas. Een praktijkboek voor inclusie / De Vroey, Annet; Mortier, Kathleen. - Leuven: Acco, 2002. - 237 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-334-5153-0: 19,98 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 poly

Ouders van leerlingen met speciale onderwijsnoden kiezen steeds vaker voor een school in het gewone onderwijscircuit. De praktijk van inclusief onderwijs neemt toe. In 'Polyfonie in de klas' bieden vijf pijlers de bouwstenen voor inclusie waarmee scholen aan de slag kunnen. Met concrete voorbeelden illustreren de auteurs hoe de school een inclusieve cultuur en praktijk kan vormgeven. Zij tonen hoe een leerling met een bijzondere onderwijsvraag kan leren en volwaardig participeren in de gewone klas. Voorts bespreken zij hoe de klaspraktijk ondersteund en georganiseerd kan worden en hoe sociale inclusie van leerlingen met en zonder een label verloopt. Tenslotte buigen zij zich over de rol en de samenwerking van de vele betrokkenen: de ouders, de leraars, de 'assistenten' of extra onderwijskrachten, de therapeuten, de directie, ... en de kinderen zelf.

Arrangeer samen : 8 aanraders / Van Dijk, Simone; Rijnberg, Sofie. - Dordrecht: Instondo, 2015. - 99 p.. - (TIBtools). - ISBN: 978-94-91725-51-7: 22,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 arra

Met de invoering van passend onderwijs, in Vlaanderen via het M-decreet, 'arrangeren' we ondersteuning voor leerlingen die iets extra's nodig hebben. Vanuit de vraag 'Wat heeft dit kind nodig om deze doelen te behalen', bedenken school, ouders en de leerling, met waar nodig ondersteuning van aanvullende expertise, gezamenlijk een passende aanpak en voeren deze uit. Arrangeren is: doen wat nodig is, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Deze TIBtool biedt adviezen, tips en tools aan interne begeleiders, directeuren en schoolbegeleiders, als handleiding bij het arrangeren.

Geïntegreerd onderwijs. Inclusief onderwijs. Vademecum / De Geyter, Lode. - Antwerpen: Garant, 2004. - 99 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-441-1726-2: 9,35 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 gein

Geïntegreerd onderwijs bestaat in Vlaanderen bijna 25 jaar en kent hoe langer hoe meer succes. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kunnen daardoor het gewone onderwijs volgen, dankzij bijkomende ondersteuning vanuit het gewone onderwijs. Het project 'Inclusief onderwijs' biedt leerlingen met een matige tot ernstige mentale handicap de mogelijkheid om een eigen leertraject te volgen in het gewoon onderwijs, dankzij ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs. Dit boek gaat in op de mogelijkheden die deze formules bieden en staat stil bij de procedures die men moet volgen. Ook biedt het suggesties voor de inhoudelijke invulling van de begeleiding van deze leerlingen. Het biedt zo heel wat praktische tips om deze samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs succesvol te maken.

Onderwijs echt passend organiseren : schoolleiders over hun andere inrichting van onderwijs / van Muiswinkel, Margje; van Erp, Arie. - 's Hertogenbosch: KPC-Groep, 2014. - 12 p.

URL: <https://www.kpcgroep.nl/publicaties/artikelen/onderwijs-echt-passend-organiseren/>

Vindplaats Antwerpen: ro 1 onde

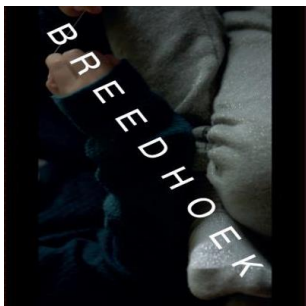
Vindplaats Turnhout: URL

Voor deze publicatie interviewde KPC Groep zes scholen die proberen hun onderwijs anders te organiseren vanuit hun missie en onderwijsvisie. Thema's die aan bod komen zijn: onderwijskansen voor kinderen vergroten, leerkrachten optimaal inzetten, systeem volgt kind, passend onderwijs voor álle kinderen, uitgaan van verschillen, passend onderwijs in een kleine school.

Voorbij de vraagtekens?! Perspectief van leraren op inclusief onderwijs / De Schauwer, Elisabeth; Vandekinderen, Caroline; Van de Putte, Inge. - Antwerpen: Garant, 2011. - 130 p.. - ISBN: 978-90-441-2238-1: 17,10 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 voor

Internationaal is er al veel onderzoek uitgevoerd over "leraren en inclusief onderwijs" met al jarenlang dezelfde trends als uitkomst. Leraren voelen zich onzeker, onvoldoende opgeleid, onwennig bij de noodzakelijke nauwe samenwerking met ouders en zijn bang voor de extra overlast die een inclusieve klas met zich mee kan brengen. Dit boek brengt, op basis van interviews, verhalen van leraren uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs die inclusie hebben zien/doen werken. Zeventien leraren vertellen over hun klaspraktijk. De auteurs gaan dieper in op de komst van het kind op school, de onzekerheden van de leraren, de participatie binnen de klas, de sociale relaties, communicatie en teamwerking en de rol van ondersteuning. Tot slot wordt aangehaald wat deze verhalen en de analyse ervan kunnen betekenen voor goed en kwaliteitsvol onderwijs. Dit boek richt zich tot iedereen die begaan is met inclusief onderwijs: leraren, zorgcoördinatoren, leerlingbegeleiders, directie, GON- en Ion-begeleiders, therapeuten... Uit de verhalen blijkt ook dat actoren buiten het schoolniveau, zoals de lerarenopleiding, een verantwoordelijk dragen doordat zij toekomstige leraren kunnen leren omgaan met diversiteit en kinderen met een beperking. Voor ouders kan dit boek een ruggensteun zijn en de bevestiging dat de gewone school een goede school is, ook voor leerlingen met een beperking.

Breedhoek : M-decreet : inclusief of exclusief? / Bailleux, Maité; Vansielegheem, Nancy. - Brussel: Kinderrechtencommissariaat, 2017. - 1 DVD (23 min.)
URL: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/breedhoek-m-decreet-inclusief-of-exclusief-docufilm-1>
Vindplaats Antwerpen: WEL

Op 1 september 2015 trad het M-decreet in werking. Het recht op inclusief onderwijs is een kernelement, redelijke aanpassingen de sleutel. Wat betekent het M-decreet vandaag? Hoe spreekt en denkt men erover? In de film praten leerlingen, ouders en leerkrachten. De film toont gewrongenheden, zwaartes en schoonheden en geeft ruimte aan meerstemmigheid. Verwacht geen pasklare antwoorden maar wel voer voor het inclusiedebat. Bij de dvd zit het standpunt van het Kinderrechtencommissariaat over inclusief onderwijs.

Bijzonderwijs: omgaan met leerlingen die anders zijn / von Weijhrother, Josée. - Amersfoort: CPS Onderwijsontwikkeling en advies, 2010. - 64 p.. - ISBN: 978-90-6508-613-6
Vindplaats Antwerpen: ro 6 bijz

Iedere leraar krijgt vroeg of laat te maken met leerlingen die anders zijn: kinderen en jongeren die opvallen in de klas vanwege hun afwijkende gedrag of ontwikkeling. Het kan gaan om leerlingen met

een zorgvraag, die voortkomt uit problemen die hij of zij heeft met het leren omgaan met een fysieke, neurologische of sociaal-emotionele beperking. Het boek BijzonderWijs biedt een overzicht van de meest voorkomende beperkingen. U leert signalen en gedragskenmerken herkennen en krijgt praktische tips over hoe u leerlingen met een beperking kunt helpen om het beste uit zichzelf te halen.

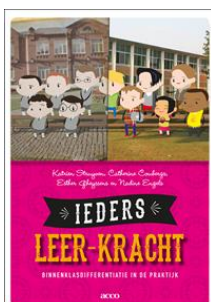
Geïntegreerde zorg op school : een inspiratieboek voor de praktijk /

Struyf, Elke; Adriaensens, Stefanie. - Leuven: Acco, 2013. - 112 p.. - ISBN: 978-90-334-9182-5: 22,00 EUR

URL: <http://www.acco.be>

Vindplaats Antwerpen: ro 6 geï

Van alle Vlaamse scholen wordt verwacht dat ze een effectief zorgbeleid voeren met als doel dat school en leerkrachten aansluiten bij de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van leerlingen in het algemeen en van bepaalde risicogroepen in het bijzonder. Dit boek bundelt de belangrijkste inzichten van een onderzoek van de Vlaamse overheid in 2011 naar het gevoerde zorgbeleid in Vlaamse basis- en secundaire scholen. Het uitgangspunt voor het theoretisch kader waarbinnen het onderzoek werd uitgevoerd, was het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het eerste hoofdstuk wordt dit ideaalmodel toegelicht. Ook de rol van de leraar in het verlenen van basiszorg en verhoogde zorg wordt besproken. Verder wordt ingegaan op de zeven schoolkenmerken die nodig zijn opdat leraren zich ondersteund voelen om de zorgtaken op te nemen. In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek besproken en zet men de Vlaamse praktijken af tegen het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het besluit worden concrete aanbevelingen geformuleerd op basis van de onderzoeksresultaten. De aanbevelingen zijn gegroepeerd in drie thema's: stimuleren van een geïntegreerd zorgbeleid op school met een belangrijke rol voor de leraar in de klas; stimuleren van samenwerking rond zorg tussen diverse betrokkenen op regionaal niveau en aanbevelingen m.b.t. de zorgverantwoordelijken. De vragenlijst Zorg op school en in de klas is een instrument waarmee directies, zorgverantwoordelijken en schoolondersteuners het zorgbeleid van de school in kaart kunnen brengen en optimaliseren. De twee delen van de vragenlijst worden op de Accowebsite ter beschikking gesteld. In elk hoofdstuk werd een greep uit de belangrijkste inzichten in een apart kader gebundeld en op het einde worden enkele suggesties gegeven voor verwerkingsopdrachten. Leraren (in opleiding), zorgondersteuners, directies en schoolondersteuners kunnen hier inspiratie vinden om met de bevindingen uit het boek aan de slag te gaan.

Ieders leerkracht : binnenklasdifferentiatie in de praktijk /

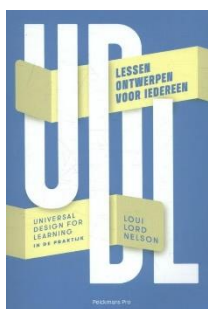
Struyven, Katrien; Coubergs, Catherine; Gheysens, Esther; Engels, Nadine. - Leuven: Acco, 2015. - 163 p.. - ISBN: 978-94-6292-178-8: 26,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 iede

Leerverschillen zijn inherent aan elke klaspraktijk. Om positief om te gaan met deze verschillen binnen de klas en iedere leerling in de klas maximale leerkansen te bieden, is binnenklasdifferentiatie wenselijk. Ieders leerkracht wil een praktijkgericht handboek zijn dat concrete handvatten biedt om binnenklasdifferentiatie in te zetten in de klas.

In-clues. Clues to inclusive and cognitive education. Recommendations, theory, research, application models of good practice / Lebeer, Jo. - Antwerpen: Garant, 2006. - 77 p., met: DVD. - ISBN: 978-90-441-2153-7: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 in-c

Inclusief onderwijs kan je definiëren als onderwijs dat voor ieder kind - wat ook zijn prestatieniveau of graad van moeilijkheden - toegankelijk is dank zij aanpassingen aan de individuele behoeften. Het biedt de nodige ondersteuning in een gewone onderwijsomgeving. Kinderen met leerproblemen doen zoveel mogelijk les- en andere activiteiten samen met andere kinderen. Cognitief onderwijs betekent een onderwijs dat de basiscognitieve vaardigheden activeert die nodig zijn bij het leren van schoolse, sociale, motorische, artistieke en emotionele vaardigheden, met de bedoeling de capaciteit te bevorderen om te leren hoe te leren. Het inclusie-principe vertalen naar de praktijk verloopt vaak moeizaam. Toch werden in verschillende Europese scholen al mooie resultaten geboekt. Het boek beschrijft een aantal inclusie-initiatieven en hun resultaten en geeft concrete adviezen voor de implementatie van een inclusie-beleid. Op de bijhorende DVD staan videobeelden uit de praktijk en interviews. Dit boek bundelt de belangrijkste realisaties van het In-clues network, een Europees onderzoeksproject rond inclusie en cognitieve educatie.

UDL: Universal Design for Learning in de praktijk : lessen ontwerpen voor iedereen / Nelson, Loui. - Kalmthout : Pelckmans Pro, 2016. - 192 p., ill. - . - ISBN13 978-94-6337-020-2
Prijs: 28.50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 udli

Universal Design for Learning (UDL) ondersteunt leerkrachten in het ontwerpen van leerrijke leeromgevingen en lessen zonder barrières die toegankelijk zijn voor alle leerlingen. Dit boek zet leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs op weg met UDL. Het biedt praktische tips, voorbeeldopdrachten, ideeën voor klasactiviteiten en gedetailleerde richtlijnen voor lesplanning. Er wordt uitgebreid ingegaan op wat UDL precies is en de pijlers ervan (betrokkenheid, representatie, actie & expressie) krijgen elk een eigen hoofdstuk.

Flexibele leerwegen : inspiratie voor basisonderwijs en secundair onderwijs / Vandecandelaere, Machteld; Van den Branden, Naomi; Juchtman, Goedroen; Vandenbroeck, Margo; De Fraine, Bieke. - Leuven: LannooCampus, 2016. - 184 p.. - ISBN: 978-94-014-3718-9: 24.99 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 flexi

Dit boek brengt het verhaal van acht basisscholen en acht secundaire scholen die ervoor kiezen hun onderwijs toe te spitsen op de noden van iedere leerling. Deze scholen organiseren elk op hun eigen manier, binnen het wettelijk kader, flexibiliteit in wat, hoe en wanneer, waar of met wie er geleerd wordt, zonder het gemeenschappelijke curriculum uit het oog te verliezen. Op deze manier willen deze scholen zich toegankelijk maken voor leerlingen met verschillende achtergronden,

mogelijkheden en behoeften. De verhalen bieden niet enkel inspiratie voor het vormgeven van flexibele leerwegen maar waarschuwen ook voor de valkuilen.

Slim maar ... : help kinderen hun talenten benutten door hun executieve functies te versterken / Dawson, Peg; Guare, Richard. - Amsterdam: Hogrefe, 2011. - 336 p.. - ISBN: 978-90-79729-10-4: 29,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 slim
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.6 slim

Er is niets frusterender dan slimme, getalenteerde kinderen steeds weer te zien worstelen met simpele taken als huiswerk, opruimen of aankleden. Of met het omgaan met teleurstelling of boosheid. Recent onderzoek laat zien dat deze kinderen tekortschieten in executieve functies. Executieve functies maken het mogelijk om rationele beslissingen te nemen, impulsen onder controle te houden en te kunnen focussen op wat belangrijk is. Verminderde executieve functies leiden tot problemen met doelgericht gedrag. Dat komt voor bij kinderen met ADHD, autisme, leerstoornissen en niet-aangeboren hersenafwijkingen. In Slim maar hebben Peg Dawson en Richard Guare baanbrekend onderzoek vertaald naar praktische adviezen en tips. Met behulp van werkbladen, vragenlijsten en uitgebreide leeftijdsgebonden informatie kunnen ouders en professionals voor elk kind een specifiek en effectief actieplan opstellen.

Autisme en normale begaafdheid in het onderwijs / Vermeulen, Peter; Mertens, Annemie; Vanroy, Kobe. - Berchem: EPO, 2010. - 219 p.. - ISBN: 978-90-6445-715-9: 19,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

Dit boek levert inspiratie aan iedereen die les geeft aan (rand)normaal begaafde leerlingen met autisme, in het gewoon zowel als in het buitengewoon onderwijs. Vertrekend van de autistische manier van waarnemen en informatie verwerken, schetst het boek de krijtlijnen voor een autismevriendelijke onderwijsstijl. Sleutelbegrippen worden geïllustreerd met concrete tips. Er is ook aandacht voor het creëren van een autisמעultuur op school en hoe je als leerkracht omgaat met moeilijk gedrag of met leerproblemen.

Autisme op school : een passend aanbod binnen passend onderwijs / Van Berckelaer-Onnes, Ina Allagonda; Luteijn, Ellen; Nieuwenstein, Hans; Van Zoest, Koen; De Ruijter, Atie; Ten Raa, Lindy. - Amsterdam: Boom, 2012. - 158 p., dvd. - ISBN: 978-94-6105-587-3: 26,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

Hoe ga je om met leerlingen met ASS in het reguliere onderwijs? Kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS) hebben extra zorg nodig, ook in de klas. Hoe ga je als leraar om met deze kinderen? Wat is de precieze leerproblematiek? Hoe bied je de beste ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van visualisering? Dit boek bespreekt de achtergronden van autisme en de mogelijke leerproblemen bij kinderen met ASS. Veel van deze leerlingen vinden het lastig zich flexibel op te stellen, en hebben moeite met het plannen en organiseren van hun schoolwerk. Ook

lopen zij tegen taalproblemen aan: ze begrijpen woorden bijvoorbeeld al te letterlijk. Dit boek biedt de leraar een praktisch handvat. Hoe visualiseer je het leerproces optimaal voor ASS-kinderen? Welke taken hebben leerkrachten, ouders en gedragsdeskundigen? Een heel hoofdstuk is gewijd aan PI school De Brug in Leiden. Deze school heeft aparte groepen, speciaal voor kinderen met ASS. De werkwijze in deze autiegroepen wordt uitgebreid beschreven, en beeldend weergegeven op de dvd.

Denk & doe. Praktische ideeën voor de eerste stappen in het leerproces bij mensen met autisme en mensen met een ontwikkelingsachterstand / Degrieck, Steven. - Berchem: EPO, 2001. - 170 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-6445-248-2: 18,75 euro

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 denk

Een vooral praktisch boekje, waarin theoretische inzichten over autisme worden omgezet in een handige leidraad voor het opzetten van leeractiviteiten. Naast vele concrete voorbeelden bevat dit boek een erg heldere beschrijving van hoe men 'leeractiviteiten op maat' kan ontwikkelen voor zowel personen met autisme als mensen met een verstandelijke handicap. Er is ook een deel opgenomen over aangepaste activiteiten om een gesprek op te zetten met begaafde mensen met autisme. Het boekje bevat veel illustraties en handige tips.

DCD-hulpgids voor leerkrachten : achtergrond en adviezen bij de motorische coördinatiestoornis / van Haeften, Eelke. - Huizen: Pica, 2010. - 127 p.. - ISBN: 978-90-77671-53-5: 15,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 DCD

Kinderen met DCD, een stoornis in de motorische coördinatie, kunnen zich minder vanzelfsprekend bewegen en worden daardoor belemmerd in het spelen, leren of zichzelf verzorgen. Ze moeten veel extra moeite en energie opbrengen voor vaardigheden die hun klasgenoten automatisch lijken te ontwikkelen. Deze helder geschreven hulpgids biedt (zorg)leerkrachten meer achtergrondinformatie over de stoornis, toegelicht met veel praktijkvoorbeelden. Er worden ook praktische adviezen aangereikt om kinderen met DCD te helpen positievere resultaten te behalen op de schoolse vaardigheden.

De gave van leren : nieuwe methoden om leerstoornissen te overwinnen : ADD, rekenproblemen, ADHD, schrijfbproblemen / Davis, Ronald D.; Braun, Eldon M.. - Rijswijk: Elmar, 2011. - 348 p.. - ISBN: 978-90-389-2129-7: 24,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 gave

De technieken en methodieken die Ron Davis ontwikkelde op basis van zijn vermogen in beelden in plaats van in woorden te denken en die hij beschreef in het boek De gave van dyslexie past hij in dit boek toe op vier (andere) leerproblemen: aandachtstekortstoornis (ADD), ADD met hyperactiviteit (ADHD), problemen met rekenen (dyscalculie en acalculie) en problemen met schrijven (dysgrafie en agrafie).

Gedrag is meer dan je ziet! Wat iedere leerkracht moet weten over gedragsproblemen en -stoornissen / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 243 p.. - ISBN: 978-94-91806-29-2: 15,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 gedr

In het onderwijs worden leerkrachten vaak geconfronteerd met leerlingen die 'uitdagend' of 'ongewenst' gedrag vertonen. Dit boek biedt leraren inzicht in de verschillende oorzaken van gedragsproblemen. De auteur bespreekt verschillende domeinen (leerling, gezin, school en omgeving) en de daarbij horende risicofactoren, waaronder erfelijkheid, temperament, hechting, voorbeeldgedrag, vernedering, schaamte, verwaarlozing, ziekte, rouw en mishandeling. Hij besteedt ook aandacht aan veerkracht en weerbaarheid, ADHD, ontwrichtende impulscontrole- en gedragsstoornissen, programma's en behandelingen, de professionalisering van schoolpersoneel. Met in de bijlage de Signaleringslijst Erger Voorkomen. De leidraad in het boek is: op grond van gegevens - en niet op grond van aannames - werken aan het professionaliseren en didactisch handelen.

Het ijzer smeden als het koud is : geweldloos verzet op school : een nieuwe kijk op gedragsproblemen / Van Nus, Wil. - [Sint-Niklaas]: Abimo, 2015. - 167 p.. - ISBN: 978-94-91806-54-4: 22.95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 gewe

Bij geweldloos verzet durf je naar je eigen gedrag te kijken en neem je samen met anderen stelling tegen probleemgedrag in je klas. Nabijheid en steun staan hierbij centraal in plaats van macht. De-escaleren is telkens de eerste stap om later op een rustig moment op de situatie terug te komen. Deze methode, ook wel Nieuwe Autoriteit genoemd, is effectief gebleken bij ernstige gedragsproblematiek en schoolweigering. Dit boek beschrijft de basisprincipes van geweldloos verzet en nodigt je met voorbeelden en een stappenplan tot actie uit.

Ik hoor er ook bij! Hoe omgaan met ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren / Baert, Karl; Desoete, Annemie. - Brugge: Die Keure, 2012. - 100 p.. - ISBN: 978-90-486-1588-9: 27,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 ikho

Dit boekje wil een houvast bieden voor al wie in contact komt met kinderen en jongeren met leer- en ontwikkelingsstoornissen zoals dyslexie, dyscalculie, dysorthografie, ASS, ADHD,... In begrijpelijke, heldere taal wordt beschreven wat de meest voorkomende ontwikkelingsstoornissen zijn, hoe vaak ze voorkomen, welke problemen ermee kunnen samengaan en wat eraan kan worden gedaan. Er worden concrete en werkbare tips aangereikt voor ouders en leerkrachten om in de dagelijkse (klas-)praktijk met kinderen en jongeren met ontwikkelingsstoornissen aan de slag te gaan en om hen te helpen te bereiken waartoe ze intrinsiek in staat zijn. De woordenlijst met wetenschappelijke termen en ingewikkelde begrippen zorgt ervoor dat verslagen vol vakterminologie leesbaar worden.

Kinderen en... roeien met de riemen die je hebt: praktisch omgaan met leer- of gedragsproblemen in de klas / Algra, Hilde; Dolfsma-Troost, Ineke. - Amersfoort: Kwintessens Uitgevers, 2010. - 200 p.. - (Kinderen en ..). - ISBN: 978-90-5788-287-6

Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: ro 6 kind

In dit boek wordt het leven op school vergeleken met een roeitocht, waarbij kinderen moeten roeien met de riemen die ze hebben. Een scheve roeispaan of eentje met een gat erin betekent niet dat je niets meer kunt, maar wel dat je hem anders moet hanteren om vooruit te komen. Dit boek biedt de leraar ondersteuning bij omgaan met kinderen met gedrags- en/of leerproblemen. Het boek gaat uit van het in eigen waarde laten van alle kinderen. In het eerste deel worden achtergronden van schoolbeleid, zorgleerlingen en de begeleidende taak van de school behandeld. In het tweede deel passeren veel voorkomende problemen én praktische aanpakken die bij kinderen met vergelijkbare problemen hebben gewerkt. Als mooie afsluiting staan in het boek lessen om leerproblemen, diversiteit in leerstijlen bespreekbaar te maken en solidariteit en cohesie te bevorderen.

Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs / Stoutjesdijk, Regina. - Amsterdam: Uitgeverij SWP, 2016. - 67 p.. - ISBN: 978-90-8850-699-4: 13,90 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 kind

Voor leerkrachten en intern begeleiders is het belangrijk om inzicht te hebben in de manieren waarop kinderen met gedragsproblemen effectief begeleid kunnen worden en in de vooruitgang die zij laten zien. Ook is het belangrijk te weten welke kenmerken bepalend zijn voor de keuze voor een reguliere of speciale school en hoe problemen op gezinsniveau doorwerken in de klas. In 'Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs' doet Regina Stoutjesdijk verslag van de uitkomsten van een onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs. Naast gedragsproblemen in zijn algemeenheid, is er ook aandacht voor ADHD en autismespectrumstoornissen. Ook biedt de auteur een overzicht van het speciaal onderwijs in Nederland en een stand van zaken van eerder onderzoek naar deze populatie. Ze sluit af met implicaties van de onderzoeksresultaten voor de onderwijspraktijk.

Passend onderwijs : pedagogisch vakmanschap in de klas / Mol, Peter. - Houten: LannooCampus, 2015. - 170 p.. - ISBN: 978-94-014-2591-9

Doelgroep: 3-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: ro 6 pass

Dit boek laat zien hoe je, soms door heel simpele handelingen, door je bewust te zijn van de invloed die je zelf uitoefent op de leerlingen en door proactief te handelen als leerkracht probleemgedrag kan voorkomen en een goede werksfeer kan opbouwen.

PBS in de klas : verbeter je klassenmanagement met praktische gedragsinterventies / Simonsen; Myers. - Huizen: Pica, 2016. - 312 p.. - ISBN: 978-94-91806-85-8: 37.95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 pbsi

Dit boek laat op een praktische en concrete manier zien hoe je je klassenmanagement verbetert met de uitgangspunten van Positive Behavior Support (PBS). Met PBS creëer je een positieve omgeving op school die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Er gaat ook ruim aandacht naar klasbrede interventie voor risicoleerlingen of leerlingen met ernstig probleemgedrag. Het boek is zowel op het basisonderwijs als op het secundair onderwijs gericht.

In de klas

Eerste hulp bij ... : kijk- en handelingswijzers voor passend onderwijs / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 270 p.. - ISBN: 978-94-91806-30-8: 15,00 EUR

Doelgroep: 5+

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.1 eers

Vele kinderen en jongeren kampen met onder andere angsten, eetstoornissen, hechtingsproblematiek, depressiviteit, of psychoses, wat zich uit in vermijdend of teruggetrokken gedrag, koppigheid, zelfverwonding of agressiviteit. Niet zelden is bij deze kinderen en jongeren sprake van een lage zelfwaardering en negatief zelfbeeld. Dit boek biedt kijk- en handelingswijzers voor ouders, hulpverleners en onderwijzers biedt waarmee ze signalen eerder kunnen opvangen, ze beter kunnen begrijpen en adequaat kunnen reageren. Volgende thema's komen aan bod: angst, depressiviteit, zelfbeschadiging, suïcidaliteit, hechtingsstoornissen, voedings- en eetstoornissen, schizofrenie en psychose, persoonlijkheidsstoornissen, ADHD, autisme spectrumstoornis. Bij elk thema komen verschillende leeftijdsgroepen aan bod: (jonge) kinderen, pubers, adolescenten.

Klassewerk het GOL(L)D- concept: het gericht ondersteunen van leraren in het leren omgaan met diversiteit in de klas / Van de Putte, Inge; Roos, David; Vandeveld, Stijn; De Windt, Eveline; De Wilde, Joke; Van den Abbeele, Gilbert. - Gent: Academia Press, 2010. - 3-delige box: inleidend boek 83 p.; verdiepingsboek 79 p. 2 DVD's. - ISBN: 978-90-382-1591-4: 23,00 EUR

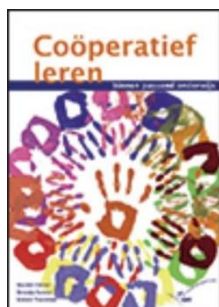
Vindplaats Antwerpen: ro 6 klas

Steeds meer klassen in Vlaamse basisscholen kenmerken zich door een diverse samenstelling met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voor leerkrachten brengt dit mee dat ondersteuning gericht op de concrete klaspraktijk meer dan welkom is. In de 3-delige box Klassewerk wordt een vernieuwend ondersteuningsproject voorgesteld, waarbij de leraar op een activerende manier wordt ondersteund door de zorgcoördinator. In het inleidende boek wordt het GOL(L)D-concept met de bijbehorende uitgangspunten zo concreet mogelijk voorgesteld aan de hand van zes uitgewerkte praktijkvoorbeelden die alle vertrekken vanuit een bepaalde leervraag van leraren. De lezer kan op basis van zijn interesses een keuze maken om met een bepaalde leervraag verder te gaan. Op de dvd's in het tweede deel worden de zes ondersteuningstrajecten beeldend gemaakt. Het derde deel van de box is het verdiepingsboek. Dit boek is opgevat als een praktische handreiking waarin op een overzichtelijke manier theoretische concepten worden gelinkt aan concrete werkinstrumenten en voorbeelden. Zowel in het inleidend boek als op de dvd's wordt er aan de hand van icoontjes naar dit boek verwezen.

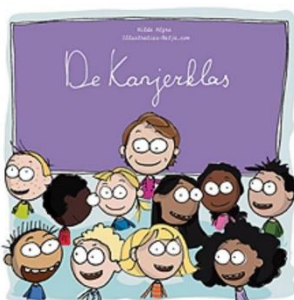
Een wereld van vershil(len). Actief werken aan inclusie in de klas / Willems, Marijke. - Averbode: Altiora Averbode, 2008. - veelv. gepag., met: ill., bevat: spelbord. - ISBN: 978-90-317-2588-5: 125,00 euro
Doelgroep: 5-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.2 were
Vindplaats Turnhout: WBE 5.2 were

Dit pakket speelt in op de toenemende belangstelling voor een geïntegreerde en inclusieve werking in het gewone onderwijs waarbij ook kinderen met speciale noden (wegens een handicap of leerstoornissen) er ook les kunnen volgen. Doelstelling van dit lessenpakket is kinderen laten ervaren dat iedere mens (even)waardig is. Bovendien wil men leerkrachten met deze kant-en-klare lessen een steuntje in de rug geven in hun streven om alle kinderen van een klas zich zo goed mogelijk te laten integreren. Per graad werden er drie lessen uitgewerkt. Er komen verschillende werkvormen aan bod: gesprekken voeren, spelen, iets bekijken en vragen stellen, zelfstandig werk en groepswork, creatieve werkvormen, bewegingsopdrachten... Het pakket behandelt een brede waaier van handicaps en leerstoornissen.

Coöperatief leren binnen passend onderwijs : praktische toepassingen voor leerlingen met specifieke leerbehoeften / Förrier, Mariët; Jansen, Leanne. - Amersfoort: CPS, 2008. - 80 p.. - ISBN: 978-90-6508-599-3: 29,90 EUR
Doelgroep: 5-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.7 coöp

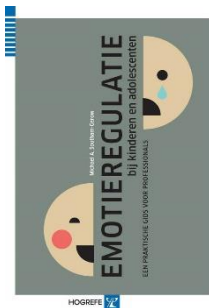
Dit boek is een aanvulling op het boek 'Coöperatief leren in het basisonderwijs'. Het biedt extra aanwijzingen om te werken met leerlingen met specifieke leerbehoeften zoals ADHD, dyslexie, autisme, hoogbegaafdheid, leerlingen met visuele beperkingen, met auditieve en andere communicatieve beperkingen, verstandelijke en lichamelijke beperkingen. De praktijk staat centraal. De leerkracht kan de beschreven coöperatieve werkvormen direct toepassen in de lessen.

De Kanjerklas / Algra, Hilda; Betje.com. - Zoetermeer: 'Juffrouw Emmens', 2010. - 48 p.. - ISBN: 978-94-90908-01-0: 14,95 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
URL: <http://www.kanjerklas.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 kanj

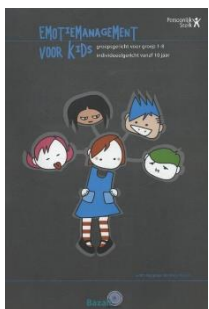
Dit is het eerste deel van de serie Kanjerklas. Juf Karin heeft een bijzondere klas. Geen één kind is gewoon. Er gebeurt van alles waar de kanjers van juf Karin niet meer van opkijken. Dat Kiara geregeld ontploft en Kai op een wolkje wegdrijft, vinden ze niet zo raar. Maar wat is dat geheimzinnige ding dat groeit op de schouder van de juf? In dit boek worden kinderen met verschillende leerstoornissen en gedragsproblemen met humor omschreven. Het verhaal kan een aanleiding zijn om te praten over leerproblemen, maar is zonder het pedagogische aspect ook grappig en verrassend genoeg om gewoon te lezen. Op de website vindt u meer lesideeën.

Emoties en gedrag

Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten : een praktische gids voor professionals / Southam-Gerow, Michael A.. - Amsterdam: Hogrefe, 2014.
- 304 p.. - ISBN: 978-90-79729-87-6: 29,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 emot

Dit boek bevat een aantal behandelinterventies voor kinderen en jongeren met allerlei psychische stoornissen, zoals: lichte tot matige gedragsproblemen, angst- en depressieve stoornissen. Het is ook mogelijk sommige interventies toe te passen bij kinderen met het syndroom van Asperger. Voor psychotische stoornissen, zwakzinnigheid en matig tot ernstig autisme zijn de behandelstrategieën minder geschikt. De strategieën zijn ontworpen voor kinderen (van de basisschoolleeftijd) of adolescenten die een of meer emotiegerelateerde problemen hebben, waaronder een gebrekkig bewustzijn van emoties, beperkte kennis over emoties, slecht ontwikkelde empathische vaardigheden of gebrekkige emotieregulatie. De interventies kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar en met andere interventies gebruikt worden. De interventies zijn bijzonder geschikt voor toepassing in een ambulante of schoolsetting, maar kunnen ook in andere settings (intramuraal, dagbehandeling, in de thuissituatie) bruikbaar zijn.

EmotieManagement voor Kids. Groepsgericht voor groep 1-8 individueelgericht vanaf 10 jaar / Koppejan, Judith; Kwast, Marja. - Middelburg: Bazalt, 2009. - 198 p., met: cd-rom. - ISBN: 978-90-74233-82-8: 78,21 euro
Doelgroep: 3-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.2 emot
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.2 emot

Opgroeien tot een emotioneel evenwichtige persoonlijkheid is een levenslang proces. Scholen hebben steeds vaker te maken met kinderen die emotioneel in de knel komen te zitten en het aantal kinderen met emotionele problematiek in de jeugdhulpverlening neemt sterk toe. Emotiemanagement voor Kids biedt leraren en hulpverleners handvatten om kinderen op een goede manier te ondersteunen in deze ontwikkeling en kent een degelijke theoretische basis. Het is een krachtig instrument om kinderen te leren omgaan met hun emoties. Deel 1 biedt spelen en activiteiten die kunnen ingezet worden vanaf kleuteronderwijs tot in het 6de leerjaar. Deel 2 is meer individueel gericht en biedt een curatieve aanpak voor kinderen vanaf 10 jaar met emotionele problemen zoals faalangst, verlegenheid, jaloezie, verdriet, ruzie, gebrekkig zelfvertrouwen en gevoeligheid. Deel 3 kan ingezet worden voor kinderen met een negatief zelfbeeld. De werkbladen staan apart op een cd-rom.

Positive Behavior Support : hulpwaaier : tips en strategieën bij de hand / Brewer, Robin D.; Mueller, Tracy G.; Noort, Eline. - Meppel: Pica, 2011. - [121] p.. - ISBN: 978-90-5461-845-4
Doelgroep: 5-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.1 posi

Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.1 posi

Schoolwide Positive Behavior Support is een evidence based programma dat scholen strategieën aanreikt voor het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. De Hulpwaaier PBS is bedoeld voor gebruik in combinatie met algemene gedragspreventie- en interventieprogramma's die tegemoet komen aan de specifieke behoeften van de leerlingen. De waaier is een hulpmiddel om leerlingen tussen 4 en 18 jaar gedragsvaardigheden te leren en zo te werken aan een positief klimaat in en rond de school. De praktisch toepasbare tips en strategieën zijn overzichtelijk gerangschikt: algemene gedragsondersteuning voor alle leerlingen (groene kleur), interventies voor (groepjes) leerlingen met een verhoogd risico op het ontwikkelen van probleemgedrag (gele kleur), intensieve individuele interventies voor leerlingen met (ernstige) gedragsproblemen (oranje kleur). De hulpwaaier bevat ook uitleg over de gebruikte begrippen en strategieën en een bronnenlijst.

Samen Sterker Terug Op Pad : het STOP4-7-programma : een vroege interventie voor jonge kinderen met gedragsproblemen / De Mey, Wim; Bastiaanssen, Inge; Merlevede, Els; et al.. - Amsterdam: SWP, 2013. - set van vier boeken in cassette. - ISBN: 978-90-8850-460-0: 125,00 EUR
 Doelgroep: 3-8 jaar
 URL: <http://www.stop4-7.be/>
 Vindplaats Antwerpen: WEL 1.4.2 same

Het evidence based STOP4-7-programma is een kant-en-klaar pakket voor hulpverleners die werken met jonge kinderen (4-7 jaar) die meer dan andere kinderen liegen, vechten, driftbuien vertonen, ongehoorzaam en opstandig zijn. Het pakket omvat een theoretische inleiding en drie handleidingen om te werken met de kinderen, de ouders en de leerkrachten. Bij de kindtraining gaat het om activiteiten die helpen om kinderen bepaalde sociaal-cognitieve vaardigheden aan te leren: rol- of perspectiefneming, probleemoplossing, zelfcontrole, vragen om mee te spelen, omgaan met groepsdruk en omgaan met weigering. In de oudertraining worden belangrijke opvoedingsvaardigheden bediscussieerd, aangeleerd en inge oefend. Met de leerkrachten wordt een vergelijkbaar traject gevolgd, met het verschil dat er een theoretisch deel is toegevoegd en de informatie in kortere tijd wordt overgedragen. In deze vernieuwde publicatie is er extra aandacht voor de rol van hechting en emotieregulatie bij de behandeling van gedragsproblemen en er wordt ook uitgebreider ingezet op relaxatie. Leerkrachten, leerlingenbegeleiders en hulpverleners kunnen de principes van het programma 'Samen sterker Terug Op Pad' toepassen in hun dagelijks praktijk met kinderen. Hulpverleners vinden aanvullende informatie op de bijbehorende website.

Gedragswaaier : een passende aanpak voor ieder kind / de Kroon, Stephanie; Smit-deKoning, Margreet; Wiedemeyer, Ronald. - Rotterdam: Bazalt, 2014. - waaier, map met 8 handleidingen en cd. - ISBN: 978-94-6118-175-6: 89,00 EUR
 Doelgroep: 5-12 jaar
 URL: <http://www.gedragswaaier.nl>
 Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.4 gedr
 Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 gedr

De 'Gedragswaaier' biedt leerkrachten in het lager onderwijs handvatten om op een snelle en eenvoudige manier het gedrag van kinderen te herkennen, te observeren, en vervolgens doelgericht te werken aan de valkuilen van het kind. Er worden zeven veelvoorkomende gedragingen behandeld. Ook de positieve kenmerken van kinderen die dit type gedrag vertonen, worden benadrukt. De 'Gedragswaaier' bestaat uit drie onderdelen: een compacte waaier, een map met handleidingen per type gedraging en een cd met kopieerbladen.

Haal de GrrrR uit agressie / Verdick, Elisabeth; Lisovskis, Marjorie. - Sint-Niklaas: Abimo Uitgeverij, 2007. - 113 p.. - ISBN: 978-90-5932-345-2: 9,95 euro

Doelgroep: 7-14 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.5 haal

Iedereen wordt wel eens boos. Maar wanneer je heel vaak boos wordt, of lang boos blijft, of wanneer je in de problemen raakt door agressief te zijn, dan kan dit boekje hulp bieden. Het boek biedt handvatten om anders met conflicten en met boosheid om te gaan en is direct toepasbaar in de dagelijkse praktijk. Het geeft ideeën en werkwijze aan om conflictmanagement invulling te geven.

Ik kies voor zelfcontrole : trainershandleiding + actieboek / De Boo, Gerly; Liber, Juliette. - Amsterdam: SWP, 2013.. - ISBN: 978-90-8850-488-4. - ISBN: 978-90-8850-489-1: 24,90 EUR (trainershandleiding); 62,50 EUR (set van 6 actieboeken)

Doelgroep: 9-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.5 ikki

'Ik kies voor zelfcontrole' is een training voor kleine groepen kinderen (8 tot 12 jaar) die specifieke gedragsproblemen hebben zoals agressief gedrag, ongehoorzaamheid, brutaliteit en opstandigheid. Het zijn kinderen die vaak in conflict komen met anderen. De training vindt plaats op school tijdens schooltijd omdat school voor kinderen een vertrouwde omgeving is waarin zij veel tijd doorbrengen. Door te werken in een eigen werkboek met opdrachten, oefeningen en handige weetjes krijgen kinderen meer inzicht in en controle over eigen emoties en gedrag. De leerkracht wordt op de hoogte gehouden van de vorderingen van zijn of haar leerlingen en krijgt handvatten voor het motiveren, steunen en begeleiden bij het ontwikkelen van nieuw gedrag. Ook de ouders worden gedurende de training op de hoogte gesteld over de vorderingen en mogelijke ondersteuning van hun kind.

Gedragsklapper: Samen bouwen aan positief gedrag / Jans, Leo ; Herteleer, Sarah; Vandevyvere, Isabelle; Santermans, Bieke; van Schijndel, Josine. - Kalmthout: Abimo, 2015. - 128 p.. - ISBN: 9789462343917: 15,95 EUR

Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 gedr

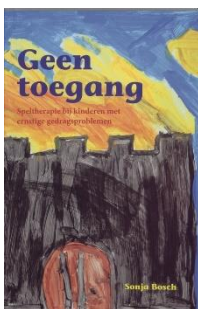
Deze gedragsklapper zet je als een kalender op je bureau. Opgedeeld in acht thema's, biedt elke pagina tips, handvatten en concrete aanwijzingen om moeilijk gedrag van kinderen beter te begrijpen en om effectiever

te communiceren. Deze tips en handvatten worden vervolgens aan de andere kant van de klapper vertaald naar de kinderen. Voor het moeilijk gedrag dat aan de kant van de volwassene beschreven staat, krijgt het kind hier doe-opdrachten en tips om samen te praten over wat er eventueel misgaat en zo met de volwassene samen te werken aan positief gedrag. De gedragsklapper bevat volgende thema's: Een brede kijk op moeilijk gedrag, Wees steeds positief!, De vele facetten van gedrag, Het nut van belonen, bestraffen en time-out, Structuur in de omgeving, Remedies bij moeilijk gedrag, Een mand vol activiteiten en, Een rugzak boordevol tips

Creatieve oplossingen bij gedragsproblemen op school / Durrant, Michael.
- Antwerpen: Garant, 2007. - 223 p.. - ISBN: 978-90-441-2157-5: 22,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 crea

Leerlingen kunnen op school problematisch gedrag vertonen. De school en vooral de leerkracht in de klas moet daar wat mee. Dit boek levert ideeën en praktische methoden aan om met situaties waarin mensen binnen het onderwijs meer dan eens vastlopen, om te gaan. Vaak hebben gedrags- of emotionele problemen van leerlingen te maken met gezinssituaties of persoonlijkheidsfactoren. Leerkrachten kunnen daar meestal echter niet veel aan doen. Maar ze moeten nu eenmaal wel uit de voeten kunnen met storend gedrag, of het veranderen, ongeacht wat de oorzaak ervan is. Dit boek houdt zich dan ook bezig met wat er meteen in de praktijk gedaan kan worden. De hier beschreven methoden zijn te gebruiken door leerkrachten in de klas, door begeleiders, in hulpverleningsgesprekken, bij het uitstippelen van schoolstrategieën enz. De aandacht wordt daarbij verlegd van problemen naar oplossingen. Omdat leerkrachten en andere medewerkers van een school vaak krap in hun tijd zitten, is de behoefte aan snelwerkende manieren om problemen het hoofd te bieden groot. Dit boek geeft precies een dergelijke manier van werken aan.

Geen toegang : speltherapie bij kinderen met ernstige gedragsproblemen / Bosch, Sonja. - Amsterdam: SWP Uitgeverij, 2008. - 191 p.. - ISBN: 978-90-6665-900-1: 25,07 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 geen

Geen toegang is een praktijkboek over speltherapie op een basisschool voor kinderen met ernstige gedragsproblemen. De manier van werken wordt geïllustreerd aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden. Door dieper in te gaan op enkele portretten van kinderen wordt er gepeild naar de achterliggende oorzaken van het gedrag en wordt een therapie-kader aangereikt. Via drama, sociale vaardigheidstraining en spel wordt er gewerkt aan het vertrouwen en het zelfbeeld van deze kinderen. Het boek is bruikbaar voor leerkrachten en een ieder die werkt met kinderen met gedragsstoornissen.

Leer- en ontwikkelingsstoornissen

Hulpwaaier AD(H)D in de klas: Tips en strategieën bij de hand /

Mak-Peters, Loek; Verfaillie, Liselotte. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2014. - 144 p.. - ISBN: 9789462341821

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Hulpwaaier AD(H)D in de klas is ontworpen om leraren en andere professionals in zowel buitengewoon als regulier basis- en secundair onderwijs te voorzien van toegankelijke instrumenten om te werken met leerlingen met AD(H)D. In verschillende secties geeft de hulpwaaier informatie over AD(H)D in het algemeen en op school, een breed gamma aan strategieën voor aanpak in de klas, omgaan met schoolregels, contact met ouders, en specifieke tips per onderwijsniveau. Tot slot worden er ook nog aanbevelingen gedaan voor verdere lectuur.

Hulpwaaier Autisme in de klas. Tips en strategieën bij de hand. /

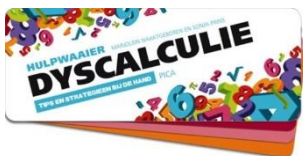
Brewer, Robin; Mueller, Tracy. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2011. - 90 p.. - ISBN: 978-90-5461-844-7: 14,95 EUR

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier Autisme in de klas is een handig middel voor leerkrachten en andere professionals die werken met kinderen met een autisme spectrumstoornis. Op een overzichtelijke manier, gerangschikt op kleur, staan tips en strategieën in de verschillende secties, waaronder leeromgeving, wijzigingen in dagelijkse routine, communicatie en gedrag. De waaier is geschikt voor zowel basisonderwijs als secundair onderwijs.

Hulpwaaier dyscalculie: tips en strategieën bij de hand /

Naaktgeboren, Marjolein; Prins, Sonja. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2014. - 90 p.. - ISBN: 9789000024773

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier Dyscalculie is een handig naslagwerk voor scholen, professionals of voor gebruik thuis. In overzichtelijke secties worden onderwerpen als de signalering, werken naar een diagnose en adviezen na de diagnose op een rijtje gezet. Ook worden er tips en adviezen gegeven over effectieve hulpmiddelen in de klas, omgaan met combinaties met andere leerstoornissen, bruikbare apps en een uitgebreide literatuurlijst met aanvullende informatie.

Hulpwaaier dyslexie: Tips en strategieën bij de hand /

Naaktgeboren, Marjolein; Prins, Sonja. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2013. - 110 p.. - ISBN: 9789491806957: 14,95 EUR

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

De hulpwaaier Dyslexie is ontworpen om leraren en andere professionals in het basis- en voortgezet onderwijs te voorzien van toegankelijke instrumenten om te werken met kinderen met dyslexie. De waaier is onderverdeeld in verschillende secties met o.a. korte achtergrondinformatie, specifieke voor het basis en secundair onderwijs, hulpmiddelen, enz.

Hulpwaaier TOS: Tips en strategieën bij de hand / Isarin, Jet. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2016. - 92 p.. - ISBN: 9789000027293
Doelgroep: 5-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp
Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier TOS is een naslagwerk voor professionals in zorg en onderwijs en voor gebruik thuis. In overzichtelijke secties wordt informatie gegeven over de kenmerken en signalen van TOS, de gevolgen ervan voor de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling en over diagnostiek, behandeling en prognose. Ook worden tips en strategieën aangereikt voor het stimuleren van de taalontwikkeling en het vergemakkelijken van de communicatie, het leren en het sociaal functioneren thuis, op school en op stage of werkplek.

Hulpwaaier voor het coachen van kinderen : oplossingsgericht werken met kinderen en jongeren in vier stappen, voor coaches, therapeuten en leraren / Wolters, Corry. - Huizen: Pica, 2015. - waaier (37 p.). - ISBN: 978-90-00-02671-5: 8,95 EUR
Doelgroep: 5-12 jaar

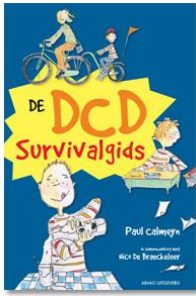
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 hulp

Deze waaier biedt de nodige tools om oplossingsgerichte coachingsgesprekken met kinderen aan te gaan. De waaier bestaat uit 3 delen: algemene uitgangspunten, zoals vaardigheden voor de coach, en doelen; concrete handreikingen bij de vier coachingsstappen (ik wil het anders, ik maak een plan, ik ga het leren en ik kan het); hoe geef je feedback?

De autisme survivalgids / Descamps, Luc; van Schijndel, Josine. - Sint-Niklaas: Abimo, 2011. - 150 p.. - ISBN: 978-90-5932-737-5: 11,27 EUR
Doelgroep: 9-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 auti

De Autisme Survivalgids is een helpboek voor kinderen met autisme. Het boekje is ingedeeld in vijftien duidelijke hoofdstukken die telkens survivaaltips groeperen rond een specifiek onderwerp: de druk op de klok, het schoolplein, huiswerk, feestjes, enz. In elk hoofdstuk begint men met het probleem te benoemen, zodat de lezer situaties herkent en begrijpt. Dan volgen de tips, hoe je best met die problemen kan omgaan. De survivalgids is bedoeld voor leerlingen vanaf 8 jaar. Achterin het boek staat nog een hoofdstuk voor volwassenen, het verklaart de keuze van de onderwerpen en de indeling van de hoofdstukken.

De DCD survivalgids / Calmeyn, Paul; De Braeckelear, Nico. - Sint-Niklaas: Abimo, 2015. - 103 p.. - ISBN: 978-90-5932-693-4: 11,95 EUR
Doelgroep: 9-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 dcds

De DCD Survivalgids is geschreven voor kinderen die DCD (Developmental Coordination Disorder) hebben. Het boek legt uit wat DCD is, wat deze stoornis veroorzaakt, wat je daarbij kan voelen, waar je hulp kan krijgen, hoe je thuis en op school met DCD om kan gaan en laat zien dat kinderen met DCD er niet alleen voor staan. Het is ook interessant leesvoer voor ouders, broertjes en zusjes, hulpverleners, begeleiders, leerkrachten, ... van kinderen met DCD.

De gehoorstoornis survivalgids / De Braeckelear, Nico; De Leenheer, E.; Devos, Maaïke. - Sint-Niklaas: Abimo, 2011. - 120 p.. - ISBN: 978-90-5932-691-0: 11,95 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.3.1 surv

De Gehoorstoornis Survivalgids is een helpboek voor kinderen met gehoorproblemen. Omdat ze zich soms anders voelen en niet begrepen, proberen de auteurs hier een en ander op een rijtje te zetten. Zo ontdekken gehoorgestoorden dat ze niet alleen staan met hun gevoelens, dat er verschillende gehoorstoornissen zijn en vooral dat er helemaal niets mis is met hen. Dit boek geeft een overzicht van mogelijke hulpmiddelen, van gedrag op school en tegenover leeftijdsgenoten, van soorten gehoorstoornissen en van bekende personen die een gehoorstoornis hebben. Achterin het boek staat nog een hoofdstuk voor volwassenen, het verklaart de keuze van de onderwerpen en de indeling van de hoofdstukken.

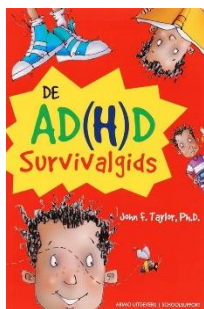
De Gilles de la Tourette survivalgids / Beyers, Annick; Buelens, Erik; Van der Linden, Chris; Hoekstra, Pieter. - [Sint-Niklaas]: Abimo, 2015. - 168 p.. - ISBN: 978-94-6234-343-6: 11.95 EUR
Doelgroep: 9-14 jaar
Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.1 gill

De Gilles de la Tourette Survivalgids werd geschreven voor kinderen om zelf te lezen en om zichzelf te kunnen helpen. Het geeft hen inzicht in de signalen die kunnen wijzen op Tourette, de verschillende soorten tics, welke gevoelens je hierbij kan hebben, wie je kan helpen, wat de oorzaken zijn, hoe je je eigen leven en dat van je familie makkelijker kan maken, welke behandelingen er zijn, enz. Ook komen verhalen van kinderen met het syndroom Gilles de la Tourette aan bod en worden voorbeelden gegeven van bekende mensen met Tourette. Het boekje kan ook ouders, vrienden, leerkrachten en klasgenoten helpen het syndroom Gilles de la Tourette beter te begrijpen.

De hoogsensitiviteit survivalgids / Descamps, Luc; An Michiels. - Sint-Niklaas: Abimo, 2016. - 128 p.. - ISBN: 9789059326125: 11,95 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hoog

Dit boek is geschreven voor 8 tot 12 jarigen die hoogsensitief zijn. Het legt kort uit wat hoogsensitiviteit juist is, maar legt ook vooral de nadruk op de gevoelens die hoogsensitiviteit vaak bij kinderen doet oproepen. Het boek biedt het kind ook concrete tips over omgaan met vrienden, strategieën voor in de klas, en tips om in gesprek te gaan met de leerkracht en de school. Voor de leerkracht is het een interessant boek om aan een leerling te geven, of om zelf inspiratie op te doen om hoogsensitieve leerlingen beter te begeleiden in de klas. Achteraan het boek vind je ook een korte toelichting terug voor de leerkracht.

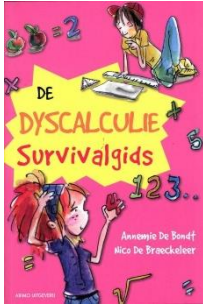
De AD(H)D survivalgids / Taylor, Jonh F.. - Sint-Niklaas: Abimo, 2014. - 117 p.. - ISBN: 978-90-5932-343-8: 11,95 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 surv

De 'AD(H)D Survivalgids' werd geschreven voor kinderen van 8 tot 12 jaar. Ze kunnen dit boek alleen lezen, of samen met hun ouders en juf of meester. Op een speelse manier legt dit boek aan kinderen uit wat ADHD of ADD is, geeft praktische strategieën om goed voor jezelf te zorgen, je gedrag te wijzigen, graag naar school te gaan en plezier te maken. Ook wordt er ingegaan op de eventuele behandeling (indien dit nodig is) door dokters, therapeuten en het nemen van geneesmiddelen. Achterin het boek staat nog een hoofdstuk voor volwassenen, het verklaart de keuze van de onderwerpen en de indeling van de hoofdstukken.

De survivalgids beelddenken / Beyers, Annick; Kleipas, Sandra; van Schijndel, Josine. - Kalmthout: Abimo, 2016. - 189 p.. - ISBN: 978-94-6234-630-7: 11,95 EUR
Doelgroep: 7-8 jaar 9-10 jaar 11-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.7 surv

De Survivalgids Beelddenken is een helpboek voor beelddenkers, kinderen die een voorkeur hebben voor beelden in hun denken, begrijpen, en leren. Het boekje is ingedeeld in acht duidelijke hoofdstukken met informatie, weetjes, en uiteraard veel tips. De survivalgids is bedoeld voor leerlingen vanaf 8 jaar en zet ook actief in op het afstappen van 'etiket-denken'. Achterin het boek staat nog een hoofdstuk voor (groot)ouders en leerkrachten met tips en een lijst met relevante websites en informatie.

De dyscalculie survivalgids / De Bondt, Annemie; De Braeckeleer, Nico; van Schijndel, Josine. - Sint-Niklaas: Abimo, 2011. - 81 p.. - ISBN: 978-90-5932-778-8: 11,27 EUR

Doelgroep: 7-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 dysc

De Dyscalculie Survivalgids legt aan kinderen uit wat dyscalculie is en hoe je ermee kunt omgaan. Ook de mogelijke emotionele gevolgen van deze leerstoornis worden beschreven zoals het zich anders voelen, demotivatie, het verlies van zelfvertrouwen en faalangst. Verder lees je nog hoe je hulp kunt zoeken; hoe je ook op school het best kunt geholpen worden; welke bekende mensen ook dyscalculie hebben; het verhaal van een lotgenootje en een mama. In het boekje zijn ook websites opgenomen waar je informatie kunt vinden en leuke oefeningen kunt maken, quizen en mopjes. Het is bedoeld voor leerlingen vanaf 8 jaar.

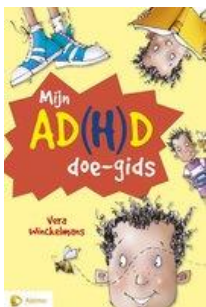
De dyslexie survivalgids / De Bondt, Annemie; Descamps, Luc. - Sint-Niklaas: Abimo, 2009. - 76 p.. - ISBN: 978-90-5932-516-6: 11,27 EUR

Doelgroep: 9-14 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 dysl

Vindplaats Turnhout: WEL 3.5.6

De Dyslexie Survivalgids legt aan kinderen uit wat dyslexie is en hoe je ermee kunt omgaan. Ook de mogelijke emotionele gevolgen van dyslexie worden beschreven zoals het zich anders voelen, demotivatie, het verlies van zelfvertrouwen en faalangst. Verder lees je nog hoe je hulp kunt zoeken; hoe je ook op school het best kunt geholpen worden; welke bekende mensen ook dyslexie hebben; het verhaal van een lotgenootje en een mama. In het boekje zijn ook websites opgenomen waar je informatie kunt vinden en leuke oefeningen kunt maken, quizen en mopjes. Het is bedoeld voor leerlingen vanaf 8 jaar.

Mijn AD(H)D doe-gids / Winckelmans, Vera. - Kalmthout: Abimo, 2016. - 28 p.. - ISBN: 9789462346253

Doelgroep: 7-8 jaar 9-10 jaar 11-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 mijn

Deze doe-gids sluit aan bij De AD(H)D survivalgids die in heel toegankelijke taal vertelt wat dyscalculie is. Deze doe-gidsen hebben als doel kinderen concreet hulp te bieden bij moeilijkheden thuis en in de klas. Aan de hand van doe-opdrachten worden problemen bespreekbaar en begrijpelijk gemaakt. Deze opdrachten voeren de kinderen uit, alleen of samen met de (zorg)leerkracht, begeleider of met hun ouders. Op deze manier krijgen ze inzicht in hun eigen moeilijkheden, maar ook in hun sterktes. Op een positieve manier krijgen kinderen hulpmiddelen, tips en suggesties aangereikt waarmee ze onmiddellijk aan de slag kunnen. Al deze informatie houden ze bij in hun doe-gids.

Mijn autisme doe-gids / Santermans, Bieke. - Kalmthout: Abimo, 2017. - 28 p.. - ISBN: 9789462344587

Doelgroep: 7-8 jaar 9-10 jaar 11-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 mijn

Deze doe-gids sluit aan bij De autisme survivalgids, die in heel toegankelijke taal vertelt wat autisme is. Deze doe-gidsen hebben als doel kinderen met ontwikkelingsproblemen concreet hulp te bieden bij moeilijkheden thuis en in de klas. Aan de hand van doe-opdrachten worden problemen bespreekbaar en begrijpelijk gemaakt. Deze opdrachten voeren de kinderen uit, alleen of samen met de (zorg)leerkracht, begeleider of met hun ouders. Op deze manier krijgen ze inzicht in hun eigen moeilijkheden, maar ook in hun sterktes. Op een positieve manier krijgen kinderen hulpmiddelen, tips en suggesties aangereikt waarmee ze onmiddellijk aan de slag kunnen. Al deze informatie houden ze bij in hun doe-gids.

Mijn hoogsensitiviteit doe-gids / Santermans, Bieke. - Kalmthout: Abimo, 2017. - 28 p.. - ISBN: 9789462344600

Doelgroep: 7-8 jaar 9-10 jaar 11-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 mijn

Deze doe-gids sluit aan bij De hoogsensitiviteit survivalgids die in heel toegankelijke taal vertelt wat hoogsensitiviteit is. Deze doe-gidsen hebben als doel kinderen concreet hulp te bieden bij moeilijkheden thuis en in de klas. Aan de hand van doe-opdrachten worden problemen bespreekbaar en begrijpelijk gemaakt. Deze opdrachten voeren de kinderen uit, alleen of samen met de (zorg)leerkracht, begeleider of met hun ouders. Op deze manier krijgen ze inzicht in hun eigen moeilijkheden, maar ook in hun sterktes. Op een positieve manier krijgen kinderen hulpmiddelen, tips en suggesties aangereikt waarmee ze onmiddellijk aan de slag kunnen. Al deze informatie houden ze bij in hun doe-gids

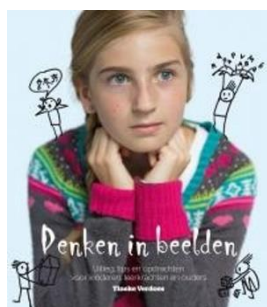

Een zoen voor Zeno / Van den Bossche, Inne. - Waasmunster: Abimo, 2005. - [24 p.], met: ill.. - ISBN: 90-5932-241-X: 11,95 euro

Doelgroep: 5-10 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zoen

Een vertelboekje voor leerkrachten, hulpverleners en ouders die willen uitleggen welke problemen kinderen met dyslexie ervaren. Door de grappige tekst en duidelijke tekeningen kan elk kind met dyslexie Zeno's probleem begrijpen.

Denken in beelden : uitleg, tips en opdrachten voor kinderen, leerkrachten en ouders / Verdoes, Tinneke. - Amsterdam: SWP, 2013.

- 79 p.. - ISBN: 978-90-8560-653-6: 27,50 EUR

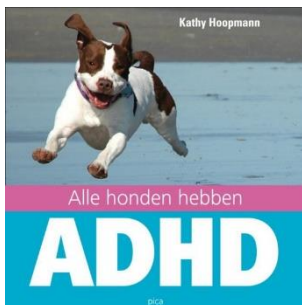
Doelgroep: 7-14 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 denk

Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 denk

Hoewel beelddenken een relatief recent begrip is waar nog onderzoek moet rond gebeuren, wordt stilaan erkend dat sommige kinderen (en volwassenen) eerder denken in beelden dan in woorden. Zij verwerven, verwerken en

reproducen informatie op een 'andere' manier dan de meeste mensen. Beelddenken komt vrij veel voor in combinatie met bijvoorbeeld dyslexie, ADHD, stoornissen in het autistisch spectrum, dyspraxie en dyscalculie. In Denken in beelden wordt op een eenvoudige manier uitgelegd wat beelddenken betekent, hoe het werkt in de hersenen, wat er gebeurt, wanneer het gebeurt en waarom het gebeurt. Het boek is gericht naar kinderen die denken in beelden, hun ouders, leerkrachten, begeleiders, therapeuten en centra Jeugd en Gezin. Beelddenken wordt in dit boek niet zozeer gezien als een stoornis maar als een talent. De voorbeelden en de problemen die kinderen kunnen tegenkomen met leren zijn herkenbaar. De opdrachten voor onder andere taal en rekenen kunnen de kinderen helpen om de leerstof beter te begrijpen en op tijd klaar te geraken met hun werk. Voor kleuters is er ook een gelijkaardige uitgave: "De jonge beelddenker".

Alle honden hebben ADHD / Hoopmann, Kathy. - Huizen: Pica, 2014. - 70 p.. - ISBN: 978-90-77671-35-1: 14,95 EUR

Doelgroep: 9-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 alle

Dit informatieve fotoboek benadert ADHD op een visuele en creatieve manier. Aan de hand van foto's van honden probeert het boek uit te leggen wat ADHD net is, en wat er allemaal bij komt kijken. Zo probeert het begrip te vragen voor mensen met ADHD. Een gravende hond verbeeldt bijvoorbeeld dat kinderen met ADHD vaak hun spullen kwijt zijn, en een hond met een stukgebeten bal probeert duidelijk te maken dat ze soms wat ruwer spelen dan de bedoeling is, maar dat dat niet betekent dat ze niet lief zijn, en graag willen meespelen. Het taalgebruik is simpel en concreet, wat het boek zeker bruikbaar maakt om ADHD te kaderen bij kinderen van 9 jaar.

Zeno zweeft / Van den Bossche, Inne. - Sint-Niklaas: Abimo, 2007. - [28] p.. - ISBN: 978-90-5932-363-6: 8,45 EUR

Doelgroep: 5-10 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zeno

Dit boekje is een hulpmiddel voor ouders, leerkrachten en hulpverleners om het thema ADHD voor jonge kinderen bespreekbaar en inleefbaar te maken. Het verhaal vertelt hoe Zeno, een kind met ADHD, het leven ervaart. Hoe de klas en de jungle voor Zeno vergelijkbaar zijn, hoe cijfers veranderen in aapjes en hoe Zeno leert om prikkels te zeven. De illustraties passen heel goed bij het thema: de wanorde, het chaotische en impulsieve komt er goed in tot uiting. Het boek kwam tot stand in samenwerking met het Centrum ZitStil.

ADHD Toolkit : spelenderwijs gedrag veranderen / Dankaerts, Marina; Dewitte, Ilse. - Leuven: UPC-KULeuven, 2009. - begeleidend boekje (43 p.), handleiding (59 p.), 1 start-stop kaart, 31 signaalkaartjes, 1 beloningskaart, speelfiches (1 kaart + blok met 100 vellen), 12 opusclips: 50,00 EUR (incl. verzendkost)

Doelgroep: 5-14 jaar

URL: <http://www.upckuleuven.be/nl/adhd-toolkit>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 adhd

De ADHD Toolkit is een praktische uitwerking van een haalbare, positieve en systematische gedragsaanpak van ADHD in de schoolsituatie. De toolkit is een spel voor twee spelers: een leerling (met ADHD) en een leerkracht. Het is een werkinstrument voor leerkrachten om kinderen met ADHD doelgericht te begeleiden naar meer adequaat gedrag. Iedere leerling met ADHD heeft specifieke werkpunten op school: gedragingen die niet zo goed lukken, maar wel wenselijk zijn voor de leerling of gedragingen die vaak voorkomen, maar storend zijn voor de andere leerlingen, de klas, de leerkracht... Het doel van de toolkit is om op een speelse manier samen deze werkpunten te verbeteren (of te beseffen dat een bepaald doelgedrag gewoon nog niet haalbaar is). Het begeleidend boekje biedt verhelderende achtergrondinformatie en verwijst naar nuttige adressen, websites en literatuur. Het pakket is online beschikbaar.

Complimentenspel: ADHD / Hoogendoorn, Daphne; Ende, Manon. - Haastrecht: Complimentenspel.nl, 2018. - 80 kaarten, spelhandleiding. - ISBN: 9789082872606

Doelgroep: 5-14 jaar

URL: <https://complimentenspel.nl>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 comp

Het Complimentenspel voor kinderen met ADHD bevat 80 kaartjes met 'Stoere, Speelse en Sprankelende Complimenten'. Dit spel kan ouders, leerkrachten, begeleiders en kinderen helpen om te kijken naar de positieve kanten van kinderen met ADHD. De kaarten benadrukken de unieke eigenschappen en kwaliteiten van kinderen met ADHD. Elk compliment is zo een positief teken van aandacht, erkenning en bevestiging. Het doel van dit spel is dat kinderen voelen en ervaren dat zij helemaal goed zijn zoals zij zijn. Vanuit dit gevoel van vertrouwen is het mogelijk om hun talenten te ontwikkelen. Door spelenderwijs met de complimenten aan de slag te gaan leren kinderen om complimenten te geven, te ontvangen en op een vriendelijke manier met elkaar in contact te zijn. Je kan het complimentenspel inzetten op individuele momenten met een kind of met groepsbegeleiding in een groep of klas. De bijgevoegde spelhandleiding beschrijft verscheidene werkvormen om met het spel aan de slag te gaan. Op de website 'complimentenspel.nl' kan je ook nog extra downloads, ervaringen en tips lezen van leerkrachten die het spel al gebruikten in de klas.

Handleiding methode aanpakkaarten : speciaal ontwikkeld voor kinderen met aandachts- en werkhoudingsproblemen / Bosch-Stuijts, Winny. - Antwerpen: Garant, 2011. - 128 p.. - ISBN: 978-90-441-2230-5: 24,90 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 hand

Methode voor de begeleiding van hoogbegaafde kinderen uit het basisonderwijs met werkhoudings- en concentratieproblemen. De uitgave bestaat voor het grootste deel uit 'aanpakkaarten'. Deze aanpakkaarten zijn een hulpmiddel voor het aanbrenge van structuur, gericht op diverse deelgebieden en onafhankelijk van een methode. Ze vormen een verzameling van werkstrategieën voor taal, rekenen, (begrijpend) lezen en wereldoriëntatie, waaruit de leraar een voor elk kind afzonderlijk helder stappenplan kan distilleren. Ze kunnen worden gebruikt bij begaafde kinderen, kinderen met leerproblemen en / of leerstoornissen zoals ASS, NLD, beelddenkers en kinderen met dyslexie.

Complimentenspel: Autisme / Hoogendoorn, Daphne; Ende, Manon. - Haastrecht: Complimentenspel.nl, 2018. - 80 kaarten. - ISBN: 9789082872613
Doelgroep: 5-14 jaar
URL: <https://complimentenspel.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 comp
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 comp

Het Complimentenspel: Autisme bevat 80 kaarten met complimenten en is speciaal ontworpen voor kinderen met autisme. Het helpt ouders, leerkrachten, begeleiders en kinderen om te kijken naar de positieve kanten van kinderen met autisme. In onze samenleving ervaren veel kinderen met autisme extra uitdagingen. Dit spel bevat daarom ook complimenten gericht op de inzet om vaardigheden te leren. Elk compliment is een positief teken van aandacht, erkenning en bevestiging. Door spelenderwijs met de complimenten aan de slag te gaan leren kinderen om complimenten te geven, te ontvangen en op een vriendelijke manier met elkaar in contact te zijn. Je kan het complimentenspel inzetten op individuele momenten met een kind of met groepsbegeleiding in een groep of klas. Op de website 'complimentenspel.nl' kan je ook nog extra ervaringen en tips lezen van leerkrachten die het spel al gebruikten in de klas.

Wat jij ziet en wat ik voel : de binnenkant van autisme / Hoopmann, Kathy. - Huizen: Pica, 2015. - 72 p.. - ISBN: 978-90-77671-84-9: 14,95 EUR
Doelgroep: 9-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 watj

Dit boek laat aan de hand van vaak grappige dierenfoto's zien hoe kinderen en volwassenen met autisme (kunnen) zijn. Het gaat in op algemene kenmerken die voorkomen bij mensen met autisme, zoals: moeite met sociale situaties, moeite met het begrijpen van non-verbale communicatie, een grote loyaliteit, over- of ondergevoeligheid van de zintuigen, behoefte aan routines, voorspelbaarheid en structuur, het vermogen om heel veel kennis over één onderwerp te

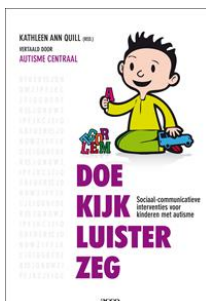
vergaren, en een unieke kijk op de wereld. Natuurlijk is het belangrijk te nuanceren dat niet iedere persoon met autisme alle kenmerken heeft die in dit boek worden genoemd, en hebben ze ook eigenschappen die hier helemaal niet aan de orde komen. Zowel in hun persoonlijkheid als hun gedrag kunnen twee mensen met autisme totaal verschillend zijn. De auteur wil vooral meegeven dat je, door je te verdiepen in hun sterke en minder sterke kanten, hen kunt helpen om het beste uit zichzelf naar boven te halen. Het taalgebruik is concreet en duidelijk, zeker met de begeleidende foto's. Vanaf 9 jaar.

De communicatiekoffer : communicatiehulpmiddelen voor 5- tot 12-jarigen met bijzondere aandacht voor kinderen met autisme / Barten, Chantal. - Leuven: CEGO Publishers, 2011. - handleiding (47 p.); praatpuzzel (A4-kaart, ronde kaart, ronde puzzel); A3kaart 'praatmeter', fluisterfoon; groen doosje met extra deksel; chronometer; A4 'gesprekskaart'; A4 'gevoelenskaart' met 22 gevoelskaartjes en 8 gele fiches. - ISBN: 978-90-78765-94-3: 100,00 EUR
Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.4 comm

De communicatiekoffer biedt tips en handvatten om de communicatie aan te gaan met kinderen tussen 5 en 12 jaar die het op dat gebied erg moeilijk hebben. De koffer bevat allerlei hulpmiddelen om deze kinderen gericht te ondersteunen. De 'praatwekker' en het 'om-de-beurt-praten-doesje' bieden houvast bij het beheren van de gesprekstijd, de 'praatmeter' is een visueel hulpmiddel om de luidheid van de stem inzichtelijk te maken. De 'gevoelenskaart' leert kinderen om hun gevoelens te verwoorden. De 'praatpuzzel' geeft visuele ondersteuning om een gebeurtenis goed en duidelijk te verwoorden en de juiste informatie over te brengen naar de gesprekspartner. De 'gesprekskaart' wordt ingezet om kinderen te leren nadenken over hun eigen rol en die van de andere(n) in een conflictsituatie. De handleiding bevat ook 'communicatiehulpbladen': dit zijn stappenplannen, ondersteund met picto's, die een bondige omschrijving geven van een gewenste handeling in een sociale situatie. Binnen de logopedie is de communicatiekoffer bruikbaar voor de behandeling van kinderen met problemen op het gebied van conversatievaardigheden, de communicatieve functies en de verhaalopbouw. Ook voor leraren, begeleiders en iedereen die betrokken is bij kinderen met autisme kan de koffer een welkome ondersteuning zijn.

Doe-kijk-luister-zeg : communicatieve interventies voor kinderen met autisme / Quill, Kathleen Ann. - Leuven: Acco, 2012. - 272 p.. - ISBN: 978-90-334-8681-4: 29,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 doe-

Doe-kijk-luister-zeg is opgebouwd rond een uitgebreid onderzoeksinstrument waarmee een gedetailleerd profiel kan opgesteld worden van de vaardigheden van het autistische kind om van daaruit een interventieplan op te stellen. Het boek reikt honderden creatieve ideeën aan om aan de slag te gaan rond sociaal-communicatieve leerdoelen. Met de eenvoudig te gebruiken observatieformulieren kan de vooruitgang van het kind in kaart gebracht worden. Het boek biedt een goed evenwicht tussen theorie en praktijk. Het is opgesplitst in vijf grote delen : een kijk op autisme, onderzoek van sociale en communicatieve vaardigheden, methodologie,

leerstrategieën en hulpmiddelen. De auteur benadrukt dat zowel het onderzoeksinstrument als de bijbehorende leerdoelen moeten gezien worden als een bundeling van mogelijkheden en niet als een 'te nemen of te laten' dogma. De leeractiviteiten zijn zo opgesteld dat ze individueel aangepast kunnen worden aan de noden en mogelijkheden van elk kind afzonderlijk.

Vind je eigen weg met autisme / Agterberg-Rouwhorst, Suzanne. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2018. - 139 p.. - ISBN: 978-94-92525-46-8: 17,50 EUR

Doelgroep: 9-16 jaar

URL: <https://www.uitgeverijpica.nl/titels/nieuw/vind-je-eigen-weg-met-jouw-autisme-pica>

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.2 vind

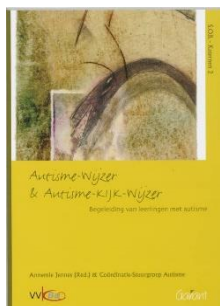
Vind je eigen weg met jouw autisme is geschreven voor tieners, om zelf te lezen. Maar het kan ook goed gebruikt worden in psycho-educatie, (voor en) door ouders, leraren en andere professionals. Met het boek leert de lezer meer over autisme in het algemeen, en door het beantwoorden van de vragen aan het eind van ieder hoofdstuk, zeker ook over zijn of haar autisme. Met dit boek ga je op zoek naar signalen en wegwijzers die je kunt gebruiken om je eigen weg te vinden. Online vind je ook nog gratis downloads bij het boek.

Geef me de 5 (Ajeb Ala Asielati) / de Bruin, Colette; Harzing, Wim; Garib, Rokosh. - Doetinchem: Graviant educatieve uitgaven, 2007. - 192 + [8] + 136 p.. - ISBN: 978-90-75129-68-7

Vindplaats Antwerpen: pa 8.1.1 geef

Ajeb Ala Asielati is de Nederlands-Arabische versie van het boek Geef me de 5. Geef me de 5 is een methode om kinderen met een autistische stoornis duidelijkheid en structuur te bieden en ze te leren zelfstandig te functioneren. De methodiek biedt ook handvatten voor de begeleiding van mensen met een (ernstige) verstandelijke beperking. Geef me de 5 is erop gericht de wereld te structureren met behulp van 'kettingen' van taken en roosters en door een bepaalde manier van communiceren. Er wordt heel veel gebruik gemaakt van afbeeldingen (pictogrammen). Met het structureren moet er duidelijkheid gegeven worden aan de vijf aspecten: Wat (er moet gebeuren)? Wanneer? Hoe? Waar? en Wie? Dit boek is in eerste instantie bestemd voor ouders, maar ook voor hulpverleners of leraren die te maken hebben met kinderen met autisme is het een praktisch instrument. De cd-rom bij het boek bevat videofragmenten ter ondersteuning, werkbladen en schema's, picto's en afbeeldingen en een link naar een online lezersforum.

Autisme-wijzer : begeleiding van leerlingen met autisme ; Autisme-KIJK-wijzer : een intern evaluatie-instrument voor onderwijs aan kinderen en jongeren met een autismespectrumstoornis / Jennes, Annemie. - Antwerpen: Garant, 2006. - 118 p.. - ISBN: 978-90-441-2089-9: 24,90 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

In nagenoeg alle types van het buitengewoon onderwijs zitten er leerlingen met autisme. Ook in het gewoon onderwijs is er een toenemende behoefte aan GON-begeleiding voor leerlingen met autisme. Kinderen en jongeren met autisme hebben specifieke onderwijsbehoeften en specifieke leersituaties. De Autisme-wijzer, het tweede deel in de reeks SOB-katernen, wil scholen ondersteunen door alle relevante informatie te bundelen en goede richtingsaanwijzers uit te zetten naar praktisch handelen en verdere verkenning van deze handicap. Deze derde herziene uitgave bevat een uitgebreide bijlage: een 'KIIJK-wijzer. Met dit instrument kan de kwaliteit van de begeleiding van de leerling geëvalueerd worden. Er is een versie voor de leerkracht in het Buso en een versie voor de GON-begeleider. Verder bevat deze herziene druk informatie over de Vlaamse referentiecentra voor autismespectrumstoornissen.

Spelenderwijs leren communiceren : 300 activiteiten en spellen voor kinderen met autisme / Griffin, Simone; Sandler, Dianne. - [Huizen]: Pica, 2010. - 101 p.. - ISBN: 978-90-77671-54-2: 17,50 EUR

Doelgroep: 3-8 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 1.4.2 spele

In dit boek staan meer dan driehonderd spelletjes en activiteiten die kinderen met autisme kunnen motiveren om te communiceren en samen te werken. Belangrijk bij de keuze van een spel of activiteit is rekening houden met de zintuiglijke voorkeuren van het kind en met de methoden die het kind gebruikt om te communiceren. Het boek is een bron van inspiratie voor zowel ouders en verzorgers als voor begeleiders en leerkrachten die werken met kinderen met autisme. Ook kinderen met andere speciale behoeften of zonder speciale behoeften zullen van de spelletjes en activiteiten genieten.

Doe wat je leest : begrijpen en uitvoeren van geschreven opdrachten voor kinderen met autisme / Cornelis, Hilde; Van Beversluys, Ilse. - Destelbergen: SIG vzw, 2012. - veelv. gepagineerd, cd-rom. - ISBN: 978-90-5873-088-6: 114,13 EUR

Doelgroep: 7-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.5.7 doew

Kinderen met autisme hebben vaak problemen met het correct interpreteren en exact uitvoeren van geschreven opdrachten. Deze map bevat verschillende oefeningen van verschillende moeilijkheidsgraad waarbij kinderen stap voor stap leren instructies te lezen, correct interpreteren en systematisch uitvoeren. De opdrachten kunnen ook voor andere doelgroepen gebruikt worden. Alle opdrachten staan op de cd-rom.

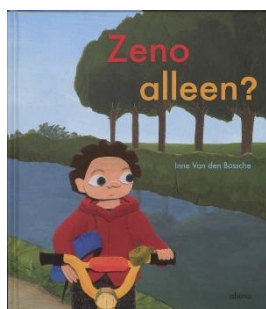
Gelezen en begrepen : begrijpend lezen van verhalen voor kinderen

met autisme / Cornelis, Hilde; Van Beversluys, Ilse. - Destelbergen: SIG vzw, 2017. - veelv. gepagineerd, cd-rom. - ISBN: 9789058731036: 89,00 EUR

Doelgroep: 7-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.5.7 gele

Gelezen en begrepen is een losbladige bundeling van tekstmateriaal die kan dienen als basis bij het trainen van begrijpend lezen van verhalen bij kinderen met autisme in de lagereschoolleeftijd.

Zeno alleen? / Van den Bossche, Inne. - Sint-Niklaas: Abimo, 2009. -

[28] p.. - ISBN: 978-90-5932-555-5: 8,45 EUR

Doelgroep: 5-10 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 zeno

In dit boek krijg je zicht op een alledaagse schooldag van een autistisch kind. Je merkt al vlug dat dagdagelijkse dingen niet zo gewoon zijn. Alles moet goed voorbereid zijn, er moeten duidelijke structuren aangeboden worden en gevoelens moeten besproken worden. Niet eenvoudig voor de omgeving: ouders, leerkrachten, vriendjes... en vaak ook frustrerend voor het autistische kind. Zeno alleen? laat een ideaal beeld zien: mama en papa die nauwgezet en heel geduldig hun kind begeleiden en opvoeden, juf Saar die alles tot in de puntjes voorbereidt... Toch zie je ook dat wanneer juf Lies hier wat tekortschiet, dat dadelijk ernstige gevolgen heeft voor Zeno. Met een kort voorwoord van Steven Degriek (orthopedagoog en educatief medewerker bij Autisme Centraal) en de contactgegevens van Autisme Centraal vooraan in het boek. Op de laatste pagina staat een extra woordje uitleg voor de lezers. Dit boek is bedoeld om autisme te bespreken met kinderen vanaf ca. zes jaar, thuis en op school.

Spelend ontwikkelen : spelmogelijkheden en vormen van spelagogische begeleiding voor mensen met een verstandelijke beperking / Van

Amelsvoort, Hilde; Bolhuis, Nella; Damhuis, Margo; Scholten, Ursula. -

Assen: Van Gorcum, 2013. - XIII, 130 p.. - ISBN: 978-90-232-5037-1: 24,75 EUR

Vindplaats Antwerpen: dg 5 spel

Spelagogiek is een niet meer weg te denken vorm van begeleiding bij mensen met een verstandelijke beperking. 'Spelend ontwikkelen' bevat een inventarisatie van spelmogelijkheden en vormen van spelagogische begeleiding. Het boek is een hulpmiddel voor therapeuten en gedragswetenschappers die betrokken zijn bij de zorg van kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking. Ook voor begeleiders in het buitengewoon onderwijs kan het een waardevol handboek zijn. Met de inzichten in het boek ontwikkel je als begeleider een basisattitude die kinderen gelukkiger maakt en verder helpt in hun (spel)ontwikkeling.

Praktijkboek over oplossingsgericht werken & visualisaties bij mensen met een verstandelijke beperking : visualiseer wat werkt / De Rijdt, Chris; Serrien, Bart; Van Dam, Chris. - Antwerpen: Garant, 2014. - boek (144 p.), bijlagen (veelv. gepag.). - ISBN: 978-90-441-3179-6: 22,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 3 prak

Vindplaats Turnhout: ro 3 prak

De auteurs van dit boek zijn ervan overtuigd dat je op een oplossingsgerichte manier met personen met een verstandelijke beperking kan praten. Visualisaties kunnen het gesprek ondersteunen. Oplossingsgericht werken is het samen zoeken naar een oplossing en minder focussen op de problemen waar iemand tegen aan loopt. Hierbij is een coachende begeleidingshouding noodzakelijk. Cliënten groeien en zetten stappen om verandering teweeg te brengen. Dit praktijkboek inspireert en geeft handvatten om oplossingsgericht aan de slag te gaan. Het boek is gevisualiseerd met Sclerapictogrammen. Het uitgewerkte materiaal als bijlage bij het boek kan op maat worden aangepast.

Mediawijsheid voor leerlingen met een licht

verstandelijke beperking / Pijpers, Remco; Barneveld, Simone; Bogaart, Saskia; Desain, Carla; Steeman, Gemma. - Zoetermeer: Mijn Kind Online / Kennisnet, 2017. - 21 p.

Doelgroep: 5-18 jaar

URL: <https://bit.ly/2jW2KOZ>

Vindplaats Antwerpen: URL

Vindplaats Turnhout: URL

Deze publicatie biedt handvatten rond mediawijsheid voor leerkrachten in het (buitengewoon) lager en secundair onderwijs die werken met kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking. De brochure kan bovendien helpen bij gesprekken tussen bestuurders, schoolleiders, leraren en leerlingen in de digitale samenleving. Hierbij komen volgende thema's aan bod: sociale vaardigheden oefenen met sociale media, online pestgedrag en seksueel gedrag op sociale media.

Wat kan ik? / Higgins, Melissa. - Etten-Leur: Corona, 2017. - 24 p.. - ISBN: 978-94-6175-570-4: 19,00 EUR

Doelgroep: 3-8 jaar

URL: <http://coronalezen.nu>

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.3 watk

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.3 watk

In de serie 'Ik, jij, wij...' voor kinderen van 4 tot 8 jaar lees je dat iedereen anders is. Dit boek met duidelijke foto's en heldere, korte teksten gaat over verschillende dingen die kinderen met een beperking kunnen. Ze laten zien hoe je trots kan zijn op jezelf. Onder enkele teksten staan 'vertelwoorden' waarmee de begeleider gesprekken kan voeren met kinderen. Achteraan in het boek vind je links naar filmpjes over bv. het gebruik van een rolstoel, gebarentaal. Via een inlogcode in de boeken, kunnen deze ook online ontsloten worden op digibord en tablet voor herlezen, in de kleine of grote kring of individueel.

Executieve functies en studievoordigheden

Wijzer in executieve functies: groep 1 tot en met 4 / Houtman, Maaïke; Losekoot, Maaïke; Van der Waals, Tjitske; Waringa, Mickey. - Maarssen: ZIEN in de klas, 2017. - handleiding, 36 kaarten.
- ISBN: 978-94-92525-04-8: 24.95 EUR

Doelgroep: 5-10 jaar

URL: <https://zienindeklas.nl/documenten/>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 wijz

Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 wijz

De Wijzer in Executieve Functies is een praktisch en preventief hulpmiddel voor het basisonderwijs, waarmee je alle leerlingen actief laat oefenen met de zeven executieve functies. De wijzer bevat laagdrempelige spelletjes, die je snel kunt inzetten. Door de spelletjes krijg je bovendien beter inzicht in de executieve functies van de leerlingen in de groep. In de compacte handleiding vind je achtergrondinformatie over de executieve functies, mogelijke onderwijsbehoeften en vervolgstappen. Op de website van 'Zien in de klas' kun je nog extra materialen downloaden.

Wijzer in executieve functies: groep 5 tot en met 8 / Houtman, Maaïke; Losekoot, Maaïke; Van der Waals, Tjitske; Waringa, Mickey. - Maarssen: ZIEN in de klas, 2017. - handleiding, 36 kaarten.
- ISBN: 978-94-92525-05-5: 24.95 EUR

Doelgroep: 7-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 wijz

Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 wijz

De Wijzer in Executieve Functies is een praktisch en preventief hulpmiddel voor het basisonderwijs, waarmee je alle leerlingen actief laat oefenen met de zeven executieve functies. De wijzer bevat laagdrempelige spelletjes, die je snel kunt inzetten. Door de spelletjes krijg je bovendien beter inzicht in de executieve functies van de leerlingen in de groep. In de compacte handleiding vind je achtergrondinformatie over de executieve functies, mogelijke onderwijsbehoeften en vervolgstappen.

Executieve functies versterken op school : een praktische gids voor leerkrachten / Cooper-Kahn, Joyce; Foster, Margaret. - Amsterdam: Hogrefe, 2014. - 157 p.. - ISBN: 978-90-79729-88-3: 19,95 EUR

URL: <http://goo.gl/gqI5nu>

Vindplaats Antwerpen: ro 6 exec

Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.6 exec

Sommige leerlingen zijn specifiek zwak in het organiseren, plannen en monitoren van hun werk. Deze leerlingen hebben vaak problemen met executieve functies: hersenprocessen die verantwoordelijk zijn voor het verwerken van informatie en het effectief uitvoeren van taken. Ze begrijpen vaak heel goed het 'wat' op school, maar worstelen met het 'hoe'. Dit boek beschrijft wat executieve functies zijn en biedt leerkrachten praktische hulpmiddelen en bewezen effectieve strategieën en

interventies om ze te versterken. De belangrijkste werkbladen kunnen gedownload worden op de site van de uitgever.

Ik leer anders : werkboek / Oosterveen-Hess, Agnes. - Den Haag: Ik leer anders, 2011. - 42 p.. - ISBN: 978-90-816135-1-4: 39,00 EUR

Doelgroep: 7-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.7 ikle

Praktisch werkboek voor leerlingen van de basisschool met leerproblemen, dyslexie, ADHD of ADD. Een grote groep ondergewaardeerde leerlingen heeft een bijzondere gave: het zijn beelddenkers! Zij denken niet in woorden, maar in beelden. Daarom

wordt het lesmateriaal niet begrepen en onthouden. Vaak hebben beelddenkers een leerachterstand of denkt men aan dyslexie. Bijles helpt niet of nauwelijks omdat er dan nog meer schoolwerk op foute wijze wordt aangeboden. De training Ik leer anders vertaalt de lesstof naar hun manier van denken. Het werkboek wordt doorgewerkt door een leerling begeleid door een ouder, coach of leerkracht.

Klim Slim leeranker : slim leren klimmen : 1e leerjaar / groep 3 / [s.n.]. - Sint-Niklaas: Abimo, 2014. - 24 kaartjes, handleiding in doosje. - ISBN: 978-94-6234-219-4: 17,50 EUR

Doelgroep: 5-6 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 klim

'Leeranker' reikt per leerjaar 20 leertips en 4 'praten over leren' kaarten aan die als instrumenten gebruikt kunnen worden in de klas. De bedoeling ervan is leerlingen vaardigheden en leerstrategieën bij te brengen om het eigen leerproces (bij) te sturen. Dit gebeurt aan de hand van concrete leertips, doelgerichte denkvragen die aanzetten tot zelfsturend leren, praktische handvatten voor goede reflectie en feedback.

Organiseer jezelf zonder je hoofd te verliezen / Fox, Janet S.. - Sint-Niklaas: Abimo, 2007. - 100 p.: 9,95 euro

Doelgroep: 7-14 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.6 orga

Dit boek staat vol tips om schoolbank en boekentas overzichtelijk te houden.

Inclusief secundair onderwijs

In de leraarskamer

Inclusief onderwijs in de praktijk / Mortier, Kathleen; Schauwer, Elisabeth; Van de Putte, Inge; Van Hove, Geert. - Antwerpen: Garant, 2010. - 126 p.. - ISBN: 978-90-441-2532-0: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Dit boek biedt informatie voor iedereen die zich in de praktijk van het inclusief onderwijs wil verdiepen. Eerst wordt een definitie en een kader geschetst waarin inclusief onderwijs kan worden gesitueerd. Hierbij worden een aantal aandachtspunten meegegeven ten behoeve van docenten die dit materiaal in een opleiding willen gebruiken. Daarna volgen negen hoofdstukken waarin telkens een kritische factor wordt uitgewerkt en geïllustreerd vanuit een casus in het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Aan het einde van elk hoofdstuk zetten een aantal reflectievragen aan tot een analyse van het eigen kijken en handelen en tot het zoeken van mogelijkheden binnen concrete en unieke klassituaties.

De klas van (n)u / Smekens, Els. - Leuven: Acco, 2017. - 239 p.. - ISBN: 978-94-6344-150-6: 22.50 EUR
Doelgroep: 5-14 jaar
Vindplaats Antwerpen: ro 1 klas
Vindplaats Turnhout: ro 1 klas

De kinderen in onze klassen zijn even divers als bonte bloemen: ieder kind groeit en bloeit op zijn eigen manier. Kinderen met verschillende talenten én uitdagingen zitten bij elkaar in de groep. De leraar heeft de taak om al die kinderen leerwinst te laten boeken. Dit praktijkboek beschrijft hoe leraren dat doel elke dag in de klas kunnen waarmaken. Heel wat aspecten van de dagelijkse praktijk komen aan bod: Hoe kan je differentiëren zonder te vervallen in individueel onderwijs? Hoe spreek je met je klas over de verschillen tussen de kinderen? Hoe leer je de kinderen in je klas leren? Hoe bevorder je technisch, maar ook begrijpend lezen? Hoe ga je om met hulpmiddelen die kinderen met een beperking nodig hebben? Hoe help je kinderen vooruit die moeilijk rekenen? Hoe leer je de kinderen in je klas doelgericht oefenen? Gedurende meer dan een jaar observeerde de auteur klasgroepen in diverse scholen. Ze gaf les en ondersteunde de leraren in hun zoektocht naar kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. De succesvolle ervaringen heeft ze opgenomen in De klas van (n)u. De voorbeelden en praktische tips in dit boek zijn gericht op leraren van de lagere school en de eerste graad van de middelbare school. Ook ouders kunnen er inspiratie in vinden voor de begeleiding van hun kind thuis en op school.

Leren omgaan met diversiteit in de klas : het GOL(L)D-concept in de praktijk / Van de Putte, Inge; De Schauwer, Elisabeth. - Gent: Academia Press, 2018. - 326 p.. - ISBN: 978-94-014-4586-3: 29,99 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 lere

Met een steeds diversere samenleving en inclusiematregelen zoals het M-decreet evolueren we meer en meer naar een onderwijspraktijk waarbij het zorgcontinuüm in iedere school terug te vinden is. Van de leerkracht wordt verwacht dat hij participatie van de gehele klasgroep garandeert.

Daarom is een activerende ondersteuning nodig, zodat de leraar de regie van de concrete klaspraktijk in handen kan houden. Vanuit deze visie werd het ondersteuningsconcept GOL(L)D (Gericht Ondersteunen van Leraren in het Leren omgaan met Diversiteit) ontwikkeld. Het boek biedt een theoretisch kader, maar tracht ook meer te zijn met een brede focus op implementatie en praktische casussen als startpunt voor leervragen. Het concept is gericht op ondersteuners, maar kan ook inzichten bieden voor de leerkracht zelf. Op de website docenten.academiapress.be kan je nog extra downloads bekomen mits registratie.

Wat écht werkt : 27 evidence based strategieën voor het onderwijs / Mitchell, David. - Huizen: Pica, 2015. - 296 p.. - ISBN: 978-94-91806-47-6: 37,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 wate

'Wat écht werkt' biedt 27 onderwijsstrategieën die direct in de praktijk kunnen worden toegepast. Van deze strategieën is bewezen dat ze bijdragen aan beter onderwijzen en beter leren door álle leerlingen zowel

op academisch als sociaal gebied. Van elk van de strategieën wordt een definitie gegeven, de theoretische basis en het achterliggende idee worden besproken, er volgen praktijkvoorbeelden, het wetenschappelijke onderzoek ernaar wordt toegelicht, en bovendien worden waar nodig nadelen en valkuilen aangegeven. Tot slot volgen er een algehele conclusie en tips voor verder lezen. Onder meer volgende strategieën komen aan bod: coöperatief leren, peer-tutoring, sociale vaardigheidstrainingen, ouderbetrokkenheid en steun aan ouders, directe instructie, fonologisch bewustzijn en taalverwerking, veilig klassenklimaat, inclusief onderwijs. 'Wat écht werkt' is bedoeld voor studenten lerarenopleiding en orthopedagogie, leraren, lerarenopleiders, (school)psychologen, zorgcoördinatoren en intern begeleiders.

Gelijke kansen in de school : diversiteit in vijf thema's / Mitchell, David. - Huizen: Pica, 2018. - 292 p.. - ISBN: 978-94-6337-075-2. - ISBN: 978-94-91806-96-4: 43,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 geli
Vindplaats Turnhout: ro 3 geli

De maatschappij is diverser dan ooit en dat stelt scholen voor bijzondere uitdagingen. De auteur wil (aankomende) leraren en andere onderwijsprofessionals bewust maken van de factoren die een rol spelen

bij het ontstaan van kansenongelijkheid. Mitchell onderscheidt vijf categorieën van diversiteit: sekse en gender, sociale klasse en sociaaleconomische status, ras, etniciteit en

cultuur, overtuigingen en religie en achterstanden en handicaps. Hij stelt cruciale vragen die beleidsmakers, onderwijsprofessionals en studenten in overweging moeten nemen: Hoe kan onderwijs ruimte bieden aan diversiteit? Waarom is die diversiteit zo belangrijk? Wat zijn de culturele en historische opvattingen over onderlinge verschillen? Moeten leraren verschillen benadrukken, opheffen, verminderen of negeren?

Prisma co-teaching : passend op weg naar integratief onderwijs / Fluijt, Dian. - Leuven: Acco, 2014. - 176 p.. - ISBN: 978-90-334-9604-2: 30,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 pris
Vindplaats Turnhout: ro 6 pris

Prisma Co-Teaching is een werkwijze die tegemoet komt aan het omgaan met een toenemende diversiteit in klassen en scholen. Meerdere onderwijsprofessionals nemen hierbij gezamenlijk de verantwoording voor een groep leerlingen en geven op gestructureerde wijze onderwijs op basis van evidence-based instructie- en ontwikkelstrategieën. Het principe hierbij is 'back to basics': alle beschikbare inzet van mensen en middelen wordt in de klas ingezet. Het woord prisma duidt op de meerkleurigheid van leerlingen en co-teachers. Bij leerlingen gaat het om leerlingen met en zonder speciale onderwijsbehoeften. Bij leraren kan het gaan om de samenwerking tussen twee reguliere leraren, tussen een speciale leraar en groepsleerkracht of groep van leraren, of bijvoorbeeld een leraar en klassenassistent/ groepsopvoeder. Dit boek is bedoeld voor uitvoerders en leidinggevendenden die inspiratie willen bij het realiseren van (inclusief) onderwijs op maat in primair en voortgezet onderwijs.

Verrassend passend: passend onderwijs in de praktijk / Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs, 2016. - 88 p.
Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Dit boek bundelt verschillende praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden.

Ondertussen werd ook al een tweede bundeling uitgebracht: "Verrassend Passend deel 2".

Verrassend passend deel 2: passend onderwijs in de praktijk / Steunpunt Passend Onderwijs. - [S.l.]: Steunpunt Passend Onderwijs, 2017. - 166 p.
Vindplaats Antwerpen: ro 6 verr

Gelijklopend met het M-decreet en inclusief onderwijs in Vlaanderen, werden er de laatste jaren ook in Nederland samenwerkingsverbanden en ondersteuningsplannen opgesteld om 'passend onderwijs' te ondersteunen. Na een eerste bundeling van praktijkvoorbeelden van samenwerkingen en projecten die reeds gerealiseerd werden, volgt nu deze tweede, nog uitgebreidere, bundeling.

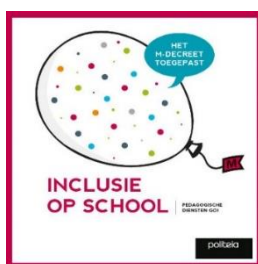

Iedereen aan boord! : samen werken aan passend onderwijs voor

kinderen voor wie dat niet vanzelf spreekt / Van der Horst, Jos A.J.; Van Kessel, Bart. - Amsterdam: SWP, 2014. - 173 p.. - ISBN: 978-90-8850-512-6: 29,90 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 1 iede

In Nederland hebben scholen sinds 1 augustus 2014 een zorgplicht. Dit houdt in dat de school een passende plek moet zoeken voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit boek is bedoeld voor alle professionals die in de klas, school of een samenwerkingsverband, passend of 'inclusief' onderwijs proberen te realiseren. Het biedt inspiratie voor het omgaan met een complexe casuïstiek en een gezamenlijk begrippen- en denkkader, gekoppeld aan praktische handvatten die de auteurs werkonderwijs ontwikkeld hebben. Hoewel wordt uitgegaan van de Nederlandse wetgeving en onderwijs(zorg)context, kan 'Iedereen aan boord' ook interessant zijn voor professionals in Vlaanderen. In Vlaanderen geldt inclusief onderwijs immers als regel. Leerlingen met een handicap, ook die met een chronische ziekte, een leerstoornis (dyslexie of dyscalculie), autisme, ADHD of andere ontwikkelings- en gedragsstoornissen mogen zich inschrijven in het gewoon onderwijs en hebben daarbij recht op redelijke aanpassingen. De Vlaamse overheid voert ook vanaf het schooljaar 2015-2016 nieuwe maatregelen in om meer kinderen met een beperking een plaats in het gewoon onderwijs te bieden.

Inclusie op school : het M-decreet toegepast / Pedagogische diensten GO!. - Brussel: Politeia, 2015. - 86 p.. - ISBN: 978-2-509-02524-1: 25,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Het boek Inclusie op school geeft achtergrond en tips over inclusief onderwijs en hoe dit vorm te geven. Doorheen het boek wordt de link gelegd met het M-decreet en wordt een aantal aspecten van inclusief onderwijs verder uitgediept. De school- en klaspraktijk is daarbij steeds de horizon.

Inclusief onderwijs als innovatieproces. Analyse van de succesfactoren in 10 praktijkvoorbeelden / VLOR - Vlaamse onderwijsraad. - Leuven: Garant, 2000.. - ISBN: 90-5350-958-5: 13,90 euro

Vindplaats Antwerpen: ro 1 incl

Dit boek gaat kritisch na hoe scholen concreet vormgeven aan inclusief onderwijs als onderwijsvernieuwing. Telkens wordt gekeken naar factoren als: wat voor school is dit; hoe denkt ze over inclusief onderwijs; hoe is het begonnen; wat waren de verwachtingen van tevoren; wat zijn de consequenties voor de klaspraktijk en het pedagogisch-didactisch handelen; hoe functioneert het signaleren, diagnosticeren en remediëren; hoe is het multidisciplinair overleg georganiseerd; op welke wijze wordt samengewerkt met het Centrum voor leerlingenbegeleiding, met ouders, ...; ontstaan er klasoverschrijdende initiatieven; waarop is het onderwijs van de school georiënteerd; welke slaagkansen geeft de school zichzelf; ...?

Index voor inclusie. Werken aan leren en participeren op school /
Booth, Tony; Ainscow, Mel. - Tilburg: Fontys OSO, 2007. - 112 p.. - ISBN:
978-90-441-2152-0: 29,50 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 1 inde

De 'Index voor inclusie' is een praktisch hulpmiddel om het proces naar "een zorgbrede school" op elke school te ondersteunen. De index biedt scholen een effectief proces van (zelf)evaluatie en ontwikkeling, dat gebaseerd is op de inzichten van directie, leerkrachten, leerlingen, ouders en begeleiders. Met de index kan onderzocht worden hoe barrières op de weg van leren en participeren kunnen worden teruggedrongen voor elke leerling. De cultuur, het beleid en de praktijk van de school worden geanalyseerd aan de hand van herkenbare indicatoren.

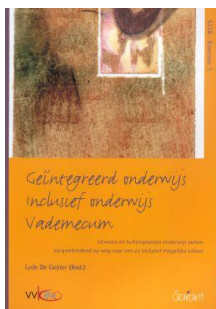
Polyfonie in de klas. Een praktijkboek voor inclusie / De Vroey, Annet;
Mortier, Kathleen. - Leuven: Acco, 2002. - 237 p., met: literatuurlijst. -
ISBN: 90-334-5153-0: 19,98 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 poly

Ouders van leerlingen met speciale onderwijsnoden kiezen steeds vaker voor een school in het gewone onderwijscircuit. De praktijk van inclusief onderwijs neemt toe. In 'Polyfonie in de klas' bieden vijf pijlers de bouwstenen voor inclusie waarmee scholen aan de slag kunnen. Met concrete voorbeelden illustreren de auteurs hoe de school een inclusieve cultuur en praktijk kan vormgeven. Zij tonen hoe een leerling met een bijzondere onderwijsvraag kan leren en volwaardig participeren in de gewone klas. Voorts bespreken zij hoe de klaspraktijk ondersteund en georganiseerd kan worden en hoe sociale inclusie van leerlingen met en zonder een label verloopt. Tenslotte buigen zij zich over de rol en de samenwerking van de vele betrokkenen: de ouders, de leraars, de 'assistenten' of extra onderwijskrachten, de therapeuten, de directie, ... en de kinderen zelf.

Arrangeer samen : 8 aanraders / Van Dijk, Simone; Rijnberg, Sofie. -
Dordrecht: Instondo, 2015. - 99 p.. - (TIBtools). - ISBN: 978-94-91725-51-7:
22,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 arra

Met de invoering van passend onderwijs, in Vlaanderen via het M-decreet, 'arrangeren' we ondersteuning voor leerlingen die iets extra's nodig hebben. Vanuit de vraag 'Wat heeft dit kind nodig om deze doelen te behalen', bedenken school, ouders en de leerling, met waar nodig ondersteuning van aanvullende expertise, gezamenlijk een passende aanpak en voeren deze uit. Arrangeren is: doen wat nodig is, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Deze TIBtool biedt adviezen, tips en tools aan interne begeleiders, directeuren en schoolbegeleiders, als handleiding bij het arrangeren.

Geïntegreerd onderwijs. Inclusief onderwijs. Vademecum / De Geyter, Lode. - Antwerpen: Garant, 2004. - 99 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-441-1726-2: 9,35 euro

Vindplaats Antwerpen: ro 1 gein

Geïntegreerd onderwijs bestaat in Vlaanderen bijna 25 jaar en kent hoe langer hoe meer succes. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kunnen daardoor het gewone onderwijs volgen, dankzij bijkomende ondersteuning vanuit het gewone onderwijs. Het project 'Inclusief onderwijs' biedt leerlingen met een matige tot ernstige mentale handicap de mogelijkheid om een eigen leertraject te volgen in het gewoon onderwijs, dankzij ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs. Dit boek gaat in op de mogelijkheden die deze formules bieden en staat stil bij de procedures die men moet volgen. Ook biedt het suggesties voor de inhoudelijke invulling van de begeleiding van deze leerlingen. Het biedt zo heel wat praktische tips om deze samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs succesvol te maken.

Onderwijs echt passend organiseren : schoolleiders over hun andere inrichting van onderwijs / van Muiswinkel, Margje; van Erp, Arie. - 's Hertogenbosch: KPC-Groep, 2014. - 12 p.

URL: <https://www.kpcgroep.nl/publicaties/artikelen/onderwijs-echt-passend-organiseren/>

Vindplaats Antwerpen: ro 1 onde

Vindplaats Turnhout: URL

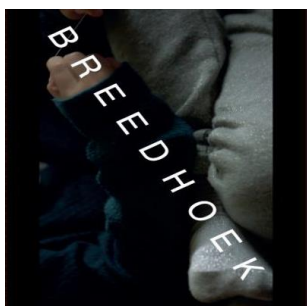
Voor deze publicatie interviewde KPC Groep zes scholen die proberen hun onderwijs anders te organiseren vanuit hun missie en onderwijsvisie. Thema's die aan bod komen zijn: onderwijskansen voor kinderen vergroten, leerkrachten optimaal inzetten, systeem volgt kind, passend onderwijs voor alle kinderen, uitgaan van verschillen, passend onderwijs in een kleine school.

Voorbij de vraagtekens?! Perspectief van leraren op inclusief onderwijs / De Schauwer, Elisabeth; Vandekinderen, Caroline; Van de Putte, Inge. - Antwerpen: Garant, 2011. - 130 p.. - ISBN: 978-90-441-2238-1: 17,10 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 1 voor

Internationaal is er al veel onderzoek uitgevoerd over "leraren en inclusief onderwijs" met al jarenlang dezelfde trends als uitkomst. Leraren voelen zich onzeker, onvoldoende opgeleid, onwennig bij de noodzakelijke nauwe samenwerking met ouders en zijn bang voor de extra overlast die een inclusieve klas met zich mee kan brengen. Dit boek brengt, op basis van interviews, verhalen van leraren uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs die inclusie hebben zien/doen werken. Zeventien leraren vertellen over hun klaspraktijk. De auteurs gaan dieper in op de komst van het kind op school, de onzekerheden van de leraren, de participatie binnen de klas, de sociale relaties, communicatie en teamwerking en de rol van ondersteuning. Tot slot wordt aangehaald wat deze verhalen en de analyse ervan kunnen betekenen voor goed en kwaliteitsvol onderwijs. Dit boek richt zich tot iedereen die begaan is met inclusief onderwijs: leraren, zorgcoördinatoren, leerlingbegeleiders, directie, GON- en Ion-

begeleiders, therapeuten... Uit de verhalen blijkt ook dat actoren buiten het schoolniveau, zoals de lerarenopleiding, een verantwoordelijk dragen doordat zij toekomstige leraren kunnen leren omgaan met diversiteit en kinderen met een beperking. Voor ouders kan dit boek een ruggensteun zijn en de bevestiging dat de gewone school een goede school is, ook voor leerlingen met een beperking.

Breedhoek : M-decreet : inclusief of exclusief? / Bailleux, Maité; Vansielegheem, Nancy. - Brussel: Kinderrechtencommissariaat, 2017. - 1 DVD (23 min.)
URL: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/breedhoek-m-decreet-inclusief-of-exclusief-docufilm-1>
Vindplaats Antwerpen: WEL

Op 1 september 2015 trad het M-decreet in werking. Het recht op inclusief onderwijs is een kernelement, redelijke aanpassingen de sleutel. Wat betekent het M-decreet vandaag? Hoe spreekt en denkt men erover? In de film praten leerlingen, ouders en leerkrachten. De film toont gewrongenheden, zwaartes en schoonheden en geeft ruimte aan meerstemmigheid. Verwacht geen pasklare antwoorden maar wel voer voor het inclusiedebat. Bij de dvd zit het standpunt van het Kinderrechtencommissariaat over inclusief onderwijs.

Bijzonderwijs: omgaan met leerlingen die anders zijn / von Weijhrother, Josée. - Amersfoort: CPS Onderwijsontwikkeling en advies, 2010. - 64 p.. - ISBN: 978-90-6508-613-6
Vindplaats Antwerpen: ro 6 bijz

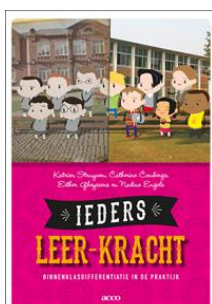
Iedere leraar krijgt vroeg of laat te maken met leerlingen die anders zijn: kinderen en jongeren die opvallen in de klas vanwege hun afwijkende gedrag of ontwikkeling. Het kan gaan om leerlingen met een zorgvraag, die voortkomt uit problemen die hij of zij heeft met het leren omgaan met een fysieke, neurologische of sociaal-emotionele beperking. Het boek BijzonderWijs biedt een overzicht van de meest voorkomende beperkingen. U leert signalen en gedragskenmerken herkennen en krijgt praktische tips over hoe u leerlingen met een beperking kunt helpen om het beste uit zichzelf te halen.

Geïntegreerde zorg op school : een inspiratieboek voor de praktijk / Struyf, Elke; Adriaensens, Stefanie. - Leuven: Acco, 2013. - 112 p.. - ISBN: 978-90-334-9182-5: 22,00 EUR
URL: <http://www.acco.be>
Vindplaats Antwerpen: ro 6 geï

Van alle Vlaamse scholen wordt verwacht dat ze een effectief zorgbeleid voeren met als doel dat school en leerkrachten aansluiten bij de specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van leerlingen in het algemeen en van bepaalde risicogroepen in het bijzonder. Dit boek bundelt de belangrijkste inzichten van een onderzoek van de Vlaamse overheid in 2011 naar het gevoerde zorgbeleid in Vlaamse basis- en secundaire scholen. Het uitgangspunt voor het theoretisch kader waarbinnen het onderzoek werd uitgevoerd, was het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het eerste

hoofdstuk wordt dit ideaalmodel toegelicht. Ook de rol van de leraar in het verlenen van basiszorg en verhoogde zorg wordt besproken. Verder wordt ingegaan op de zeven schoolkenmerken die nodig zijn opdat leraren zich ondersteund voelen om de zorgtaken op te nemen. In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek besproken en zet men de Vlaamse praktijken af tegen het ideaalmodel van geïntegreerde zorg. In het besluit worden concrete aanbevelingen geformuleerd op basis van de onderzoeksresultaten. De aanbevelingen zijn gegroepeerd in drie thema's: stimuleren van een geïntegreerd zorgbeleid op school met een belangrijke rol voor de leraar in de klas; stimuleren van samenwerking rond zorg tussen diverse betrokkenen op regionaal niveau en aanbevelingen m.b.t. de zorgverantwoordelijken. De vragenlijst Zorg op school en in de klas is een instrument waarmee directies, zorgverantwoordelijken en schoolondersteuners het zorgbeleid van de school in kaart kunnen brengen en optimaliseren. De twee delen van de vragenlijst worden op de Accowebsite ter beschikking gesteld. In elk hoofdstuk werd een greep uit de belangrijkste inzichten in een apart kader gebundeld en op het einde worden enkele suggesties gegeven voor verwerkingsopdrachten. Leraren (in opleiding), zorgondersteuners, directies en schoolondersteuners kunnen hier inspiratie vinden om met de bevindingen uit het boek aan de slag te gaan.

Ieders leerkracht : binnenklasdifferentiatie in de praktijk / Struyven, Katrien; Coubergs, Catherine; Gheysens, Esther; Engels, Nadine. - Leuven: Acco, 2015. - 163 p.. - ISBN: 978-94-6292-178-8: 26,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 iede ; handcollectie vormingsmedewerker

Leerverschillen zijn inherent aan elke klaspraktijk. Om positief om te gaan met deze verschillen binnen de klas en iedere leerling in de klas maximale leerkansen te bieden, is binnenklasdifferentiatie wenselijk. Ieders leerkracht wil een praktijkgericht handboek zijn dat concrete handvatten biedt om binnenklasdifferentiatie in te zetten in de klas.

In-clues. Clues to inclusive and cognitive education. Recommendations, theory, research, application models of good practice / Lebeer, Jo. - Antwerpen: Garant, 2006. - 77 p., met: DVD. - ISBN: 978-90-441-2153-7: 16,00 euro
Vindplaats Antwerpen: ro 6 in-c

Inclusief onderwijs kan je definiëren als onderwijs dat voor ieder kind - wat ook zijn prestatieniveau of graad van moeilijkheden - toegankelijk is dank zij aanpassingen aan de individuele behoeften. Het biedt de nodige ondersteuning in een gewone onderwijsomgeving. Kinderen met leermoeilijkheden doen zoveel mogelijk les- en andere activiteiten samen met andere kinderen. Cognitief onderwijs betekent een onderwijs dat de basiscognitieve vaardigheden activeert die nodig zijn bij het leren van schoolse, sociale, motorische, artistieke en emotionele vaardigheden, met de bedoeling de capaciteit te bevorderen om te leren hoe te leren. Het inclusie-principe vertalen naar de praktijk verloopt vaak moeizaam. Toch werden in verschillende Europese scholen al mooie resultaten geboekt. Het boek beschrijft een aantal inclusie-initiatieven en hun resultaten en geeft concrete adviezen voor de implementatie van een inclusie-beleid. Op de bijhorende DVD staan videobeelden uit de praktijk en interviews. Dit boek bundelt de belangrijkste

realisaties van het In-clues network, een Europees onderzoeksproject rond inclusie en cognitieve educatie.

UDL: Universal Design for Learning in de praktijk : lessen ontwerpen voor iedereen / Nelson, Loui. - Kalmthout : Pelckmans Pro, 2016. - 192 p., ill. - . - ISBN13 978-94-6337-020-2

Prijs: 28.50 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 udli

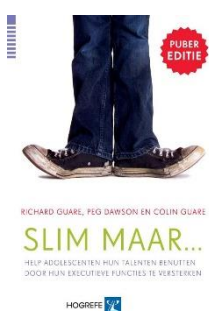
Universal Design for Learning (UDL) ondersteunt leerkrachten in het ontwerpen van leerrijke leeromgevingen en lessen zonder barrières die toegankelijk zijn voor alle leerlingen. Dit boek zet leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs op weg met UDL. Het biedt praktische tips, voorbeeldopdrachten, ideeën voor klasactiviteiten en gedetailleerde richtlijnen voor lesplanning. Er wordt uitgebreid ingegaan op wat UDL precies is en de pijlers ervan (betrokkenheid, representatie, actie & expressie) krijgen elk een eigen hoofdstuk.

UDL Flexibele leerwegen : inspiratie voor basisonderwijs en secundair onderwijs / Vandecandelaere, Machteld; Van den Branden, Naomi; Juchtmans, Goedroen; Vandenbroeck, Margo; De Fraine, Bieke. - Leuven: LannooCampus, 2016. - 184 p.. - ISBN: 978-94-014-3718-9: 24.99 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 flexi

Dit boek brengt het verhaal van acht basisscholen en acht secundaire scholen die ervoor kiezen hun onderwijs toe te spitsen op de noden van iedere leerling. Deze scholen organiseren elk op hun eigen manier, binnen het wettelijk kader, flexibiliteit in wat, hoe en wanneer, waar of met wie er geleerd wordt, zonder het gemeenschappelijke curriculum uit het oog te verliezen. Op deze manier willen deze scholen zich toegankelijk maken voor leerlingen met verschillende achtergronden, mogelijkheden en behoeften. De verhalen bieden niet enkel inspiratie voor het vormgeven van flexibele leerwegen maar waarschuwen ook voor de valkuilen.

Slim maar ... pubereditie : help adolescenten hun talenten benutten door hun executieve functies te versterken / Guare, Richard; Dawson, Peg; Guare, Colin. - Amsterdam: Hogrefe, 2015. - 288 p.. - ISBN: 978-90-79729-77-7: 29,95 EUR

Doelgroep: 15-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 slim

Vindplaats Turnhout: WEL 3.5.6 slim

Richard Guare, Peg Dawson en Colin Guare bieden in de pubereditie van Slim maar... hulp bij het opvoeden van adolescenten met zwakke executieve functies. In het eerste hoofdstuk wordt de theoretische achtergrond geschetst. De volgende hoofdstukken geven bruikbare adviezen. Met behulp van getuigenissen, vragenlijsten, veelgestelde vragen en de standpunten van pubers zelf wordt de lezer uitgenodigd de strategieën uit te proberen.

Schoolgids autisme / Wieken, Ginette. - Amsterdam: Nieuwezijds, 2013. - 219 p.. - ISBN: 978-90-5712-386-3: 18.95 EUR

Doelgroep: 13-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: pa 8.1.1 scho

"Schoolgids autisme" is een praktisch boek met concrete tips om de middelbare schooltijd en overgang tussen basis- en middelbare school voor jongeren met autisme zo goed mogelijk te begeleiden. Het bestaat uit twee delen: een voor de ouder, en een voor de jongere zelf. Onderwerpen die in

beide delen aan bod komen zijn o.a. de afwegingen bij de keuze van een school, het omgaan met medeleerlingen en leerkrachten, het plannen van huiswerk, omgaan met plagen en pesten, nadenken over de toekomst, enz.

Autisme en normale begaafdheid in het onderwijs / Vermeulen, Peter; Mertens, Annemie; Vanroy, Kobe. - Berchem: EPO, 2010. - 219 p.. - ISBN: 978-90-6445-715-9: 19,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

Dit boek levert inspiratie aan iedereen die les geeft aan (rand)normaal begaafde leerlingen met autisme, in het gewoon zowel als in het buitengewoon onderwijs. Vertrekend van de autistische manier van

waarnemen en informatie verwerken, schetst het boek de krijtlijnen voor een autismevriendelijke onderwijsstijl. Sleutelbegrippen worden geïllustreerd met concrete tips. Er is ook aandacht voor het creëren van een autismedecultuur op school en hoe je als leerkracht omgaat met moeilijk gedrag of met leerproblemen.

Autisme op school : een passend aanbod binnen passend onderwijs / Van Berckelaer-Onnes, Ina Allagonda; Luteijn, Ellen; Nieuwenstein, Hans; Van Zoest, Koen; De Ruijter, Atie; Ten Raa, Lindy. - Amsterdam: Boom, 2012. - 158 p., dvd. - ISBN: 978-94-6105-587-3: 26,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

Hoe ga je om met leerlingen met ASS in het reguliere onderwijs? Kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS) hebben extra zorg nodig, ook in de klas. Hoe ga je als leraar om met deze kinderen? Wat is de precieze

leerproblematiek? Hoe bied je de beste ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van visualisering? Dit boek bespreekt de achtergronden van autisme en de mogelijke leerproblemen bij kinderen met ASS. Veel van deze leerlingen vinden het lastig zich flexibel op te stellen, en hebben moeite met het plannen en organiseren van hun schoolwerk. Ook lopen zij tegen taalproblemen aan: ze begrijpen woorden bijvoorbeeld al te letterlijk. Dit boek biedt de leraar een praktisch handvat. Hoe visualiseer je het leerproces optimaal voor ASS-kinderen? Welke taken hebben leerkrachten, ouders en gedragsdeskundigen? Een heel hoofdstuk is gewijd aan PI school De Brug in Leiden. Deze school heeft aparte groepen, speciaal voor kinderen met ASS. De werkwijze in deze autigroepen wordt uitgebreid beschreven, en beeldend weergegeven op de dvd.

Denk & doe. Praktische ideeën voor de eerste stappen in het leerproces bij mensen met autisme en mensen met een ontwikkelingsachterstand / Degrieck, Steven. - Berchem: EPO, 2001. - 170 p., met: literatuurlijst. - ISBN: 90-6445-248-2: 18,75 euro

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.6 denk

Een vooral praktisch boekje, waarin theoretische inzichten over autisme worden omgezet in een handige leidraad voor het opzetten van leeractiviteiten. Naast vele concrete voorbeelden bevat dit boek een erg heldere beschrijving van hoe men 'leeractiviteiten op maat' kan ontwikkelen voor zowel personen met autisme als mensen met een verstandelijke handicap. Er is ook een deel opgenomen over aangepaste activiteiten om een gesprek op te zetten met begaafde mensen met autisme. Het boekje bevat veel illustraties en handige tips.

DCD-hulpgids voor leerkrachten : achtergrond en adviezen bij de motorische coördinatiestoornis / van Haften, Eelke. - Huizen: Pica, 2010. - 127 p.. - ISBN: 978-90-77671-53-5: 15,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 DCD

Kinderen met DCD, een stoornis in de motorische coördinatie, kunnen zich minder vanzelfsprekend bewegen en worden daardoor belemmerd in het spelen, leren of zichzelf verzorgen. Ze moeten veel extra moeite en energie opbrengen voor vaardigheden die hun klasgenoten automatisch lijken te ontwikkelen. Deze helder geschreven hulpgids biedt (zorg)leerkrachten meer achtergrondinformatie over de stoornis, toegelicht met veel praktijkvoorbeelden. Er worden ook praktische adviezen aangereikt om kinderen met DCD te helpen positievere resultaten te behalen op de schoolse vaardigheden.

De gave van leren : nieuwe methoden om leerstoornissen te overwinnen : ADD, rekenproblemen, ADHD, schrijfproblemen / Davis, Ronald D.; Braun, Eldon M.. - Rijswijk: Elmar, 2011. - 348 p.. - ISBN: 978-90-389-2129-7: 24,95 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 gave

De technieken en methodieken die Ron Davis ontwikkelde op basis van zijn vermogen in beelden in plaats van in woorden te denken en die hij beschreef in het boek De gave van dyslexie past hij in dit boek toe op vier (andere) leerproblemen: aandachtstekortstoornis (ADD), ADD met hyperactiviteit (ADHD), problemen met rekenen (dyscalculie en acalculie) en problemen met schrijven (dysgrafie en agrafie).

Gedrag is meer dan je ziet! Wat iedere leerkracht moet weten over gedragsproblemen en -stoornissen / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 243 p.. - ISBN: 978-94-91806-29-2: 15,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 gedr

In het onderwijs worden leerkrachten vaak geconfronteerd met leerlingen die 'uitdagend' of 'ongewenst' gedrag vertonen. Dit boek biedt leraren inzicht in de verschillende oorzaken van gedragsproblemen. De auteur bespreekt verschillende domeinen (leerling, gezin, school en omgeving) en de daarbij horende risicofactoren, waaronder erfelijkheid, temperament, hechting, voorbeeldgedrag, vernedering, schaamte, verwaarlozing, ziekte, rouw en mishandeling. Hij besteedt ook aandacht aan veerkracht en weerbaarheid, ADHD, ontwrichtende impulscontrole- en gedragsstoornissen, programma's en behandelingen, de professionalisering van schoolpersoneel. Met in de bijlage de Signaleringslijst Erger Voorkomen. De leidraad in het boek is: op grond van gegevens - en niet op grond van aannames - werken aan het professionaliseren en didactisch handelen.

Het ijzer smeden als het koud is : geweldloos verzet op school : een nieuwe kijk op gedragsproblemen / Van Nus, Wil. - [Sint-Niklaas]: Abimo, 2015. - 167 p.. - ISBN: 978-94-91806-54-4: 22.95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 gewe

Bij geweldloos verzet durf je naar je eigen gedrag te kijken en neem je samen met anderen stelling tegen probleemgedrag in je klas. Nabijheid en steun staan hierbij centraal in plaats van macht. De-escaleren is telkens de eerste stap om later op een rustig moment op de situatie terug te komen. Deze methode, ook wel Nieuwe Autoriteit genoemd, is effectief gebleken bij ernstige gedragsproblematiek en schoolweigering. Dit boek beschrijft de basisprincipes van geweldloos verzet en nodigt je met voorbeelden en een stappenplan tot actie uit.

Ik hoor er ook bij! Hoe omgaan met ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren / Baert, Karl; Desoete, Annemie. - Brugge: Die Keure, 2012. - 100 p.. - ISBN: 978-90-486-1588-9: 27,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 ikho

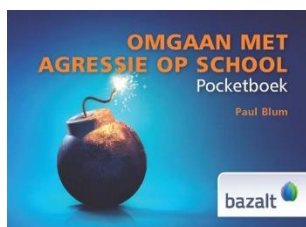
Dit boekje wil een houvast bieden voor al wie in contact komt met kinderen en jongeren met leer- en ontwikkelingsstoornissen zoals dyslexie, dyscalculie, dysorthografie, ASS, ADHD,... In begrijpelijke, heldere taal wordt beschreven wat de meest voorkomende ontwikkelingsstoornissen zijn, hoe vaak ze voorkomen, welke problemen ermee kunnen samengaan en wat eraan kan worden gedaan. Er worden concrete en werkbare tips aangereikt voor ouders en leerkrachten om in de dagelijkse (klas-)praktijk met kinderen en jongeren met ontwikkelingsstoornissen aan de slag te gaan en om hen te helpen te bereiken waartoe ze intrinsiek in staat zijn. De woordenlijst met wetenschappelijke termen en ingewikkelde begrippen zorgt ervoor dat verslagen vol vakterminologie leesbaar worden.

Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs / Stoutjesdijk, Regina. - Amsterdam: Uitgeverij SWP, 2016. - 67 p.. - ISBN: 978-90-8850-699-4: 13,90 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 kind

Voor leerkrachten en intern begeleiders is het belangrijk om inzicht te hebben in de manieren waarop kinderen met gedragsproblemen effectief begeleid kunnen worden en in de vooruitgang die zij laten zien. Ook is het belangrijk te weten welke kenmerken bepalend zijn voor de keuze voor een reguliere of speciale school en hoe problemen op gezinsniveau doorwerken in de klas. In 'Kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs' doet Regina Stoutjesdijk verslag van de uitkomsten van een onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs. Naast gedragsproblemen in zijn algemeenheid, is er ook aandacht voor ADHD en autismespectrumstoornissen. Ook biedt de auteur een overzicht van het speciaal onderwijs in Nederland en een stand van zaken van eerder onderzoek naar deze populatie. Ze sluit af met implicaties van de onderzoeksresultaten voor de onderwijspraktijk.

Omgaan met agressie op school : pocketboek / Blum, Paul; Hailstone, Phil. - [Rotterdam]: Bazalt, 2018. - 128 p.. - ISBN: 978-94-6118-253-1: 16,00 EUR

Doelgroep: 11-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.1.5 omga

Iedere leraar komt ze weleens tegen: leerlingen die snel agressief worden of ruzie zoeken. Leerlingen met een heel kort lontje, die ieder moment kunnen ontploffen. Het is niet eenvoudig om daarmee om te gaan. Leraren denken vaak dat zij op de een of andere manier verantwoordelijk zijn voor het explosieve gedrag. Het geeft ze een machteloos gevoel als ze er niet in slagen deze leerlingen te kalmeren. Dit pocketboek probeert dat onbehagen weg te nemen. Sommige leerlingen gedragen zich gefrustreerd en boos, maar dat is niet jouw schuld. In dit boek vind je praktische vaardigheden waarmee je woede-uitbarstingen het hoofd kunt bieden.

Passend voortgezet onderwijs : pedagogisch vakmanschap in de klas / Mol, Peter. - Houten: LannooCampus, 2016. - 224 p.. - ISBN: 978-94-014-3301-3: 24,99 EUR

Doelgroep: 11-18 jaar

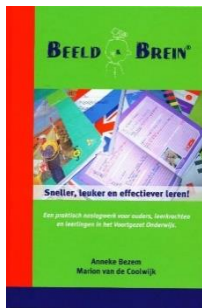
Vindplaats Antwerpen: ro 6 pass

Wat is dat, Passend Onderwijs? Maatwerk, uitgaan van wat de leerling wel kan en uitgaan van de individuele behoeften van de leerling? Hoe pak je dat aan in je wiskunde les? En hoe zit het met dat respect en die veiligheid die in de schoolgids staan? Volgens auteur Peter Mol is de leerkracht hierin allesbepalend. In een model van vier dimensies laat hij zien hoe je als leraar Passend Onderwijs echt waar kunt maken. Het boek bestaat uit volgende hoofdstukken: puberteit, , passend Onderwijzen, afwijkend gedrag als handicap, een kritische beschouwing, belemmerende factoren, de vier dimensies, leerling en leraar, passend Voortgezet Onderwijzen, pedagogisch vakmanschap in de klas, communicatie, stoornissen, ouders en school, veranderplan, snel aan de slag.

PBS in de klas : verbeter je klassenmanagement met praktische gedragsinterventies / Simonsen; Myers. - Huizen: Pica, 2016. - 312 p.. - ISBN: 978-94-91806-85-8: 37.95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 pbsi

Dit boek laat op een praktische en concrete manier zien hoe je je klassenmanagement verbetert met de uitgangspunten van Positive Behavior Support (PBS). Met PBS creëer je een positieve omgeving op school die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Er gaat ook ruim aandacht naar klasbrede interventie voor risicoleerlingen of leerlingen met ernstig probleemgedrag. Het boek is zowel op het basisonderwijs als op het secundair onderwijs gericht.

Beeld en Brein. Sneller, leuker en effectiever leren! / Bezem, Anneke; Van De Coolwijk, Marion. - [S.l.]: Bureau Bezem, 2005. - 96 p., met: Literatuurlijst. - ISBN: 90-808754-2-2: 24,95 euro
Doelgroep: 11-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.5 beel

Door gebruik te maken van het snelle, associatieve beelddenken van mensen, wordt leren leuker: het gaat sneller en is effectiever. De leerstrategie 'Beelddenken' is nu omgezet naar de schoolsituatie van een puber. Dit boek geeft inzicht in de algemene theorie en de gevolgen van het beelddenken en is tegelijkertijd een praktische gids, vol materiaalvoorbeelden en oefeningen.

In de klas

Eerste hulp bij ... : kijk- en handelingswijzers voor passend onderwijs / De Jong, Willem. - [Huizen]: Pica, 2014. - 270 p.. - ISBN: 978-94-91806-30-8: 15,00 EUR

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.1 eers

Vele kinderen en jongeren kampen met onder andere angsten, eetstoornissen, hechtingsproblematiek, depressiviteit, of psychoses, wat zich uit in vermijdend of teruggetrokken gedrag, koppigheid, zelfverwonding of agressiviteit. Niet zelden is bij deze kinderen en jongeren sprake van een lage zelfwaardering en negatief zelfbeeld. Dit boek biedt kijk- en handelingswijzers voor ouders, hulpverleners en onderwijzers biedt waarmee ze signalen eerder kunnen opvangen, ze beter kunnen begrijpen en adequaat kunnen reageren. Volgende thema's komen aan bod: angst, depressiviteit, zelfbeschadiging, suïcidaliteit, hechtingsstoornissen, voedings- en eetstoornissen, schizofrenie en psychose, persoonlijkheidsstoornissen, ADHD, autisme spectrumstoornis. Bij elk thema komen verschillende leeftijdsgroepen aan bod: (jonge) kinderen, pubers, adolescenten.

Klassewerk het GOL(L)D- concept: het gericht ondersteunen van leraren in het leren omgaan met diversiteit in de klas / Van de Putte, Inge; Roos, David; Vandeveld, Stijn; De Windt, Eveline; De Wilde, Joke; Van den Abbeele, Gilbert. - Gent: Academia Press, 2010. - 3-delige box: inleidend boek 83 p.; verdiepingsboek 79 p. 2 DVD's. - ISBN: 978-90-382-1591-4: 23,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 klas

Steeds meer klassen in Vlaamse basisscholen kenmerken zich door een diverse samenstelling met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voor leerkrachten brengt dit mee dat ondersteuning gericht op de concrete klaspraktijk meer dan welkom is. In de 3-delige box Klassewerk wordt een vernieuwend ondersteuningsproject voorgesteld, waarbij de leraar op een activerende manier wordt ondersteund door de zorgcoördinator. In het inleidende boek wordt het GOL(L)D-concept met de bijbehorende uitgangspunten zo concreet mogelijk voorgesteld aan de hand van zes uitgewerkte praktijkvoorbeelden die alle vertrekken vanuit een bepaalde leervraag van leraren. De lezer kan op basis van zijn interesses een keuze maken om met een bepaalde leervraag verder te gaan. Op de dvd's in het tweede deel worden de zes ondersteuningstrajecten beeldend gemaakt. Het derde deel van de box is het verdiepingsboek. Dit boek is opgevat als een praktische handreiking waarin op een overzichtelijke manier theoretische concepten worden gelinkt aan concrete werkinstrumenten en voorbeelden. Zowel in het inleidend boek als op de dvd's wordt er aan de hand van icoontjes naar dit boek verwezen.

Emoties en gedrag

Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten : een praktische gids voor professionals / Southam-Gerow, Michael A.. - Amsterdam: Hogrefe, 2014.
- 304 p.. - ISBN: 978-90-79729-87-6: 29,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 emot

Dit boek bevat een aantal behandelinterventies voor kinderen en jongeren met allerlei psychische stoornissen, zoals: lichte tot matige gedragsproblemen, angst- en depressieve stoornissen. Het is ook mogelijk sommige interventies toe te passen bij kinderen met het syndroom van Asperger. Voor psychotische stoornissen, zwakzinnigheid en matig tot ernstig autisme zijn de behandelstrategieën minder geschikt. De strategieën zijn ontworpen voor kinderen (van de basisschoolleeftijd) of adolescenten die een of meer emotiegerelateerde problemen hebben, waaronder een gebrekkig bewustzijn van emoties, beperkte kennis over emoties, slecht ontwikkelde empathische vaardigheden of gebrekkige emotieregulatie. De interventies kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar en met andere interventies gebruikt worden. De interventies zijn bijzonder geschikt voor toepassing in een ambulante of schoolsetting, maar kunnen ook in andere settings (intramuraal, dagbehandeling, in de thuissituatie) bruikbaar zijn.

Positive Behavior Support : hulpwaaier : tips en strategieën bij de hand / Brewer, Robin D.; Mueller, Tracy G.; Noort, Eline. - Meppel: Pica, 2011. - [121] p.. - ISBN: 978-90-5461-845-4
Doelgroep: 5-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.1 posi

Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.1 posi

Schoolwide Positive Behavior Support is een evidence based programma dat scholen strategieën aanreikt voor het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. De Hulpwaaier PBS is bedoeld voor gebruik in combinatie met algemene gedragspreventie- en interventieprogramma's die tegemoet komen aan de specifieke behoeften van de leerlingen. De waaier is een hulpmiddel om leerlingen tussen 4 en 18 jaar gedragsvaardigheden te leren en zo te werken aan een positief klimaat in en rond de school. De praktisch toepasbare tips en strategieën zijn overzichtelijk gerangschikt: algemene gedragsondersteuning voor alle leerlingen (groene kleur), interventies voor (groepjes) leerlingen met een verhoogd risico op het ontwikkelen van probleemgedrag (gele kleur), intensieve individuele interventies voor leerlingen met (ernstige) gedragsproblemen (oranje kleur). De hulpwaaier bevat ook uitleg over de gebruikte begrippen en strategieën en een bronnenlijst.

Haal de GrrrR uit agressie / Verdick, Elisabeth; Lisovskis, Marjorie. - Sint-Niklaas: Abimo Uitgeverij, 2007. - 113 p.. - ISBN: 978-90-5932-345-2: 9,95 euro

Doelgroep: 7-14 jaar

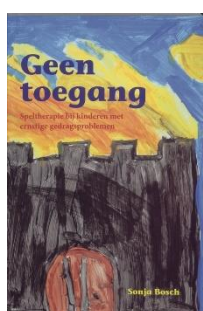
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.5 haal

Iedereen wordt wel eens boos. Maar wanneer je heel vaak boos wordt, of lang boos blijft, of wanneer je in de problemen raakt door agressief te zijn, dan kan dit boekje hulp bieden. Het boek biedt handvatten om anders met conflicten en met boosheid om te gaan en is direct toepasbaar in de dagelijkse praktijk. Het geeft ideeën en werkwijze aan om conflictmanagement invulling te geven.

Creatieve oplossingen bij gedragsproblemen op school / Durrant, Michael. - Antwerpen: Garant, 2007. - 223 p.. - ISBN: 978-90-441-2157-5: 22,90 EUR
Vindplaats Antwerpen: ro 6 crea

Leerlingen kunnen op school problematisch gedrag vertonen. De school en vooral de leerkracht in de klas moet daar wat mee. Dit boek levert ideeën en praktische methoden aan om met situaties waarin mensen binnen het onderwijs meer dan eens vastlopen, om te gaan. Vaak hebben gedrags- of emotionele problemen van leerlingen te maken met gezinssituaties of persoonlijkheidsfactoren. Leerkrachten kunnen daar meestal echter niet veel aan doen. Maar ze moeten nu eenmaal wel uit de voeten kunnen met storend gedrag, of het veranderen, ongeacht wat de oorzaak ervan is. Dit boek houdt zich dan ook bezig met wat er meteen in de praktijk gedaan kan worden. De hier beschreven methoden zijn te gebruiken door leerkrachten in de klas, door begeleiders, in hulpverleningsgesprekken, bij het uitstippelen van schoolstrategieën enz. De aandacht wordt daarbij verlegd van problemen naar oplossingen. Omdat leerkrachten en andere medewerkers van een school vaak krap in hun tijd zitten, is de behoefte aan snelwerkende manieren om problemen het hoofd te bieden groot. Dit boek geeft precies een dergelijke manier van werken aan.

Geen toegang : speltherapie bij kinderen met ernstige gedragsproblemen / Bosch, Sonja. - Amsterdam: SWP Uitgeverij, 2008. - 191 p.. - ISBN: 978-90-6665-900-1: 25,07 EUR

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 geen

Geen toegang is een praktijkboek over speltherapie op een basisschool voor kinderen met ernstige gedragsproblemen. De manier van werken wordt geïllustreerd aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden. Door dieper in te gaan op enkele portretten van kinderen wordt er gepeild naar de achterliggende oorzaken van het gedrag en wordt een therapie-kader aangereikt. Via drama, sociale vaardigheidstraining en spel wordt er gewerkt aan het vertrouwen en het zelfbeeld van deze kinderen. Het boek is bruikbaar voor leerkrachten en een ieder die werkt met kinderen met gedragsstoornissen.

Leer- en ontwikkelingsstoornissen

Hulpwaaier AD(H)D in de klas: Tips en strategieën bij de hand /

Mak-Peters, Loek; Verfaillie, Liselotte. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2014. - 144 p.. - ISBN: 9789462341821

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Hulpwaaier AD(H)D in de klas is ontworpen om leraren en andere professionals in zowel buitengewoon als regulier basis- en secundair onderwijs te voorzien van toegankelijke instrumenten om te werken met leerlingen met AD(H)D. In verschillende secties geeft de hulpwaaier informatie over AD(H)D in het algemeen en op school, een breed gamma aan strategieën voor aanpak in de klas, omgaan met schoolregels, contact met ouders, en specifieke tips per onderwijsniveau. Tot slot worden er ook nog aanbevelingen gedaan voor verdere lectuur.

Hulpwaaier Autisme in de klas. Tips en strategieën bij de hand. /

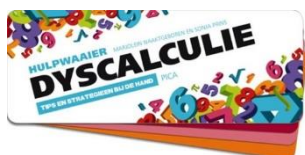
Brewer, Robin; Mueller, Tracy. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2011. - 90 p.. - ISBN: 978-90-5461-844-7: 14,95 EUR

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier Autisme in de klas is een handig middel voor leerkrachten en andere professionals die werken met kinderen met een autisme spectrumstoornis. Op een overzichtelijke manier, gerangschikt op kleur, staan tips en strategieën in de verschillende secties, waaronder leeromgeving, wijzigingen in dagelijkse routine, communicatie en gedrag. De waaier is geschikt voor zowel basisonderwijs als secundair onderwijs.

Hulpwaaier dyscalculie: tips en strategieën bij de hand /

Naaktgeboren, Marjolein; Prins, Sonja. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2014. - 90 p.. - ISBN: 9789000024773

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier Dyscalculie is een handig naslagwerk voor scholen, professionals of voor gebruik thuis. In overzichtelijke secties worden onderwerpen als de signalering, werken naar een diagnose en adviezen na de diagnose op een rijtje gezet. Ook worden er tips en adviezen gegeven over effectieve hulpmiddelen in de klas, omgaan met combinaties met andere leerstoornissen, bruikbare apps en een uitgebreide literatuurlijst met aanvullende informatie.

Hulpwaaier dyslexie: Tips en strategieën bij de hand /

Naaktgeboren, Marjolein; Prins, Sonja. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2013. - 110 p.. - ISBN: 9789491806957: 14,95 EUR

Doelgroep: 5-18 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp

De hulpwaaier Dyslexie is ontworpen om leraren en andere professionals in het basis- en voortgezet onderwijs te voorzien van toegankelijke instrumenten om te werken met kinderen met dyslexie. De waaier is onderverdeeld in verschillende secties met o.a. korte achtergrondinformatie, specifieke voor het basis en secundair onderwijs, hulpmiddelen, enz.

Hulpwaaier TOS: Tips en strategieën bij de hand / Isarin, Jet. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2016. - 92 p.. - ISBN: 9789000027293
Doelgroep: 5-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 hulp
Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 hulp

De Hulpwaaier TOS is een naslagwerk voor professionals in zorg en onderwijs en voor gebruik thuis. In overzichtelijke secties wordt informatie gegeven over de kenmerken en signalen van TOS, de gevolgen ervan voor de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling en over diagnostiek, behandeling en prognose. Ook worden tips en strategieën aangereikt voor het stimuleren van de taalontwikkeling en het vergemakkelijken van de communicatie, het leren en het sociaal functioneren thuis, op school en op stage of werkplek.

Hulpwaaier voor het coachen van kinderen : oplossingsgericht werken met kinderen en jongeren in vier stappen, voor coaches, therapeuten en leraren / Wolters, Corry. - Huizen: Pica, 2015. - waaier (37 p.). - ISBN: 978-90-00-02671-5: 8,95 EUR
Doelgroep: 5-12 jaar

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.5 hulp

Deze waaier biedt de nodige tools om oplossingsgerichte coachingsgesprekken met kinderen aan te gaan. De waaier bestaat uit 3 delen: algemene uitgangspunten, zoals vaardigheden voor de coach, en doelen; concrete handreikingen bij de vier coachingsstappen (ik wil het anders, ik maak een plan, ik ga het leren en ik kan het); hoe geef je feedback?

ADHD Toolkit : spelenderwijs gedrag veranderen / Dankkaerts, Marina; Dewitte, Ilse. - Leuven: UPC-KULeuven, 2009. - begeleidend boekje (43 p.), handleiding (59 p.), 1 start-stop kaart, 31 signaalkaartjes, 1 beloningskaart, speelfiches (1 kaart + blok met 100 vellen), 12 opusclips: 50,00 EUR (incl. verzendkost)
Doelgroep: 5-14 jaar
URL: <http://www.upckuleuven.be/nl/adhd-toolkit>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.2 adhd

De ADHD Toolkit is een praktische uitwerking van een haalbare, positieve en systematische gedragsaanpak van ADHD in de schoolsituatie. De toolkit is een spel voor twee spelers: een leerling (met ADHD) en een leerkracht. Het is een werkinstrument voor leerkrachten om kinderen met ADHD doelgericht te begeleiden naar meer adequaat gedrag. Iedere leerling met ADHD heeft specifieke werkpunten op school: gedragingen die niet zo goed lukken, maar wel wenselijk zijn voor de leerling of gedragingen die vaak voorkomen, maar storend zijn voor de andere leerlingen, de klas, de leerkracht... Het doel van de toolkit is om op een speelse manier samen deze werkpunten te verbeteren (of te beseffen dat een bepaald doelgedrag gewoon nog niet haalbaar is). Het begeleidend boekje biedt verhelderende

achtergrondinformatie en verwijst naar nuttige adressen, websites en literatuur. Het pakket is online beschikbaar.

ADHD coachingskaarten : creëer rust en overzicht en doe wat je écht wilt! / Wuite, Ina. - Meppel: Droomvallei Uitgeverij, 2014. - 55 kaarten in doosje: 19,95 EUR
Doelgroep: 15+
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.2 adhd

De ADHD-coachingskaarten bevatten allerlei verschillende korte opdrachten, tips en ideeën om rust en overzicht in je leven te creëren. Op de meeste kaarten staat een tijd die kan ingesteld worden op een timer. Zo ga je ervaren dat je veel kunt doen in korte tijd en krijg je een beter tijdsbesef. De kaarten zijn geschikt voor volwassenen met ADHD en ADD, Gilles de la Tourette en ook voor andere mensen die meer orde en overzicht willen in hun leven. Veel tips en opdrachten zijn ook bruikbaar om jongeren met AD(H)D te coachen.

Een steekje los? : een eigenwijs spel : uitbreidingsset ADHD en ADD / Spanjers, Ellen. - Maassluis: Semmie.net, 2014. - 1 startkaart, 1 instructiekaart, 12 kanskaarten, 8 x 12 opdrachtkaarten, spelregels. - ISBN: 9789080708051: 26,50 EUR
Doelgroep: 15+
URL: <http://www.eigenwijsspel.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.2 stee

'ADHD en ADD' is één van de uitbreidingssets van het spel 'Een steekje los'. De set kan toegevoegd worden aan de kaarten van het bordspel maar ook apart ingezet worden als kaartspel. In de kleine handleiding bij de set worden drie spelvarianten beschreven. Zowel met deze kaartenset als met het bordspel 'Een steekje los?' kan je op een laagdrempelige manier in gesprek gaan over psychische gezondheid, beeldvorming, vooroordelen, kwaliteit van leven, grenzen en mogelijkheden. De spelers beantwoorden allerlei vragen en voeren opdrachten uit rond de thema's gezondheid, relatie, sociale contacten, thuis, vrije tijd, studie en beroep, zingeving, hulp. Het spel is bedoeld voor iedereen die geïnteresseerd is in psychische gezondheid. Het kan gebruikt worden in een therapeutische context, bij teambuilding, of in het onderwijs.

Complimentenspel: ADHD / Hoogendoorn, Daphne; Ende, Manon. - Haastrecht: Complimentenspel.nl, 2018. - 80 kaarten, spelhandleiding. - ISBN: 9789082872606
Doelgroep: 5-14 jaar
URL: <https://complimentenspel.nl>
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 comp

Het Complimentenspel voor kinderen met ADHD bevat 80 kaartjes met 'Stoere, Speelse en Sprankelende Complimenten'. Dit spel kan ouders, leerkrachten, begeleiders en kinderen helpen om te kijken naar de positieve kanten van kinderen met ADHD. De kaarten benadrukken de unieke eigenschappen en kwaliteiten van kinderen met ADHD. Elk compliment is zo een positief teken van aandacht, erkenning en bevestiging. Het doel van dit spel is dat kinderen voelen en ervaren dat zij helemaal goed zijn zoals zij zijn. Vanuit dit

gevoel van vertrouwen is het mogelijk om hun talenten te ontwikkelen. Door spelenderwijs met de complimenten aan de slag te gaan leren kinderen om complimenten te geven, te ontvangen en op een vriendelijke manier met elkaar in contact te zijn. Je kan het complimentenspel inzetten op individuele momenten met een kind of met groepsbegeleiding in een groep of klas. De bijgevoegde spelhandleiding beschrijft verscheidene werkvormen om met het spel aan de slag te gaan. Op de website 'complimentenspel.nl' kan je ook nog extra downloads, ervaringen en tips lezen van leerkrachten die het spel al gebruikten in de klas.

Complimentenspel: Autisme / Hoogendoorn, Daphne; Ende, Manon. - Haastrecht: Complimentenspel.nl, 2018. - 80 kaarten. - ISBN: 9789082872613

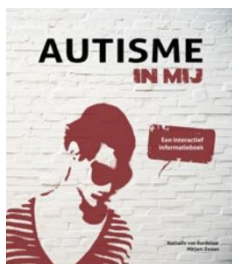
Doelgroep: 5+

URL: <https://complimentenspel.nl>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.4.1 comp

Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 comp

Het Complimentenspel: Autisme bevat 80 kaarten met complimenten en is speciaal ontworpen voor kinderen met autisme. Het helpt ouders, leerkrachten, begeleiders en kinderen om te kijken naar de positieve kanten van kinderen met autisme. In onze samenleving ervaren veel kinderen met autisme extra uitdagingen. Dit spel bevat daarom ook complimenten gericht op de inzet om vaardigheden te leren. Elk compliment is een positief teken van aandacht, erkenning en bevestiging. Door spelenderwijs met de complimenten aan de slag te gaan leren kinderen om complimenten te geven, te ontvangen en op een vriendelijke manier met elkaar in contact te zijn. Je kan het complimentenspel inzetten op individuele momenten met een kind of met groepsbegeleiding in een groep of klas. Op de website 'complimentenspel.nl' kan je ook nog extra ervaringen en tips lezen van leerkrachten die het spel al gebruikten in de klas.

Autisme in mij : een interactief informatieboek / van Kordelaar, Nathalie; Zwaan, Mirjam. - Amsterdam: Niño, 2011. - 83 p.. - ISBN: 978-90-8560-594-2: 14,50 EUR

Doelgroep: 11-16 jaar

URL: <https://www.swpbook.com/boeken/20/help-en-doeboeken-vanaf-12-jaar/1397/autisme-in-mij>

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.2 auti

In dit interactieve boek kunnen jongeren met autisme meer over hun autisme te weten komen, door aan te geven welke informatie bij hen past. Het zoomt onder andere in op de sterke kanten en interesses van de jongere, wat autisme nu net is, hun sociale vaardigheden en communicatie, hun denken, en hun organisatie op school. De opdrachten, tips en voorbeelden zijn bedoeld om hen meer inzicht te verschaffen in de manier waarop autisme bij hen tot uiting komt, en op welke manier zij er het beste mee kunnen omgaan. Ook is het boek geschikt om ouders, familieleden, studenten en professionals kennis te laten maken met autisme bij jongeren. Online vind je ook nog extra downloadbaar materiaal.

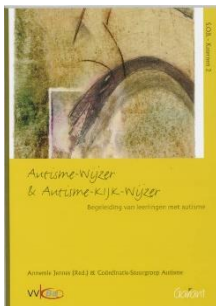
Vind je eigen weg met autisme / Agterberg-Rouwhorst, Suzanne. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2018. - 139 p.. - ISBN: 978-94-92525-46-8: 17,50 EUR

Doelgroep: 9-16 jaar

URL: <https://www.uitgeverijpica.nl/titels/nieuw/vind-je-eigen-weg-met-jouw-autisme-pica>

Vindplaats Antwerpen: WEL 3.4.2 vind

Vind je eigen weg met jouw autisme is geschreven voor tieners, om zelf te lezen. Maar het kan ook goed gebruikt worden in psycho-educatie, (voor en) door ouders, leraren en andere professionals. Met het boek leert de lezer meer over autisme in het algemeen, en door het beantwoorden van de vragen aan het eind van ieder hoofdstuk, zeker ook over zijn of haar autisme. Met dit boek ga je op zoek naar signalen en wegwijzers die je kunt gebruiken om je eigen weg te vinden. Online vind je ook nog gratis downloads bij het boek.

Autisme-wijzer : begeleiding van leerlingen met autisme ; Autisme-KIJK-wijzer : een intern evaluatie-instrument voor onderwijs aan kinderen en jongeren met een autismespectrumstoornis / Jennes, Annemie. -

Antwerpen: Garant, 2006. - 118 p.. - ISBN: 978-90-441-2089-9: 24,90 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 6 auti

In nagenoeg alle types van het buitengewoon onderwijs zitten er leerlingen met autisme. Ook in het gewoon onderwijs is er een toenemende behoefte aan GON-begeleiding voor leerlingen met autisme.

Kinderen en jongeren met autisme hebben specifieke onderwijsbehoeften en specifieke leersituaties. De Autisme-wijzer, het tweede deel in de reeks SOB-katernen, wil scholen ondersteunen door alle relevante informatie te bundelen en goede richtingsaanwijzers uit te zetten naar praktisch handelen en verdere verkenning van deze handicap. Deze derde herziene uitgave bevat een uitgebreide bijlage: een 'KIIK-wijzer'. Met dit instrument kan de kwaliteit van de begeleiding van de leerling geëvalueerd worden. Er is een versie voor de leerkracht in het Buso en een versie voor de GON-begeleider. Verder bevat deze herziene druk informatie over de Vlaamse referentiecentra voor autismespectrumstoornissen.

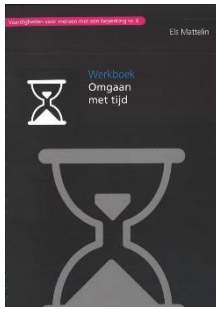

Werkboek communicatie / Mattelin, Els. - Antwerpen: Garant, 2011. - 62 p.. - (Vaardigheden voor mensen met een beperking). - ISBN: 978-90-441-2642-6: 9,50 EUR

Doelgroep: 15+

Vindplaats Antwerpen: TAAL 4.8.4 vaar

Dit werkboek gaat over communicatie: van basisregels tot moeilijkheden die kunnen optreden. Het concept van deze reeks boeken rond vaardigheden is ontstaan vanuit het oplossingsgericht werken met normaal begaafde mensen met autismespectrumstoornis.

Werkboek omgaan met tijd / Mattelin, Els. - Antwerpen: Garant, 2011. - 67 p.. - (Vaardigheden voor mensen met een beperking). - ISBN: 978-90-441-2640-2: 10,00 EUR

Doelgroep: 15+

Vindplaats Antwerpen: TAAL 4.8.4 vaar

Dit werkboek gaat over efficiënt omgaan met tijd: van tijdsindeling tot (zinvolle) tijdsinvulling, motivatie en uitstelgedrag. Het concept van deze reeks boeken rond vaardigheden is ontstaan vanuit het oplossingsgericht werken met normaal begaafde mensen met autismespectrumstoornis.

Werkboek sociale omgang / Mattelin, Els. - Antwerpen: Garant, 2011. - 50 p.. - (Vaardigheden voor mensen met een beperking). - ISBN: 978-90-441-2643-3: 9,00 EUR

Doelgroep: 15+

Vindplaats Antwerpen: TAAL 4.8.4 vaar

Dit werkboek gaat over welke rol opgenomen wordt in verschillende sociale situaties. Over het voeren van een gesprek, actief luisteren, het geven van verbale en non-verbale feedback, het ontrafelen van verschillende sociale situaties. Het concept van deze reeks boeken rond vaardigheden is ontstaan vanuit het oplossingsgericht werken met normaal begaafde mensen met autismespectrumstoornis.

Praktijkboek over oplossingsgericht werken & visualisaties bij mensen met een verstandelijke beperking : visualiseer wat werkt / De Rijdt, Chris; Serrien, Bart; Van Dam, Chris. - Antwerpen: Garant, 2014. - boek (144 p.), bijlagen (veelv. gepag.). - ISBN: 978-90-441-3179-6: 22,00 EUR

Vindplaats Antwerpen: ro 3 prak

Vindplaats Turnhout: ro 3 prak

De auteurs van dit boek zijn ervan overtuigd dat je op een oplossingsgerichte manier met personen met een verstandelijke beperking kan praten. Visualisaties kunnen het gesprek ondersteunen. Oplossingsgericht werken is het samen zoeken naar een oplossing en minder focussen op de problemen waar iemand tegen aan loopt. Hierbij is een coachende begeleidingshouding noodzakelijk. Cliënten groeien en zetten stappen om verandering teweeg te brengen. Dit praktijkboek inspireert en geeft handvatten om oplossingsgericht aan de slag te gaan. Het boek is gevisualiseerd met Sclera-pictogrammen. Het uitgewerkte materiaal als bijlage bij het boek kan op maat worden aangepast.

Mediawijsheid voor leerlingen met een licht verstandelijke beperking / Pijpers, Remco; Barneveld, Simone; Bogaart, Saskia; Desain, Carla; Steeman, Gemma. - Zoetermeer: Mijn Kind Online / Kennisnet, 2017. - 21 p.
Doelgroep: 5+
URL: <https://bit.ly/2jW2K0Z>
Vindplaats Antwerpen: URL
Vindplaats Turnhout: URL

Deze publicatie biedt handvatten rond mediawijsheid voor leerkrachten in het (buitengewoon) lager en secundair onderwijs die werken met kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking. De brochure kan bovendien helpen bij gesprekken tussen bestuurders, schoolleiders, leraren en leerlingen in de digitale samenleving. Hierbij komen volgende thema's aan bod: sociale vaardigheden oefenen met sociale media, online pestgedrag en seksueel gedrag op sociale media.

Ik wil een pizza die met de brommer komt! : educatieve werkvormen voor mensen met een verstandelijke beperking / Verheijden, Suzanne. - S.l.: Verheijden, 2015. - 223 p.. - ISBN: 978-90-9028641-9: 35,33 EUR
Doelgroep: 11+
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.7 ikwi

Ik wil een pizza die met de brommer komt bevat 300 educatieve werkvormen. Deze zijn gericht op een grotere zelfredzaamheid, een hogere eigenwaarde en meer regie voor mensen met een beperking. De werkvormen oefenen een brede waaier aan vaardigheden die nodig zijn voor een zelfstandig(er) bestaan op het gebied van wonen, werken en vrije tijd. De werkvormen zijn verdeeld in zes categorieën. Werkvormen voor kennismaken, leren leren, praktische vaardigheden, sociaal-emotionele vaardigheden, cognitieve vaardigheden, evaluatie, en reflectie. Bij elke werkvorm vindt u het doel, het aantal deelnemers en de benodigde materialen. Daarnaast zie je of het om een woon-of werkvaardigheid gaat en of er lees- en/of schrijfvaardigheden nodig zijn voor de activiteit.

Executieve functies en studievaardigheden

Gesprekskaarten Executieve Functies / [s.n.]. - Schiedam: leren leren schiedam, 2018. - 121 kaarten + 3 instructiekaarten. - ISBN: 9789082814101
Doelgroep: 9-18 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 3.5.7 gesp

Deze gesprekskaarten zoomen in op 11 executieve functies: Emotieregulatie, Reactie-inhibitie, Volgehouden aandacht, Taakinisatie, Doelgericht doorzettingsvermogen, Flexibiliteit, Plannen,

Tijdmanagement, Werkgeheugen, Organiseren, en Metacognitie. Per executieve functie zijn er 10 kaarten met een stelling/doorvraag en één die de executieve functie verder toelicht. Drie instructiekaarten geven aan hoe je de kaarten kan inzetten in kleine groepen of individueel. Zo kan je als (zorg)leerkracht, ouder of begeleider/coach op een gestructureerde

manier in gesprek gaan met leerlingen om hulpvragen nader te bepalen en samen op zoek te gaan naar oplossingsstrategieën. Op de instructiekaarten vind je ook een inlogcode terug die toegang biedt tot extra online materiaal.

Executieve functies versterken op school : een praktische gids voor leerkrachten / Cooper-Kahn, Joyce; Foster, Margaret. - Amsterdam: Hogrefe, 2014. - 157 p.. - ISBN: 978-90-79729-88-3: 19,95 EUR
URL: <http://goo.gl/gqI5nu>
Vindplaats Antwerpen: ro 6 exec
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.6 exec

Sommige leerlingen zijn specifiek zwak in het organiseren, plannen en monitoren van hun werk. Deze leerlingen hebben vaak problemen met executieve functies: hersenprocessen die verantwoordelijk zijn voor het verwerken van informatie en het effectief uitvoeren van taken. Ze begrijpen vaak heel goed het 'wat' op school, maar worstelen met het 'hoe'. Dit boek beschrijft wat executieve functies zijn en biedt leerkrachten praktische hulpmiddelen en bewezen effectieve strategieën en interventies om ze te versterken. De belangrijkste werkbladen kunnen gedownload worden op de site van de uitgever.

Ik leer anders : werkboek / Oosterveen-Hess, Agnes. - Den Haag: Ik leer anders, 2011. - 42 p.. - ISBN: 978-90-816135-1-4: 39,00 EUR
Doelgroep: 7-12 jaar
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.7 ikle

Praktisch werkboek voor leerlingen van de basisschool met leerproblemen, dyslexie, ADHD of ADD. Een grote groep ondergewaardeerde leerlingen heeft een bijzondere gave: het zijn beelddenkers! Zij denken niet in woorden, maar in beelden. Daarom wordt het lesmateriaal niet begrepen en onthouden. Vaak hebben beelddenkers een leerachterstand of denkt men aan dyslexie. Bijles helpt niet of nauwelijks omdat er dan nog meer schoolwerk op foute wijze wordt aangeboden. De training Ik leer anders vertaalt de lesstof naar hun manier van denken. Het werkboek wordt doorgewerkt door een leerling begeleid door een ouder, coach of leerkracht.